

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΩΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Δ/Δ 92

ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Δ' ΤΑΞΙΔΙΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
253

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΤ

89

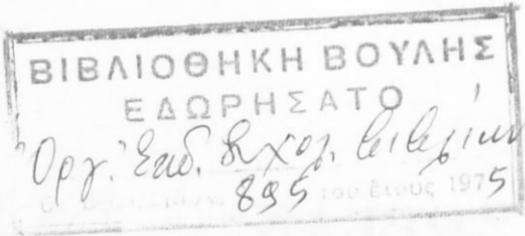
ΣΧΒ

Χριστόδοντος, Αραιόκοπος

ΚΑΙΝΗ ΔΙΔΘΗΚΗ

ΛΩΡΕΑΝ

002
LINE
ΕΤΩΑ
253

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Εἰσαγωγὴ

Τὰ σπουδαιότερα βιβλία τῆς θρησκείας μας είναι ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη. Ἡ λέξι Διαθήκη σημαίνει συμφωνία. Ἡ Καινὴ Διαθήκη είναι ἡ νέα συμφωνία, τὴν ὅποια ἔκαμε ὁ Θεὸς μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ νέα αὐτὴ συμφωνία τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἔγινε διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

‘Ο Ἰησοῦς Χριστὸς είναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος ἦρθε στὸν κόσμο, γιὰ νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴ διδασκαλία Του στὴν ἀληθινὴ πίστι καὶ νὰ μᾶς σώσῃ μὲ τὸ αἷμα Του ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἄμαρτίας καὶ τὸ προπατορικὸ ἄμαρτημα. Γι’ αὐτὸ στὸ βιβλίο μας «Ιστορίες ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη» θὰ μάθωμε γιά:

1. Τὸν βίο τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
2. Τὴ διδασκαλία Του.
3. Τὰ θαύματά Του καὶ
4. Τὰ ἄγια Πάθη καὶ τὴν Ἀνάστασί Του.

Θὰ μάθωμε ἀκόμη: α) γιὰ τὴ Θεοτόκο, τὴ Μητέρα τοῦ Χριστοῦ καὶ β) γιὰ τὸν Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο, ὁ ὅποιος μὲ τὴ διδασκαλία του προετοίμασε τὸν κόσμο νὰ ύποδεχτῇ τὸν Χριστό.

“Ολα τὰ παιδιὰ πρέπει ν’ ἀγαπήσετε τὸ βιβλίο τοῦτο καὶ νὰ τὸ διαβάσετε μὲ προσοχή, γιὰ νὰ γίνετε ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ καὶ καλοὶ ἀνθρωποί. Ἔτσι θὰ σᾶς ἀγαπᾶ ὁ Θεός, θὰ σᾶς ὀδηγῇ στὸν καλὸ δρόμο καὶ θὰ σᾶς βοηθῇ στὶς δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς σας.

A. ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

I. Ἡ Γέννησι καὶ τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.

Σὲ μιὰ μικρὴ πόλι τῆς Ἰουδαίας ζοῦσε ὁ εὐσεβὴς Ἰωάκειμ μὲ τὴ γυναικία του τὴν Ἀννα. Οἱ ἀνθρωποι αὐτοὶ ἦταν φτωχοί, ἀλλὰ εἶχαν εὐγενικὴ καταγωγή. Ἔτσι ἀπόγονοι τοῦ βασιλιᾶ Δαυίδ. Καὶ οἱ δύο τους ἦταν εὐσεβεῖς καὶ δί-

καιοι. Δέν είχαν ὅμως παιδιά και λυπόνταν πάρα πολύ, γιατί ή ἀτεκνία στοὺς Ἐβραίους ἐθεωρεῖτο μεγάλη προσβολή. Γι' αὐτὸ παρακαλοῦσαν θερμὰ τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ἀξιώσῃ ν' ἀποχτήσουν ἔνα παιδί, πρὶν πεθάνουν. Ἔδωσαν μάλιστα τὴν ὑπόσχεσι ὅτι θὰ τὸ ἀφιέρωναν σ' Αὐτὸν (τὸν Θεό).

Ο Θεός, ὁ ὄποιος ἀκούει τὶς προσευχὲς τῶν εὔσεβῶν ἀνθρώπων, ἀκουσε καὶ τὴν προσευχὴν τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἀννας, καὶ, ὅταν πιὰ ἔφτασαν σὲ μεγάλη ἡλικία, τοὺς ἔδωσε μιὰ κόρη, τὴν ὄποια ὠνόμασαν Μαριὰμ (Μαρία). Η κόρη αὐτὴ ἔγινε κατόπιν ἡ Θεότοκος, δηλαδὴ ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὠνομάστηκε Παναγία, γιατὶ ὑπῆρξε ἡ πιὸ ἀγια γυναίκα ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες γυναῖκες τοῦ κόσμου.

Ο Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἀννα, ὅταν ἡ Μαρία μεγάλωσε κάπιας καὶ δέν εἶχε πιὰ τόσο ἀνάγκη ἀπὸ τὶς φροντίδες τῆς μητέρας της, τὴν ἔφεραν στὸν Ναὸ τοῦ Σολομῶντος καὶ τὴν ἀφιέρωσαν στὴν ὑπηρεσία τοῦ Κυρίου.

Στὸν Ναὸ ἡ Μαρία ἔμεινε, ὡσότου ἔγινε 15 χρονῶν. Στὸ μεταξὺ ὅμως οἱ γονεῖς της πέθαναν καὶ οἱ ἵερεῖς τὴν ἀρραβώνιασσαν μὲ ἔναν ἡλικιωμένο, δίκαιο καὶ εὔσεβη ἄνθρωπο, τὸν Ἰωσήφ, γιὰ νὰ ἔχῃ κάποιον νὰ τὴν προστατεύῃ.

Ο Ἰωσήφ ἦταν ἀπὸ τὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας καταγόταν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ βασιλικὸ γένος τοῦ Δαυίδ. Ἐμενε ὅμως στὴ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐργαζόταν ὡς ξυλουργός.

Η γέννησι τῆς Θεοτόκου γιορτάζεται στὶς 8 Σεπτεμβρίου καὶ τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου (ἡ εἴσοδος τῆς Μαρίας στὸν Ναὸ) στὶς 21 Νοεμβρίου.

Η Ἑκκλησία μας γιὰ νὰ τιμήσῃ τὴν Θεοτόκο ψάλλει τὴν ἡμέρα αὐτὴ τὸ παρακάτω ἀπολυτíκιο :

Ἄπολυτíκιο τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου.

«Η γέννησί σου, Θεοτόκε, χαρὰν ἐμήνυσε πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ· ἐκ σοῦ γάρ ἀνέτειλεν ὁ "Ἡλιος τῆς δικαιοσύνης, Χριστὸς ὁ Θεός ἡμῶν· καὶ λύσας τὴν κατάραν ἔδωκε τὴν εὐλογίαν καὶ καταργήσας τὸν θάνατον, ἔδωρήσατο ἡμῖν ζωὴν τὴν αἰώνιον».»

Ἐρωτήσεις.

1) Γιατί τόσα ἔτη ὁ Θεὸς δὲν ἔξεπλήρωνε τὴν ἐπιθυμία τοῦ Ἰωακεὶμ καὶ τῆς Ἀννας; 2) Πῶς πρέπει νὰ γίνεται καὶ ἡ δική μας προσευχή; 3) Ἡ ἀφιέρωσι καὶ ἡ παραμονὴ τῆς Μαρίας στὸν Ναὸν ἔχει σχέσι μὲ τὸν προορισμό της ὡς Μητέρας τοῦ Θεοῦ;

2. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Ἡ Παρθένος Μαρία βρισκόταν πιὰ στὴ Ναζαρέτ, στὸ σπίτι τοῦ μνηστῆρα καὶ προστάτη της Ἰωσήφ.

Ἐκεῖ ἔνα ἀνοιξιάτικο πρωινὸ παρουσιάστηκε ξαφνικὰ ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ καὶ τῆς εἶπε:

— Χαῖρε Κεχαριτωμένῃ· ὁ Κύριος μετὰ σου. Εὔλογημένη σὺ ἐν γυναιξί. Δηλαδὴ «Χαῖρε ἐσύ ποὺ εἶσαι γεμάτη ἀπὸ πολλὲς χάρες· ὁ Θεὸς εἶναι μαζί σου· εἶσαι ἡ πιὸ εὐλογημένη γυναίκα ἀπ’ ὅλες τὶς γυναῖκες τοῦ κόσμου».

Ἡ εὐσεβὴς παρθένος, ὅταν εἶδε τὸν ἄγγελο, τρόμαξε πολὺ καὶ ἄρχισε νὰ σκέφτεται ποιά σημασία εἶχε ὁ χαιρετισμὸς αὐτός. Τότε ὁ Γαβριὴλ, γιὰ νὰ τῆς δώσῃ θάρρος, τῆς εἶπε πάλι:

— Μὴ φοβᾶσαι, Μαρία, διότι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ πρὸς σὲ εἶναι ἔξαιρετική. Ἰδού, θὰ γεννήσης υἱόν, τὸν ὅποιον θὰ ὀνομάστης Ἰησοῦν, ποὺ σημαίνει «Σωτήρας». Αὐτὸς θὰ γίνη μεγάλος, θὰ ὀνομαστῇ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ βασιλεύσῃ αἰώνια.

Ἡ Μαρία ἔλαβε τότε τὸ θάρρος καὶ ρώτησε τὸν ἄγγελο:

— Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ γίνη αὐτό;

Καὶ ὁ Γαβριὴλ τῆς ἀπάντησε:

‘Ο Εύαγγελισμός τῆς Θεοτόκου.

— Πνεῦμα "Άγιον καὶ δύναμις Θεοῦ θὰ ἔλθῃ σὲ σέ, γι' αὐτὸ καὶ τὸ παιδὶ ποὺ θὰ γεννήσης θὰ ὀνομαστῇ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

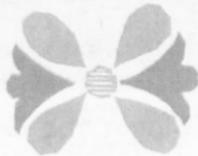
Τότε ἡ Μαρία χαμήλωσε τὸ κεφάλι τῆς καὶ εἶπε μὲν πακοὴ καὶ σεβασμό :

— Ιδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, ἄς γίνη ὅπως εἴπεις.

Καὶ ἀμέσως ὁ ἄγγελος ἔφυγε.

Ἡ χαρμόσυνη αὐτὴ ἄγγελία, τὴν ὅποια ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ἔφερε στὴν Παρθένο Μαρία, ὅτι δηλ. θὰ γεννήσῃ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, λέγεται «Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» καὶ γιορτάζεται στὶς 25 Μαρτίου. Τότε ψάλλεται τὸ ἀπολυτíκιο :

«Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ Κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν· Χαῖρε, Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ».

Περίληψι.

Ο ἄγγελος Γαβριὴλ ἔρχεται στὴ Ναζαρὲτ καὶ φέρνει στὴν Παρθένο Μαρία τὴν χαρμόσυνη εἰδῆσι ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Γιατί ὁ ἄγγελος ὀνομάζει τὴν Παρθένο «κεχαριτωμένη» καὶ «εὔλογημένη»; 2) Πῶς δέχεται ἡ Θεοτόκος τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ;

3. Η Κοίμησι τῆς Θεοτόκου.

‘Η Παναγία μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἰωσήφ ἔμενε μὲ τὸν Χριστὸ στὴ Ναζαρέτ, ὁ ὅποιος ἐργαζόταν ὡς μαραγκός, ὅπως καὶ ὁ Ἰωσήφ.

“Οταν ὁ Κύριος ἄρχισε τὸ κοσμοσωτήριο ἔργο Του, Τὸν ἀκολούθησε μέχρι τοῦ σταυρικοῦ Του θανάτου. Κατόπιν τὴν πῆρε μαζί του (στὰ ‘Ιεροσόλυμα) ὁ ἀγαπημένος μαθητής Του Ἰωάννης καὶ τὴ φρόντιζε σὰν μητέρα του, σύμφωνα μὲ τὴν παραγγελία ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ὁ Κύριος, ὅταν ἦταν στὸν Σταυρό, λίγες στιγμὲς πρὸ τοῦ θανάτου Του. Ἐκεῖ ἡ Παναγία ἔζησε τὰ ὑπόλοιπα χρόνια τῆς ζωῆς της κοντὰ στὸν Ἰωάννη.

“Οταν κατάλαβε τὸ τέλος τῆς, ἀνέβηκε στὸ ὅρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπως συνήθιζε πάντοτε καὶ προσευχήθηκε, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Υἱὸν καὶ Θεόν της, ποὺ ἀποφάσισε νὰ τὴν πάρῃ μαζί Του. Κατόπιν γύρισε στὸ σπίτι της κι ἔτοιμαζε ὅσα χρειάζονταν γιὰ τὸν ἐνταφιασμό της.

Ἐνῶ ἡ Παναγία ἔκανε τὶς ἑτοιμασίες τοῦ θανάτου της, σύννεφα φωτεινὰ παρέλαβαν τοὺς Ἀποστόλους ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ὅπου κήρυξταν, καὶ τοὺς ἔφεραν στὰ Ἱεροσόλυμα. Ἔτσι τὴν πρόφτασαν ζωντανή. Ἐκείνη τότε τοὺς εὐλόγησε καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ κηδέψουν τὸ σῶμα της καὶ νὰ τὸ θάψουν στὴ Γεθσημανῆ. Κατόπιν ἔκαμε τὴν τελευταία της προσευχὴν κι ἔπεισε στὸ κρεβάτι της. Σταύρωσε τὰ χέρια της καὶ ἡ ψυχὴ της πέταξε κοντὰ στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱοῦ της.

Ἐκεῖ ἐξακολουθεῖ νὰ παρακαλῇ τὸν Κύριο νὰ συγχωρῇ τὶς ἀμαρτίες μας καὶ νὰ χαρίζῃ εἰρήνη στὸν κόσμο.

Μετὰ τὸν θάνατο (κοίμησι) τῆς Θεοτόκου οἱ Ἀπόστολοι μὲ εὐλάβεια κήδεψαν τὸ σῶμα της στὸν κῆπο τῆς Γεθσημανῆ, ὅπου ἀκόμη ὡς σήμερα οἱ Χριστιανοὶ ὅλου τοῦ κόσμου προσκυνοῦν τὸν τάφο τῆς Παναγίας.

Ο θάνατος τῆς Θεοτόκου λέγεται «Κοίμησι τῆς Θεοτόκου» καὶ γιορτάζεται στὶς 15 Αύγουστου. Πρὶν ἀπὸ τὴ γιορτὴ γίνεται ἐπὶ δεκαπέντε μέρες αὐστηρὴ νηστεία, ἡ νηστεία τοῦ Δεκαπενταύγουστου.

Ἀπολυτíκιο τῆς γιορτῆς.

Ἐν τῇ γεννήσει τὴν Παρθενίαν ἐφύλαξας, ἐν τῇ κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες, Θεοτόκε. Μετέστης πρὸς τὴν ζωήν, Μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς, καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρουμένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Ἐρωτήσεις.

- 1) Ἡ Παναγία τιμᾶται περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον Ἀγιο μετὰ τὸν Χριστὸ καὶ πολλοὶ ναοὶ φέρουν τ' ὄνομά της (ὄνομάζονται μὲ τ' ὄνομά της)· γιατί;
- 2) Σὲ κάθε μας προσευχὴ καὶ περίστασι τῆς ζωῆς μας ἐπικαλούμαστε τ' ὄνομα τῆς Παναγίας· γιατί;

Β. ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

I. Ἡ Γέννησι τοῦ Προδρόμου.

“Οταν βασιλιάς τῆς Ἰουδαίας ἦταν ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας, ζοῦσε σ’ ἐνα ὄρεινὸ χωριὸ τῆς Ἰουδαίας, κοντὰ στὴν πόλι Χεβρών, ὁ Ἱερέας Ζαχαρίας μὲ τὴ γυναικα του Ἐλισάβετ. Ἠταν καὶ οἱ δυό τους εύσεβεῖς καὶ δίκαιοι καὶ ζοῦσαν ἥσυχα

καὶ εἰρηνικά. Ἡ μόνη τους λύπη καὶ στενοχώρια ἦταν ὅτι, ἐνῶ εἶχαν γεράσει, δὲν εἶχαν ἀκόμη ἀποκτήσει παιδί. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως δὲν ἔπαυαν νὰ παρακαλοῦν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς χαρίσῃ ἔνα παιδί. Τέλος ὁ καλὸς Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχὴν τους.

Κάποτε ἦρθε ἡ σειρὰ¹ τοῦ Ζαχαρία καὶ ἀνέβηκε στὰ Ἱεροσόλυμα νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς Ἱερέας στὸν Ναό. Τὴν ἡμέρα ποὺ τοῦ ἔπεσε ὁ κλῆρος καὶ μπῆκε μέσα στὸν Ναὸν νὰ θυμιάσῃ παρουσιάστηκε μπρός του καὶ στάθηκε στὸ δεξιὸ μέρος τοῦ θυσιαστηρίου ἔνας ἄγγελος.

‘Ο Ζαχαρίας, μόλις τὸν εἶδε, ταράχτηκε καὶ φοβήθηκε πολύ. ‘Ο ἄγγελος ὅμως τὸν καθησύχασε καὶ τοῦ εἶπε:

— Μὴ φοβᾶσαι, Ζαχαρία, γιατὶ ἡ προσευχή σου ἔγινε ἀκουστή ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἡ γυναίκα σου ἡ Ἐλισάβετ θὰ γεννήσῃ παιδί, τὸ ὅποιο θὰ ὀνομάσῃς Ἰωάννη. Γιὰ τὴ γέννησί του θὰ χαρῆς καὶ σὺ ὁ ἴδιος καὶ ὅλος ὁ λαός, γιατὶ τὸ παιδί αὐτὸ θὰ γίνη μεγάλος προφήτης καὶ μὲ τὴ διδασκαλία του θὰ προετοιμάσῃ τὸν λαὸν νὰ δεχτῇ τὸν Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου.

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ ἄγγελου φάνηκαν ἀπίστευτα στὸν Ζαχαρία καὶ τὸν ρώτησε μὲ ἀπορία:

— Καὶ πῶς εἰναι δυνατὸ νὰ γίνη αὐτό, ἀφοῦ ἡ γυναίκα μου κι ἔγῳ εἴμαστε γέροντες;

Τότε ὁ ἄγγελος τοῦ ἀποκρίθηκε:

— Ἐγὼ εἴμαι ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ καί, ἐπειδὴ δὲν πίστεψες, θὰ μείνης ἀφωνος μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ γίνουν ὅσα σοῦ εἶπα.

‘Αμέσως κατόπιν ὁ ἄγγελος ἔγινε ἀφαντος.

‘Ο Ζαχαρίας ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔμεινε βουβός, γι' αὐτὸν καὶ στὸν κόσμο ποὺ περίμενε ἔξω ἀπὸ τὸν Ναὸν καὶ στὴ γυναίκα του, ὅταν ἦρθε στὸ σπίτι του, μὲ νοήματα ἔδωσε νὰ καταλάβουν τί τοῦ εἶχε συμβῆ.

Πραγματικά, ὕστερα ἀπὸ ἐννέα μῆνες, ὅ,τι εἶπε ὁ ἄγ-

¹ Οἱ Ἱερεῖς τῶν Ἐβραίων ἀνέβαιναν στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὑπηρετοῦσαν στὸν Ναὸν μὲ ὥρισμένη σειρά.

γελος στὸν Ζαχαρία πραγματοποιήθηκε. 'Η Ἐλισάβετ γέννησε ἔνα χαριτωμένο ἀγοράκι. "Ολοι οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γείτονες, ὅταν ἐμαθαν τὸ γεγονός, ἔτρεξαν στὸ σπίτι, γιὰ νὰ συγχαροῦν τοὺς εύτυχισμένους γονεῖς.

"Υστερα ἀπ' ὁχτώ μέρες πῆγαν πάλι στὸ σπίτι τοῦ Ζαχαρία οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γνωστοί, γιὰ νὰ δώσουν σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμα τῶν Ἐβραίων τ' ὄνομα στὸ παιδί. "Ολοι ἔλεγαν ὅτι ἔπρεπε νὰ δονομαστῇ Ζαχαρίας, ὅπως ἔλεγαν τὸν πατέρα του. 'Η Ἐλισάβετ ὅμως, φωτισμένη ἀπὸ τὸ "Αγιον Πνεῦμα, ἐπέμενε ὅτι ἔπρεπε τὸ παιδὶ νὰ δονομαστῇ Ἰωάννης. Τότε, γιὰ νὰ λύσουν τὸ ζήτημα, ζήτησαν μὲ νοήματα ἀπὸ τὸν Ζαχαρία νὰ δρίσῃ αὐτὸς τ' ὄνομα τοῦ παιδιοῦ. "Ἐκεῖνος, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσῃ, ζήτησε μία πλάκα, πάνω στὴν ὥποια ἔγραψε τ' ὄνομα «'Ιωάννης».

'Αμέσως τότε λύθηκε ἡ γλῶσσα του καὶ ἄρχισε νὰ μιλῇ ἐλεύθερα καὶ νὰ προφητεύῃ γιὰ τὸ μέλλον τοῦ παιδιοῦ· ὅτι δηλαδὴ τὸ παιδὶ αὐτὸς θὰ γίνη προφήτης καὶ θὰ πρετοιμάσῃ τὸν δρόμο τοῦ Κυρίου. "Ολοι ἔμειναν κατάπληκτοι ἀπὸ τὸ θαῦμα καὶ δόξασαν τὸν Θεό.

'Η γέννησι τοῦ Ἰωάννη γιορτάζεται στὶς 24 Ἰουνίου.

Ἄπολυτίκιο τῆς γιορτῆς.

«Προφῆτα καὶ Πρόδρομε τῆς παρουσίας Χριστοῦ, ἀξίως εὐφημῆσαι σε οὐκ εὔποροῦμεν¹ ἡμεῖς οἱ πόθῳ τιμῶντές σε· στείρωσις γάρ τεκούσης καὶ πατρὸς ἀφωνία λέλυνται τῇ ἐνδόξῳ καὶ σεπτῇ σου γεννήσει καὶ σάρκωσις Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ κόσμῳ κηρύσσεται».

Ἐρωτήσεις.

- 1) Ἔπρεπε τὰ λόγια τοῦ ἀγγέλου νὰ φανοῦν ἀπίστευτα στὸν Ζαχαρία; Θυμηθῆτε παρόμοια περίπτωσι ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη.
- 2) Πῶς κρίνετε τὴν τιμωρία τοῦ Ζαχαρία;
- 3) Γιατί ἡ γέννησι τοῦ Ἰωάννη ἔδωσε τόση χαρά σὲ γονεῖς καὶ συγγενεῖς;
- 4) Ποιά ἦταν ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἰωάννη;

¹ Δὲν μποροῦμε.

2. Ἡ ζωὴ καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου στὸν Ἰορδάνη.

‘Ο Ἰωάννης, ὅταν μεγάλωσε, ἀφῆσε τοὺς δικούς του καὶ πῆγε στὴν ἔρημο τῆς Ἰουδαίας, ποὺ βρίσκεται στὰ βόρεια τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης καὶ πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη. Ἔκει ἀφωσιώθηκε στὴν προσευχὴν καὶ στὴ μελέτη τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ ζοῦσε ἀσκητικά. Ἐτρωγε μέλι ἀπὸ ἄγριες μέλισσες, ἀκρίδες, ποὺ ἔφερνε ὁ ἄνεμος ἀπὸ τὴν ἔρημο τῆς Ἀραβίας, καὶ ἄγρια χόρτα. Φοροῦσε ἔνα ροῦχο καμωμένο ἀπὸ τρίχες καμῆλας καὶ ζωνόταν μὲ μιὰ δερμάτινη ζώνη.

Αργότερα ἀφῆσε τὴν ἔρημο καὶ κατέβηκε στὶς πράσινες ἀκροποταμίες τοῦ Ἰορδάνη¹. Ἔκει, φωτιζόμενος ἀπὸ τὸ Ἀγιον Πνεῦμα, ἀρχισε νὰ κηρύγτη γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ προετοιμάζῃ τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ νὰ Τὸν δεχτοῦν λέγοντας :

— Μετάνοεῖτε, γιατὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, τὴν ὁποία θὰ μᾶς φέρῃ ὁ Μεσσίας, ἔχει πιὰ πλησιάσει.

Πολλοὶ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὰ γύρω μέρη ἔτρεχαν στὸν Ἰορδάνη, γιὰ νὰ ἰδοῦν τὸν Ἰωάννη καὶ ν' ἀκούσουν τὸ κήρυγμά του. Αὔτοὺς ποὺ εἰλικρινὰ μετανοοῦσαν καὶ ξομολογιόνταν τὶς ἀμαρτίες τους, τοὺς βάφτιζε στὸν Ἰορδάνη ποταμό. Καί, ἐπειδὴ πολλοὶ νόμιζαν ὅτι ὁ Ἰωάννης εἶναι ὁ Μεσσίας, ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου, τοὺς ἔλεγε :

— Εγὼ δὲν εἴμαι ὁ Μεσσίας μήτε κανεὶς ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς προφῆτες, ἀλλὰ ἔνας ἀνθρωπός ποὺ μὲ τὸ κήρυγμά του ἐτοιμάζει τὸν δρόμο τοῦ Κυρίου.

Τὸν ἔλεγε ἀκόμη :

— Εγὼ σᾶς βαφτίζω μὲ νερό, γιὰ νὰ σᾶς φέρω σὲ μετάνοια. Ἔκεινος ὅμως ποὺ ἔρχεται ὑστερα ἀπὸ ἐμένα εἶναι πολὺ ἀνώτερός μου τόσο, ποὺ ἔγὼ δὲν εἴμαι ἀξιος νὰ λύσω οὕτε τὰ λουριὰ ἀπὸ τὰ παπούτσια του. Αὔτος θὰ σᾶς βαφτίση στὸ Ἀγιον Πνεῦμα, γιὰ νὰ σωθῆτε.

Ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης προετοίμαζε τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ

¹ Κοντὰ στὴν πόλη τῆς Περαίας Βηθαβαρά.

νὰ δεχτοῦν τὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ὡνομάστηκε **Πρόδρομος**· καί, ἐπειδὴ βάφτιζε ὅσους μετανοοῦσαν, πῆρε καὶ τὸ ὄνομα **Βαπτιστής**. Τὸ βάφτισμα ὅμως τοῦ Ἰωάννη ἦταν βάφτισμα μετανοίας, ἐνῶ τὸ βάφτισμα τοῦ Χριστοῦ ἦταν βάφτισμα σωτηρίας.

‘Η μνήμη τοῦ Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστοῦ γιορτάζεται στις 7 Ἰανουαρίου.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Γιατί δὲ Ἰωάννης ἀποσύρθηκε στὴν ἔρημο;
- 2) Ποιές δυσκολίες εἶχε ἔκεī ἡ ζωὴ του;
- 3) Πῶς τὶς ξεπέρασε;
- 4) Μὲ ποιές λέξεις ἀρχίζει δὲ Ἰωάννης τὸ κήρυγμά του;
- 5) Γιατί;
- 6) Πῶς χαρακτηρίζεται τὸ βάφτισμα τοῦ Ἰωάννη;

3. Ἡ Ἀποκεφάλισι τοῦ Προδρόμου.

‘Ο Ἰωάννης στὸ κήρυγμά του κατηγοροῦσε μὲ αὔστηρότητα κάθε ἀμαρτωλό, ἀκόμη καὶ τοὺς ἄρχοντες, ὅταν δὲν ζοῦσαν σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν ἕδια αύ-

στηρότητα κατηγοροῦσε καὶ τὸν βασιλὶα τῆς Ἰουδαίας 'Ηρώδη 'Αντίπα¹, γιατὶ εἶχε πάρει γιὰ γυναῖκα του τὴν 'Ηρωδιάδα, τὴ γυναῖκα τοῦ ἀδερφοῦ του Φιλίππου. Γι' αὐτὸ ἡ 'Ηρωδιάδα τὸν μισοῦσε καὶ ἤθελε νὰ τὸν φονεύσῃ.

'Ο 'Ηρώδης δὲν τολμοῦσε νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰωάννη, γιατὶ φοβόταν μήπως ἐπαναστατήσῃ ὁ λαός, ὁ ὅποιος τὸν θεωροῦσε μεγάλο Προφήτη. Μὰ καὶ ὁ ἴδιος τὸν ἔκτιμοῦσε καὶ τὸν σεβόταν ὡς ἄνθρωπο δίκαιο καὶ ἀγιο. Γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ ὅμως τὴ γυναῖκα του καὶ ν' ἀναγκάσῃ τὸν Ἰωάννη νὰ πάψῃ νὰ τοὺς κατακρίνῃ, διέταξε καὶ τὸν φυλάκισαν σ' ἓνα σκοτεινὸ φρούριο, ποὺ βρισκόταν πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, ἀνατολικὰ τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης.

'Ο Ἰωάννης, καὶ στὴ φυλακή του ἀκόμα, ἔξακολουθοῦσε νὰ κατηγορῇ τοὺς ἀμαρτωλοὺς βασιλεῖς. Γι' αὐτὸ ἡ 'Ηρωδιάδα ζητοῦσε τὴν κατάλληλη εὐκαιρία γιὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Καὶ βρῆκε τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ 'Ηρώδης γιόρταζε τὰ γενέθλιά του καὶ εἶχε προσκαλέσει σὲ δεῖπνο τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Παλατιοῦ.

Μετὰ τὸ δεῖπνο ἡ Σαλώμη, ἡ κόρη τῆς 'Ηρωδιάδας ἀπὸ τὸν πρῶτο της ἄνδρα, τὸν Φίλιππο, χόρεψε μπρὸς σ' ὅλους τοὺς καλεσμένους πάρα πολὺ ὥραῖα. 'Ο 'Ηρώδης ἐνθουσιάστηκε καὶ τῆς ὑποσχέθηκε μὲ ὄρκο νὰ τῆς δώσῃ ὅ, τι τοῦ ζητήσῃ, ἀκόμη καὶ τὸ μισὸ βασίλειό του. 'Η Σαλώμη τότε μὲ τὴ συμβουλὴ τῆς μητέρας της τοῦ ζήτησε «τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου ἐπὶ πίνακι», δηλαδὴ τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννη σ' ἓνα πιάτο.

'Ο 'Ηρώδης, μόλις ἀκουσε τὴν ἐπιθυμία τῆς Σαλώμης, στενοχωρήθηκε πάρα πολύ. Γιὰ νὰ κρατήσῃ ὅμως τὸν ὄρκο του καὶ τὴν ὑπόσχεσί του ποὺ ἔδωσε μπρὸς στοὺς καλεσμένους, διέταξε ν' ἀποκεφαλίσουν τὸν Ἰωάννη. "Ετοι κι ἔγινε. Σὲ λίγο ἔνας στρατιώτης ἔφερε «ἐντὸς πινακίου» τὸ κεφάλι τοῦ Προδρόμου καὶ τὸ ἔδωσε στὴ Σαλώμη· κι ἐκείνη τὸ πῆγε στὴ μητέρα της.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννη, ὅταν ἤμαθαν τὴν ἀποκεφά-

¹ Γιὸ τοῦ 'Ηρώδη τοῦ Μεγάλου.

λισί του, ήρθαν, πήραν τὸ σῶμα του καὶ τὸ ἔθαψαν μὲν μεγάλη θλῖψι. 'Ο Ίωάννης εἶναι ὁ τελευταῖος καὶ ὁ μεγαλύτερος προφήτης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ή ἀποκεφάλισι τοῦ Ίωάννη γιορτάζεται στὶς 29 Αὐγούστου. Τὴν ήμέρα αὐτή ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ νηστεύουν αὐστηρά.

'Απολυτίκιο τῆς γιορτῆς.

«Μνήμη Δικαίου μετ' ἐγκωμίων· σοὶ¹ δὲ ἀρκέσει ἡ μαρτυρία² τοῦ Κυρίου, Πρόδρομε· ἀνεδείχθης γὰρ ὄντως³ καὶ προφητῶν σεβασμιώτερος, ὅτι καὶ ἐν ρείθροις βαπτίσαι κατηξιώθης τὸν κηρυττόμενον. "Οθεν⁴ τῆς ἀληθείας ὑπεραθλήσας⁵, χαίρων εὐηγγελίσω⁶ καὶ τοῖς ἐν "Ἄδῃ Θεόν φανερωθέντα ἐν σαρκὶ, τὸν αἰροντα τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου καὶ παρέχοντα ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος».

'Ερωτήσεις.

1) Τί χαρακτηρίζει τὸ κήρυγμα τοῦ Ίωάννη; 2) Πῶς θὰ μπορούσατε καὶ σεΐς νὰ γίνετε μικροί Πρόδρομοι; 3) Πῶς βρίσκετε τὸν ὄρκο τοῦ 'Ηρώδη;

¹ Γιὰ σένα. ² Ἐπιβεβαίωσι. ³ Πραγματικά. ⁴ Γιὰ τοῦτο.
⁵ Ἐπειδὴ ὑπεράσπισες. ⁶ Ἐφερες τὴν καλὴ εἰδησι.

Γ. ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

I. Ἡ Γέννησι τοῦ Κυρίου.

Μετὰ τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Παναγίας, πέρασαν 9 μῆνες. Πλησίαζε ἡ μέρα ποὺ ἡ Παρθένος Μαρία θὰ γεννοῦσε τὸν Λυτρωτὴν τοῦ κόσμου. Τότε ἄγγελος Κυρίου παρουσιάστηκε στὸν ὅπνο τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ εἶπε: «Ἡ

Μαρία μὲ τὴ χάρι τοῦ Ἀγίου Πνεύματος θὰ γεννήσῃ υἱόν. Νὰ τὸν ὀνομάστης Ἰησοῦ, Σωτῆρα δηλαδή, γιατὶ αὐτὸς θὰ σώσῃ τὸν κόσμο ἀπὸ τις ἀμαρτίες του. Καὶ τὴ Μαρία νὰ τὴν κρατήσῃ στὸ σπίτι σου καὶ νὰ τὴν προστατεύῃς».

‘Ο Ἰωσήφ ὑπάκουε στὴν παραγγελία τοῦ ἄγγελου καὶ κράτησε τὴν Παναγία μαζί του.

Τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες ἀκριβῶς ὁ αὐτοκράτορας τῆς Ρώμης Ὁκταβιανὸς Αὔγουστος ἔβγαλε ἔνα διάταγμα¹. Μὲ τὸ διάταγμα αὐτὸ πρόσταζε ὅλους τοὺς ὑπηκόους τῆς αὐτοκρατορίας του ν' ἀπογραφοῦν ὁ καθένας στὸν τόπο τῆς καταγωγῆς του.

Ἐπειδὴ τότε καὶ ἡ Παλαιστίνη ἦταν ὑποδουλωμένη στὴ Ρώμη, ἐπρεπε καὶ οἱ Ἐβραῖοι ν' ἀπογραφοῦν σύμφωνα μὲ τὴν αὐτοκρατορικὴ διαταγή. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἰωσήφ πῆρε τὴν Παρθένο Μαρία καὶ ἔκινησαν γιὰ τὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ποὺ ἦταν ὁ τόπος τῆς καταγωγῆς του.

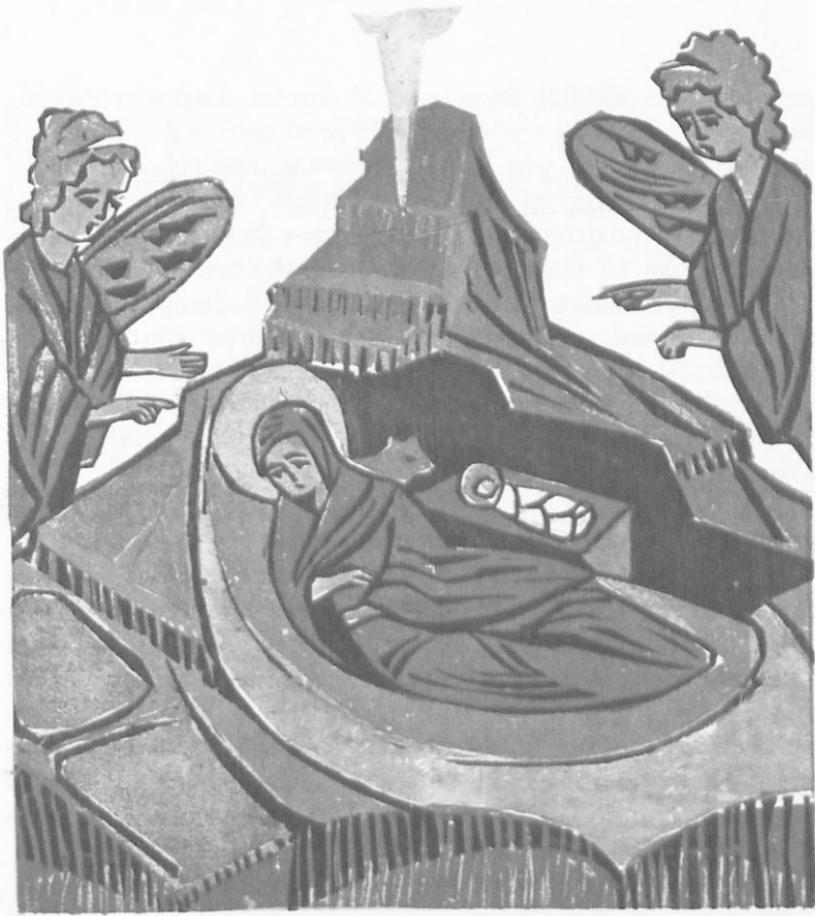
Ἐπειτα ἀπὸ ἔνα δύσκολο ταξίδι ἔφτασαν στὴ Βηθλεὲμ κατακουρασμένοι. Βρῆκαν ὅμως τὸ πανδοχεῖο (χάνι) καὶ τὰ σπίτια τῆς μικρῆς πόλεως γεμάτα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶχαν φτάσει ἐκεῖ γιὰ τὸν ἴδιο σκοπό.

Ἡταν χειμώνας καὶ τὸ κρύο δυνατό, γι' αὐτὸ ὁ Ἰωσήφ ἀναγκάστηκε νὰ καταφύγῃ σ' ἔνα σπήλαιο, ποὺ ἦταν κάπου ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ χρησίμευε γιὰ στάβλος τῶν ζώων. Μέσα στὸ φτωχικὸ καὶ παγερὸ ἐκεῖνο μέρος κατὰ τὴ νύχτα ἡ Παναγία γέννησε τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Λυτρωτὴν μας Χριστό. Τὸν σπαργάνωσε καὶ Τὸν ἔβαλε «στὴ φάτνη τῶν ἀλόγων»².

Σ' ὅλη τὴν περιοχὴ τῆς Βηθλεὲμ βασίλευε ἡσυχία καὶ ἐρημιά. Μόνο στὰ χωράφια, ποὺ ἦταν γύρω ἀπὸ τὸ σπήλαιο, ἀγρυπνοῦσαν μερικοὶ βοσκοί, οἱ ὅποιοι ἔβοσκαν τὰ πρόβατά τους. Αὔτοί, ἐνῷ παρακολουθοῦσαν τὰ πρόβατά τους τυλιγμένοι στὶς χοντρὲς κάπτες τους, εἶδαν ἔξαφνα νὰ παρουσιάζεται μπρός τους ἔνας λευκοφορεμένος ἄγγελος

¹ Τὸ 754 ἢ 3 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης.

² Στὸ μέρος ποὺ ἔριχναν τὶς τροφὲς κι ἔτρωγαν τὰ ζῶα.

‘Η Γέννησι τοῦ Χριστοῦ.

καὶ νὰ τοὺς περικυκλώνῃ ἔνα ὑπέρλαμπρο θεϊκὸ φῶς. Φοβήθηκαν πάρα πολὺ κι ἔμειναν σαστισμένοι. Τότε ὁ ἄγγελος τοὺς καθησύχασε καὶ τοὺς εἶπε:

— Μὴ φοβᾶστε· φέρνω σὲ σᾶς καὶ σ' ὅλο τὸν κόσμο μιὰ εὐχάριστη εἰδῆσι. Σήμερα στὴν πόλι Δαυίδ, στὴ Βηθλεέμ, γεννήθηκε ὁ Σωτῆρας τοῦ κόσμου, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Πηγαίνετε στὸ σπήλαιο ποὺ είναι κοντὰ στὴν πόλι κ' ἔκεī θὰ βρῆτε τὸ βρέφος σπαργανωμένο μέσα στὴ φάτνη.

Καί, πρὶν ἀκόμη τελειώσῃ τὰ λόγια του, ἄνοιξε ὁ οὐ-

ρανὸς κι ἔνα πλήθος ἀγγέλων, οἱ ὅποιοι ἀνεβοκατέβαιναν, ἐνώθηκαν μαζί του καὶ ὅλοι μαζὶ ἔψαλλαν : «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ».

“Οταν σὲ λίγο οἱ ἄγγελοι χάθηκαν, οἱ βοσκοὶ συνῆλθαν κι ἔτρεξαν στὸ σπήλαιο ποὺ τοὺς ὑπέδειξε ὁ ἄγγελος. Ἐκεī βρῆκαν τὴ Θεοτόκο καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ θεῖον Βρέφος σπαργανωμένο μέσα στὴ φάτνη. Ἀμέσως γονάτισαν μ' εὐλάβεια καὶ γεμάτοι πίστι προσκύνησαν τὸν Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου. Κατόπιν διηγήθηκαν σ' ὅλους ὅσα τοὺς εἶπε ὁ ἄγγελος. Εὔχαριστημένοι τώρα πιὰ ξαναγύρισαν στὰ ποίμνιά τους, δοξάζοντας τὸν Θεὸν γιὰ τὰ θαυμάσια ποὺ εἶδαν καὶ ἀκουσαν.

“Ἐτσι ταπεινὰ καὶ φτωχικὰ τὸ χειμωνιάτικο ἔκεινο βράδυ γεννήθηκε ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου.

“Οταν πιὰ ἡμέρωσε, ὁ Ἰωσὴφ τακτοποίησε τὸ θεῖον Βρέφος μὲ τὴ μητέρα του σ' ἔνα φτωχικὸ σπιτάκι τῆς Βηθλεέμ. Ἐκεī Ὁστερα ἀπὸ ὄχτω μέρες σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμα τῶν Ἐβραίων ἔδωσαν στὸ νεογέννητο παιδὶ τ' ὄνομα Ἰησοῦς (Σωτήρας), ὅπως τοὺς εἶχε εἶπε ὁ ἄγγελος. Μετὰ σαράντα μέρες ἔγινε ἡ Ὑπαπαντή, δηλαδὴ ἡ Παναγία ἔφερε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸ στὸν Ναὸ τοῦ Σολομῶντος. Ἐκεī Τὸν δέχτηκε στὴν ἀγκαλιά του καὶ Τὸν εὐλόγησε ἔνας σεβασμιος προφήτης, ὁ Συμεών¹.

“Η Γέννησι τοῦ Χριστοῦ (τὰ Χριστούγεννα) γιορτάζεται στὶς 25 Δεκεμβρίου καὶ ἡ Ὑπαπαντή τοῦ Χριστοῦ στὶς 2 Φεβρουαρίου.

Τὸ ἀπολυτίκιο τῶν Χριστουγέννων.

«Ἡ γέννησίς Σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως· ἐν αὐτῇ γάρ οἱ τοῖς ἀστροῖς λατρεύοντες ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο· Σὲ προσκυνεῖν, τὸν Ἡλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ Σὲ γιγνώσκειν ἐξ ὑψους ἀνατολήν. Κύριε, δόξα Σοι».

¹ Σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμα τῶν Ἐβραίων κάθε ἀρσενικὸ παιδὶ 40 μέρες μετὰ τὴ γέννησί του ἔπρεπε νὰ δηγηθῇ στὸν Ναό, γιὰ νὰ εύλογηθῇ.

Τὸ Κοντάκιο.

«Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον¹ τίκτει καὶ ἡ γῆ τὸ σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ² προσάγει. Ἀγγελοι μετὰ ποιμένων διξιολογοῦσι. Μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι· δι’ ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη Παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰώνων Θεός».

Ἐρωτήσεις.

- 1) Ποῦ γεννήθηκε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ βασιλιὰς τοῦ κόσμου; τί φανερώνει τοῦτο;
- 2) Ποιοί συντροφεύουν τὸ Θεῖον Βρέφος τὴν παγερὴ ἔκεινη νύχτα τοῦ Δεκεμβρίου;
- 3) Πῶς ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ ἐκδηλώνουν τὴν συμμετοχήν τους στὸ κοσμοσωτήριον αὐτὸν γεγονός;
- 4) Γιατί ὁ Χριστὸς ὀνομάζεται Σωτήρ, Λυτρωτής τοῦ κόσμου; Θυμηθῆτε ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη τὴν παρακοήν τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὔας.
- 5) Ποιοί εἶχαν τὴν μεγάλην θεϊκὴν χάριν νὰ ιδοῦν καὶ νὰ προσκυνήσουν πρῶτοι τὸν Λυτρωτή - Χριστό;

2. Ἡ προσκύνησι τῶν Μάγων.

Μετὰ τὴν γέννησι τοῦ Χριστοῦ τρεῖς Μάγοι³ τῆς Ἀνατολῆς, δηλ. σοφοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν ἱατρική, τὴν ἐξήγησι τῶν ὀνείρων καὶ τὴν μελέτη τῶν ἀστρων, εἶδαν στὸν οὐρανὸν τῆς πατρίδας τους ἔνα ὑπέρλαμπρο καὶ ἀσυνήθιστο ἀστρο. Ἀπὸ τὸ ἀστέρι αὐτὸν κατάλαβαν ὅτι γεννήθηκε ὁ μεγάλος βασιλιὰς (ὁ Μεσσίας Χριστός), ποὺ περίμενε ὁ κόσμος⁴, καὶ ἀποφάσισαν νὰ πᾶνε νὰ Τὸν βροῦν καὶ νὰ Τὸν προσκυνήσουν.

¹ Τὸν Θεόν.

² Στὸν ἀπλησίαστο.

³ Ὁ Βαλτάσαρ, ὁ Γασπάρ καὶ ὁ Μελχιώρ.

⁴ Οἱ Μάγοι ἦξεραν ὅτι θὰ γεννήθῃ κάποτε ὁ «Μέγας Βασιλεὺς» δηλ. ὁ Σωτήρ (Χριστὸς) τοῦ κόσμου, διότι εἶχαν μελετήσει τὰ ἱερὰ βιβλία τῶν Ἐβραίων, τὰ δόποια εἶχαν διαδώσει μεταξὺ τῶν Ἐθνῶν οἱ διασκορπισμένοι Ἰουδαῖοι.

Καθάλα λοιπὸν στὶς καμῆλες τους μὲ πλούσια δῶρα καὶ ἀκολουθώντας τὸ ἀστέρι ἔφτασαν στὰ Ιεροσόλυμα. Καθὼς ὅμως ἐμπαιναν στὴν πόλι, τὸ ἀστέρι χάθηκε. Γι' αὐτὸ ἄρχισαν νὰ ρωτοῦν ποῦ γεννήθηκε «ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων», γιὰ νὰ τὸν προσκυνήσουν.

Ο Ἡρώδης ποὺ βασίλευε τότε στὴν Ἰουδαία, ὅταν ἀκουσε ὅτι τρεῖς Μάγοι ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ ζητοῦν κάποιον νεογέννητο βασιλιά, ταράχτηκε πάρα πολύ, γιατὶ νόμισε ὅτι πρόκειται γιὰ ἐπίγειο βασιλιά, ὁ ὄποιος θὰ τοῦ ἔπαιρνε τὴ βασιλεία. Γι' αὐτὸ κάλεσε ἀμέσως τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Γραμματεῖς, δηλ. τοὺς πιὸ μορφωμένους τῶν Ἰουδαίων, καὶ ζήτησε νὰ τοῦ εἰποῦν ποῦ γράφουν τὰ ιερά τους βιβλία ὅτι θὰ γεννηθῆ ὁ Χριστός. Ἐκεῖνοι τοῦ ἀποκρίθηκαν ὅτι σύμφωνα μὲ τοὺς ἀρχαίους Προφῆτες ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας) θὰ γεννηθῆ στὴ Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας.

Τότε ὁ Ἡρώδης κάλεσε κρυφὰ τοὺς Μάγους καὶ τοὺς ρώτησε πόσος καιρὸς εἶχε περάσει ἀπὸ τότε ποὺ πρωτεῖδαν τὸ ἀστέρι. Ἡθελε ἀπὸ αὐτὸ νὰ ὑπολογίσῃ καὶ νὰ μάθῃ τὴν ἡλικία τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ Τὸν ἀνακαλύψῃ καὶ νὰ Τὸν φονεύσῃ. Σύμφωνα μὲ ὅσα τοῦ εἶπαν οἱ Μάγοι, βρῆκε ὅτι ὁ νέος βασιλιὰς ἔπρεπε νὰ ἥταν περίπου δύο χρόνων.

“Οταν ἔμαθε αὐτὸ ποὺ ἥθελε, τοὺς εἶπε:

— Ο Μεσσίας γεννήθηκε στὴ Βηθλεέμ. Πηγαίνετε, λοιπὸν ἔκει νὰ μάθετε ἀκριβῶς γιὰ τὴ γέννησί του καὶ, ὅταν τὸν βρῆτε, ἐλᾶτε πάλι ἀπὸ ἐδῶ νὰ μοῦ εἰπῆτε, γιὰ νὰ πάω κι ἔγώ νὰ τὸν προσκυνήσω.

Οι Μάγοι εὐχαριστημένοι καὶ ἀνύποπτοι ξεκίνησαν γιὰ τὴ Βηθλεέμ. Μόλις προχώρησαν λίγο ἔξω ἀπὸ τὰ Ιεροσόλυμα, παρουσιάστηκε πάλι τὸ λαμπρὸ ἀστέρι ποὺ τοὺς ὠδηγοῦσε. Τὸ ἀκολούθησαν ξανὰ τότε οἱ Μάγοι καὶ προχωρώντας ἔφτασαν στὴ Βηθλεέμ.

“Οταν ἔφτασαν ἔκει, τὸ ἀστέρι στάθηκε πάνω ἀπὸ τὸ σπίτι, μέσα στὸ ὄποιο ἥταν τὸ παιδί. Χωρὶς κανένα δισταγμὸ τότε οἱ Μάγοι μπῆκαν μέσα σ' αὐτό, ὅπου βρῆκαν ὀλόκληρη τὴν ἀγία οἰκογένεια. Γονάτισαν καὶ προσκύνη-

‘Η προσκύνησι τῶν Μάγων.

σαν τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου καὶ Τοῦ πρόσφεραν ὡς δῶρα **χρυσόν**, γιὰ νὰ δείξουν ὅτι εἶναι βασιλιάς, **λίθιαν**, γιὰ νὰ δείξουν ὅτι εἶναι Θεός, καὶ **σμύρναν**, γιὰ νὰ δείξουν ὅτι ὡς ἄνθρωπος θὰ δοκιμάσῃ θάνατο.

Εὐχαριστημένοι τώρα οἱ Μάγοι ἐτοιμάστηκαν νὰ γυρίσουν στὰ Ἱεροσόλυμα, γιὰ νὰ εἰδοποιήσουν καὶ τὸν Ἡρώδη, ὅπως εἶχαν ὑποσχεθῆ. Τὴ νύχτα ὅμως ἄγγελος

Κυρίου παρουσιάστηκε στὸν ὑπνο τους καὶ τους εἶπε νὰ μὴν ξαναγυρίσουν στὸν Ἡρώδη, γιατὶ σκέφτεται νὰ κάμη κακὸ στὸ Παιδί. Γι' αὐτὸ καὶ αὐτοὶ ἔφυγαν γιὰ τὴν πατρίδα τους ἀπὸ ἄλλον δρόμο.

Ἐρωτήσεις.

1) Πῶς οἱ Μάγοι κατάλαβαν ὅτι γεννήθηκε κάποιος μεγάλος βασιλιάς (ό Μεσσίας); 2) Πῶς ἀκουσε ὁ Ἡρώδης τὴν εἰδῆσι ὅτι γεννήθηκε νέος βασιλιάς; Γιατί; 3) Πῶς σᾶς φαίνεται τὸ σχέδιό του; 4) Πῶς τὸν χαρακτηρίζετε; 5) Νὰ ἐπαναλάβετε τὴν σημασία τῶν δώρων τῶν Μάγων.

3. Ὁ Ἡρώδης καὶ ἡ φυγὴ στὴν Αἴγυπτο.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησι τῶν Μάγων, τὸ ἵδιο βράδυ, ὁ ἄγγελος Κυρίου παρουσιάστηκε στὸ ὄνειρο τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τοῦ εἶπε:

— Σήκω, πάρε τὸ παιδί καὶ τὴ μητέρα του καὶ πήγαινε στὴν Αἴγυπτο καὶ νὰ μείνῃς ἐκεῖ, ὥστου ἐγὼ πάλι σὲ εἰδοποιήσω πότε νὰ γυρίσης, γιατὶ ὁ Ἡρώδης ζητεῖ ν' ἀνακαλύψῃ τὸ παιδί, γιὰ νὰ τὸ φονεύσῃ.

‘Ο Ἰωσὴφ ὑπάκουσε ἀμέσως στὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἴδια νύχτα, πρὶν ἀκόμη ξημερώσῃ, πῆρε τὴ Θεοτόκο καὶ τὸν Ἰησοῦ κι ἔφυγε κρυφά στὴν Αἴγυπτο.

Στὸ μεταξὺ ὁ Ἡρώδης περίμενε μὲ ἀνυπομονησίᾳ τὴν ἐπιστροφὴ τῶν Μάγων. “Οταν ὅμως εἶδε ὅτι δὲν ξαναγύρισαν, κατάλαβε ὅτι τὸν γέλασαν. Θύμωσε πολὺ κι ἔστειλε στρατιῶτες του νὰ σφάξουν ὅλα τ' ἀρσενικὰ νήπια ἀπὸ δύο χρόνων καὶ κάτω, τὰ ὅποια θὰ ἔβρισκαν στὴ Βηθλεὲμ καὶ στὰ περίχωρά της.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν ὑπολόγιζε ὅτι θὰ φόνευε καὶ τὸν Χριστὸ καὶ ἔτσι δὲν θὰ εἶχε φόβο νὰ τοῦ πάρη τὴ βασιλεία.

‘Η φυγή στήν Αἴγυπτο.

‘Η παράδοσι λέει ότι δεκατέσσερες χιλιάδες ἀρσενικά παιδιά θανατώθηκαν μέσα σὲ μιὰ νύχτα. ‘Ο Χριστὸς ὅμως σώθηκε, γιατὶ βρισκόταν ἀσφαλισμένος στήν Αἴγυπτο. ‘Ο Θεός τιμώρησε πολὺ αὐστηρὰ τὸν Ἡρώδη γιὰ τὸ μεγάλο ἔγκλημα ποὺ ἔκαμε. Τοῦ ἔστειλε μιὰ βαρειὰ ἀρρώστια καὶ μετὰ δύο χρόνια πέθανε μέσα σὲ φριχτοὺς πόνους.

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἡρώδη ὁ Ἰωσὴφ εἰδοποιήθηκε ἀπὸ τὸν ἄγγελο ότι πέθαναν οἱ ἔχθροὶ τοῦ παιδιοῦ κι ἔφερε

πάλι τὴν ἀγία οἰκογένεια στὴν Παλαιστίνη. Δὲν πῆγε ὅμως νὰ κατοικήσῃ στὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, γιατὶ ἔκει βασι- λιὰς ἦταν ὁ σκληρὸς γιὸς τοῦ Ἡρώδη Ἀρχέλαος. Προτί- μησε τὴ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, στὴν δποίᾳ βασίλευε ὁ ἄλλος γιὸς τοῦ Ἡρώδη, ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀντίπας, ὁ ὁποῖος ἦταν μαλακώτερος. Ἔτσι ἐκπληρώθηκε καὶ ἡ προφητεία γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὅτι θὰ ὀνομαζόταν «Ναζωραῖος».

Ἐρωτήσεις.

- 1) Πραγματοποιήθηκε τὸ φοβερὸ σχέδιο τοῦ Ἡρώδη; Γιατί;
- 2) Αὐτὸς ποὺ ὁ Θεὸς ἔστειλε γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἐπρεπε νὰ φονευθῇ, πρὶν προφτάσῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργο του; 3) Μποροῦμε ἔμεις οἱ ἀνθρωποι ν' ἀλλάξωμε τὶς βουλές τοῦ Θεοῦ;

4. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαεπής στὸν Ναό.

Οἱ Ἐβραῖοι εἶχαν ἔνα μόνο Ναό, τὸν Ναὸ τοῦ Σολο- μῶντος στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ πίστευαν ὅτι ὁ Θεὸς μόνο ἔκει ἐπρεπε νὰ λατρεύεται. Γι' αὐτὸ καθένας τους μιὰ φορὰ τὸν χρόνο τουλάχιστο πήγαινε στὰ Ἱεροσόλυμα, γιὰ νὰ προσ- κυνήσῃ στὸν Ναό. Οἱ περισσότεροι φρόντιζαν νὰ πηγαί- νουν στὰ Ἱεροσόλυμα τὸ Πάσχα¹, ποὺ ἦταν ἡ μεγαλύτερη γιορτή τους καὶ διαρκοῦσε ἔφτα μέρες, ἀπὸ 14-21 τοῦ μηνὸς Νισσὰν (Ἀπριλίου). Καὶ ἡ Παναγία μὲ τὸν Ἰωσὴφ σὰν καλοὶ Ἰσραηλίτες πήγαιναν ταχτικὰ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ γιόρταζαν τὸ Πάσχα.

“Οταν ὁ Ἰησοῦς ἔγινε δώδεκα χρόνων Τὸν πῆραν γιὰ πρώτη φορὰ μαζί τους καὶ γιόρτασαν τὸ Πάσχα μὲ μεγα- λύτερη χαρά. Σὰν τελείωσε ἡ γιορτή, ὁ Ἰωσὴφ μὲ τὴ Μα-

¹ Πάσχα, λέξι ἑβραϊκὴ καὶ σημαίνει πέρασμα (διάβασι). Οἱ Ἐ- βραῖοι γιόρταζαν τὸ Πάσχα μὲ μεγάλη λαμπρότητα, γιὰ νὰ θυμοῦνται τὴ διάβασι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τὴν ἀπελευθέρωσί τους ἀπὸ τοὺς Αἴγυπτίους, οἱ ὁποῖοι τοὺς βασάνιζαν ἐπὶ 430 ἔτη, ποὺ ἔμειναν δοῦλοι τους.

ρία, μαζί μὲ ἄλλους συμπατριῶτες καὶ συγγενεῖς ξεκίνησαν, γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν στὴ Ναζαρέτ.

"Οταν βράδιασε καὶ μαζεύτηκαν ὅλοι γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν καὶ νὰ διανυκτερεύσουν, εἶδαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦταν μαζὶ μὲ τ' ἄλλα παιδιὰ οὔτε κοντὰ σὲ ἄλλη συγγενικὴ ἥγινωστή τους οἰκογένεια. Κατάλαβαν τότε ὅτι θὰ εἶχε μείνει στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ στενοχωρημένοι γύρισαν νὰ Τὸν βροῦν.

Τρεῖς ἡμέρες γύριζαν μὲ ἀγωνία στὰ διάφορα μέρη τῆς πόλεως ζητώντας Τὸν. Τέλος τὴν τρίτη μέρα Τὸν βρῆκαν στὸν Ναὸν νὰ κάθεται καὶ νὰ συνομιλῇ μὲ τοὺς ἱερεῖς καὶ διδασκάλους. Τοὺς ἀκούγε μὲ προσοχὴ καὶ τοὺς ἔκανε τέτοιες ἐρωτήσεις, ποὺ δὲν ἦταν σὲ θέσι ν' ἀπαντήσουν. "Ολοι τους θαύμαζαν καὶ ἀποροῦσαν γιὰ τὴ σοφία Του καὶ τὶς ὄρθες ἀπαντήσεις ποὺ ἔδινε.

"Οταν οἱ γονεῖς Του Τὸν εἶδαν ἥσυχο νὰ συνομιλῇ μὲ τοὺς μορφωμένους κ' ἐπίσημους Ἐβραίους, ἀπόρησαν. 'Η μητέρα Του μάλιστα Τὸν πλησίασε καὶ Τοῦ εἶπε μὲ τρυφερότητα:

— Παιδί μου, γιατί μᾶς τὸ ἔκαμες αὐτό; Τρεῖς ἡμέρες τώρα Σὲ ζητοῦμε μὲ ἀγωνία.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἥσυχα καὶ σοθαρὰ τῆς εἶπε :

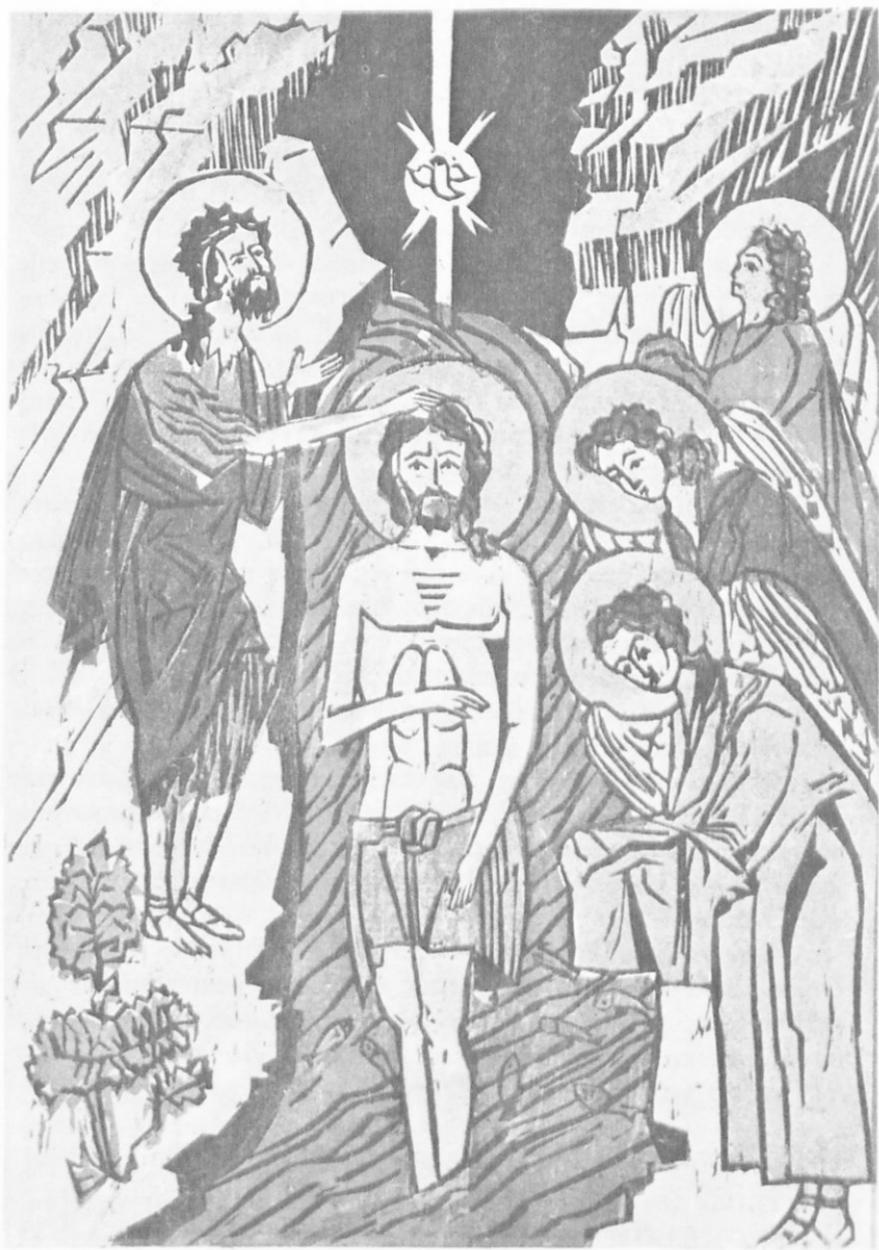
— Γιατί μὲ ζητεῖτε; δὲν ξέρετε ὅτι ἐγὼ πρέπει νὰ μένω στὸ σπίτι τοῦ Πατέρα μου;

Οι γονεῖς Του τότε δὲν κατάλαβαν τί σήμαιναν τὰ λόγια αὐτά. 'Η μητέρα Του ὅμως τὰ διατηροῦσε πάντοτε στὴν καρδιά της. Ἀμέσως κατόπιν ὁ Ἰησοῦς ἀκολούθησε τοὺς γονεῖς Του καὶ οἱ τρεῖς τώρα χαρούμενοι ἐπέστρεψαν στὴ Ναζαρέτ.

'Εκεī στὴν ὅμορφη κωμόπολι τῆς Γαλιλαίας ὁ Ἰησοῦς ζοῦσε μὲ τοὺς γονεῖς Του, τοὺς ὅποιους ἀγαποῦσε καὶ σεβόταν πολύ. Μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα μεγάλωνε κατὰ τὸ σῶμα καὶ ξεχώριζε γιὰ τὴ σοφία καὶ τὰ πολλὰ καὶ θεϊκά Του χαρίσματα.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Πῶς σᾶς φαίνεται ἡ ἀπάντησι τοῦ Ἰησοῦ στὴ μητέρα Του;
- 2) Τί δείχνει ἡ κατόπιν συμπεριφορά Του; Φροντίστε νὰ τὴν μιμηθῆτε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

5. Ἡ βάπτισι τοῦ Κυρίου.

Στὴ Ναζαρὲτ ὁ Χριστὸς βοηθοῦσε τὸν γέροντα Ἰωσὴφ στὴν ἔργασία του καὶ, ὅταν ἐκεῖνος πέθανε, συνέχισε νὰ ἔργαζεται ὡς ξυλουργός, γιὰ νὰ τρέφεται Αὔτὸς καὶ ἡ μητέρα Του. "Οταν πιὰ ἔγινε τριάντα χρόνων, ἀφῆσε τὴ Ναζαρὲτ καὶ ἦρθε στὸν Ἰορδάνη ποταμό, γιὰ νὰ βαφτιστῇ ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸν Βαπτιστή.

Καθὼς πλησίαζε ἀνάμεσα στὸ πλῆθος, ὁ Ἰωάννης μὲ τὴ φώτισι τοῦ Ἀγίου Πνεύματος κατάλαβε ἀμέσως ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ Μεσσίας, ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, ποὺ περίμενε ὁ κόσμος. Διέκοψε τότε τὸ κήρυγμά του καὶ εἶπε:

— Νά, ὁ Μεσσίας, γιὰ τὸν ὅποιο σᾶς ἔλεγα, ποὺ θὰ σώσῃ τὸν κόσμο ἀπὸ τὶς ἀμαρτίες.

‘Ο Ἰωάννης, ἐπειδὴ αἰσθανόταν ὅτι εἶναι ἀνάξιος νὰ βαφτίσῃ τὸν ἀναμάρτητο Χριστό, τοῦ εἶπε:

— Ἐγὼ ἔχω ἀνάγκη νὰ βαφτιστῶ ἀπὸ Σένα κ’ Ἐσὺ ἔρχεσαι νὰ σὲ βαφτίσω ἔγώ;

— ‘Ο Ἰησοῦς Χριστὸς ὄμως τοῦ ἀποκρίθηκε:

— Ἰωάννη, καλὰ σκέφτεσαι, ἀλλὰ πρέπει νὰ μὲ βαφτίσης. Είναι θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Καί, χωρὶς νὰ περιμένῃ ἄλλο, μπῆκε μέσα στὸν Ἰορδάνη. Τότε ὁ Ἰωάννης ὑπάκουσε, πλησίασε καὶ Τὸν βάφτισε.

Μόλις ὁ Χριστὸς βγῆκε ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ, ἀμέσως ἀνοιξαν οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ "Ἀγιον Πνεῦμα κατέβηκε σὰν περιστέρι, («ἐν εἴδει περιστερᾶς»), καὶ στάθηκε πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι Του. Τὴν ἴδια στιγμὴν ἀκούστηκε ψηλὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ποὺ ἔλεγε:

— Αὔτὸς εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, στὸν ὅποιον ἀνέθεσα τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου.

"Ἐτσι στὸν Ἰορδάνη κατὰ τὴ βάπτισι τοῦ Χριστοῦ φανερώθηκε ἡ Ἁγία Τριάς, δηλ. ὁ Πατέρας, ὁ Υἱός Του (ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς) καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἀγιον.

‘Η βάπτισι τοῦ Χριστοῦ γιορτάζεται στὶς 6 Ἰανουα-

ρίου. Λέγεται καὶ «Θεοφάνεια» ἢ «Ἐπιφάνεια», γιατὶ τὴν ἡμέρα αὐτὴ φανερώθηκε ὁ Θεός· καὶ «Φῶτα», γιατὶ τὴν ἡμέρα αὐτὴ κατὰ τοὺς πρώτους Χριστιανικοὺς χρόνους φωτίζονταν (βαφτίζονταν) πολλοὶ ἀνθρωποί καὶ γίνονταν Χριστιανοί.

‘Απολυτίκιο τῆς γιορτῆς.

«Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου Σου, Κύριε, ἡ Τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις· Τοῦ γάρ Γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει Σοι, ἀγαπητὸν Σε Υἱὸν ὀνομάζουσα· καὶ τὸ πνεῦμα ἐν εἰδεί περιστερᾶς ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές¹. Ὁ ἐπιφανεῖς Χριστὲ ὁ Θεὸς καὶ τὸν κόσμον φωτίσας, δόξα Σοι».

‘Ερωτήσεις.

1) Πῶς ἀναγνωρίζει ὁ Ἰωάννης τὸν Χριστό; 2) Γιατὶ ὁ Ἰωάννης δειλιάζει νὰ βαφτίσῃ τὸν Χριστό; 3) Πῶς γιορτάζουμε σήμερα τὴν βάπτισι τοῦ Χριστοῦ; 4) Πότε βαφτίζονται σήμερα οἱ Χριστιανοὶ καὶ ποιά ἀξία ἔχει τὸ βάπτισμα γιὰ τοὺς Χριστιανούς;

6. Ἡ ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου.

‘Ο Χριστὸς μετὰ τὴν βάπτισί του ἔμεινε 40 μέρες στὴν ἔρημο τῆς Ἰουδαίας. Ἐκεī νήστευε καὶ προσευχόταν στὸν Πατέρα Του νὰ Τὸν βοηθήσῃ στὸ μεγάλο ἔργο, ποὺ ἐπρόκειτο ν' ἀρχίσῃ, τὴν σωτηρία δηλαδὴ τοῦ κόσμου ἀπὸ τὴν ἄμαρτία.

‘Απὸ τὴν ἔρημο γύρισε στὴν Γαλιλαία, ἀπ' ὅπου εἶχε σκοπὸν ν' ἀρχίσῃ τὸ κοσμοσωτήριο ἔργο Του. Πρὶν ὅμως ἀρχίσῃ νὰ διδάσκῃ, ἔκαμε τὴν ἐκλογὴ τῶν δώδεκα μαθητῶν Του.

¹ Μαρτυροῦσε τὴν βεβαιότητα τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ: «Οὗτός ἐστιν ὁ νίος μου ὁ ἀγαπητός».

‘Ο Ἰησοῦς προσκαλεῖ τοὺς πρώτους ἀποστόλους.

Μιὰ μέρα, ὅπως περπατοῦσε κοντά στὴ λίμνη Γεννησαρέτ¹, εἶδε δύο ἀδερφούς, τὸν Ἀνδρέα καὶ τὸν Σίμωνα (Πέτρο) νὰ ψαρεύουν. Τοὺς πλησίασε καὶ τοὺς εἶπε:

—Αφῆστε τὰ δίχτυα σας κι ἐλάτε μαζί μου καὶ θὰ σᾶς κάμω νὰ ψαρεύετε ἀνθρώπους.

Οἱ δύο ἀδερφοὶ ἄφησαν ἀμέσως τὰ δίχτυα τους καὶ

¹ Λέγεται καὶ λίμνη τῆς Τιβεριάδος ἢ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας.

Τὸν ἀκολούθησαν. Αὔτοὶ ἔγιναν οἱ πρῶτοι μαθηταί Του. 'Ο Σίμων μάλιστα γιὰ τὴν πίστι του ὠνομάστηκε ἀπὸ τὸν Χριστὸ Πέτρος.

Καθὼς προχώρησε λίγο πιὸ πέρα, εἶδε δύο ἄλλους ἀδερφούς, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη. Ἡταν μέσα στὴ βάρκα τους μαζὶ μὲ τὸν πατέρα τους τὸν Ζεβεδαῖο κι ἐτοί- μαζαν τὰ δίχτυα τους γιὰ ψάρεμα. Τοὺς πλησίασε καὶ τοὺς κάλεσε κι αὐτούς. Κι ἐκεῖνοι μὲ προθυμία ἀφῆσαν τὸν πατέρα τους, τὰ δίχτυα τους καὶ τὴ βάρκα τους καὶ Τὸν ἀκολούθησαν.

"Ἐπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες συνάντησε τὸν Φίλιππο καὶ τοῦ εἶπε : 'Ακολούθησέ με'. Ἐκεῖνος ὅμως, προτοῦ Τὸν ἀκολούθησῃ, ἔτρεξε ἐνθουσιασμένος νὰ συναντήσῃ τὸν πατριώτη καὶ στενὸ φίλο του, τὸν Ναθαναήλ. Τὸν βρῆκε καθισμένο κάτω ἀπὸ μιὰ συκιὰ καὶ τοῦ εἶπε :

— Βρήκαμε τὸν Χριστό, γιὰ τὸν ὅποιον ἔγραψαν ὁ Μωυσῆς καὶ οἱ ἄλλοι προφῆτες. Εἶναι ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ! "Ελα νὰ τὸν γνωρίσης.

— Ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ, τὴ μικρὴ καὶ ἄσημη αὐτὴ πόλι, μπορεῖ νὰ βγῆ κανένα καλό; ἀπάντησε μὲ ἀπορία ὁ Ναθαναήλ.

— "Ελα νὰ ἴδης, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Φίλιππος.

Τέλος ὁ Ναθαναήλ πείστηκε καὶ ἀκολούθησε τὸν Φίλιππο.

"Οταν ὁ Χριστὸς τοὺς εἶδε νὰ πλησιάζουν, κοίταξε μὲ καλωσύνη τὸν Ναθαναήλ καὶ εἶπε γι' αὐτόν :

— Νά ἔνας πραγματικὸς Ἰσραηλίτης, ποὺ δὲν ἔχει καμμιὰ κακία στὴν καρδιά του.

— Ἀπὸ ποὺ μὲ γνωρίζεις, Κύριε; τὸν ρώτησε ἐκεῖνος.

— Προτοῦ νὰ σὲ φωνάξῃ ὁ Φίλιππος, ἔγὼ σὲ εἶδα ποὺ ἥσουν κάτω ἀπὸ τὴ συκιά, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Κύριος.

Τότε ὁ Ναθαναήλ φώναξε μὲ θαυμασμό :

— Διδάσκαλε, πραγματικά, 'Εσύ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 'Εσύ εἶσαι ὁ βασιλιάς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἀκολούθησε μαζὶ μὲ τὸν Φίλιππο τὸν Χριστό. "Εγινε ἔνας ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους Του καὶ εἶναι γνωστὸς μὲ τ' ὄνομα Βαρθολομαῖος.

“Ετοι σιγά σιγά ὁ Χριστὸς ἔκαμε τὴν ἐκλογὴν καὶ τῶν ἄλλων ᾧ εἶ μαθητῶν Του κι ἔτοι ἔγιναν δώδεκα. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἔξης: ‘Ο Ἀνδρέας (πρῶτος) καὶ ὁ Πέτρος (Σίμων), παιδιὰ τοῦ Ἰωνᾶ· ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, παιδιὰ τοῦ Ζεβεδαίου· ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ναθαναήλ ἢ Βαρθολομαῖος· ὁ Θωμᾶς καὶ ὁ Ματθαῖος ἢ Λευΐ, ὁ τελώνης· ὁ Ἰάκωβος ὁ μικρός, ὁ γιὸς τοῦ Ἀλφαίου, καὶ ὁ Λεββαῖος ἢ Θαδδαῖος· ὁ Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου ἦταν ὅλοι ἄνθρωποι ἀπλοῖκοι καὶ οἱ περισσότεροι ψαράδες στῇ θάλασσᾳ τῆς Γαλιλαίας. Κατάγονταν ἀπὸ τὴν Γαλιλαία, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰούδα, ὁ ὅποιος ἦταν ἀπὸ τὴν πόλι Καριώθ τῆς Ἰουδαίας καὶ γι’ αὐτὸ λεγόταν Ἰσκαριώτης (ἄνδρας ἀπὸ τὴν Καριώθ). Ὄνομάζονται καὶ Ἀπόστολοι, γιατὶ αὐτοὺς ἀπέστειλε (μετὰ τὸν Σταυρικὸ θάνατο καὶ τὴν Ἀνάληψί Του) ὁ Χριστὸς νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργο Του. ‘Ο Ἀνδρέας, ἐπειδὴ ἦταν ὁ πρῶτος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ὀνομάστηκε καὶ «Πρωτόκλητος».

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δώδεκα αὐτοὺς μαθητάς, οἱ ὅποιοι ἀκολούθησαν φανερὰ τὸν Χριστό, ἦταν καὶ ἄλλοι, περίπου 70. Μερικοὶ ἦταν κρυφοὶ μαθηταί, ὅπως ὁ Νικόδημος καὶ ὁ Ἰωσήφ ὁ βουλευτής. Μαθήτριες τοῦ Κυρίου ἦταν καὶ μερικὲς εὔσεβεῖς γυναῖκες, οἱ ὅποιες ἀκολουθοῦσαν καὶ ὑπηρετοῦσαν τὸν Κύριο, ὅπως ἡ Μαρία, ἡ συγγενής τῆς Θεοτόκου, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, ἡ Σαλώμη, ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία, οἱ ἀδερφές τοῦ Λαζάρου.

Ἡ μνήμη τῶν δώδεκα ἀποστόλων γιορτάζεται στὶς 30 Ἰουνίου.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Γιατί ὁ Χριστὸς προτίμησε ν’ ἀρχίσῃ νὰ διδάσκῃ ἀπὸ τὴν Γαλιλαία; 2) Γιατί, πρὶν ἀρχίσῃ τὸ ἔργο Του, ἔξέλεξε τοὺς δώδεκα μαθητάς Του; 3) Πῶς ὁ Χριστὸς ὑποδέχεται τὸν Ναθαναήλ; 4) Τί φανερώνουν οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Ναθαναήλ «Προτοῦ νὰ σὲ φωνάξῃ ὁ Φίλιππος, σὲ εἶδα κάτω ἀπὸ τὴν συκιά;».

Δ. ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ¹ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

I. Ὁ γάμος στὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας.

Στὴν πόλι Κανὰ τῆς Γαλιλαίας γινόταν ἕνας γάμος. Οἱ μελλόνυμφοι φαίνεται ὅτι ἦταν συγγενεῖς τῆς Θεοτόκου, γι' αὐτὸ ἦταν καλεσμένοι στὸν γάμο ἡ Παναγία καὶ ὁ Ἰησοῦς μὲ τοὺς πρώτους μαθητάς Του.

"Οταν τελείωσε ἡ τελετὴ τοῦ γάμου, ὅλοι οἱ καλεσμένοι κάθησαν νὰ φᾶνε καὶ κατόπιν νὰ διασκεδάσουν. Ἐπειδὴ ὅμως ἦταν πολλοί, τὸ κρασὶ τελείωσε γρήγορα καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ γαμπροῦ ἀρχισαν νὰ στενοχωριοῦνται.

'Η Θεοτόκος τὸ κατάλαβε καί, ἐπειδὴ νόμισε ὅτι ἦταν κατάλληλη ἡ στιγμή, γιὰ νὰ δείξῃ ὁ Ἰησοῦς τὴ θεϊκὴ Του δύναμι, Τὸν πλησίασε καὶ Τοῦ εἶπε σιγὰ σιγὰ στὸ αὐτὶ: «Κρασὶ δὲν ἔχουν». Ὁ Χριστὸς τῆς εἶπε ὅτι δὲν ἔχει ἔρθει ἀκόμη ἡ ὥρα Του. 'Η Θεοτόκος δὲν εἶπε τίποτε ἄλλο, φώναξε μόνο τοὺς ὑπηρέτες τοῦ σπιτιοῦ καὶ δείχνοντας τὸν Χριστὸ τοὺς εἶπε:

—“Ο, τι σᾶς πῆ νὰ τὸ κάμετε μὲ προθυμία.

Στὴν εἰσόδο τοῦ σπιτιοῦ ὑπῆρχαν ἔξι λίθινες στάμνες μὲ νερό, τὸ ὅποιο χρησιμοποιοῦσαν οἱ Ἐβραῖοι, γιὰ νὰ πλένουν τὰ χέρια τους πρὸ καὶ μετὰ τὸ φαγητό. Σὲ λίγο ὁ Χριστὸς σηκώθηκε, πῆγε πρὸς τὸ μέρος, ποὺ ἦταν οἱ στάμνες, καὶ κάλεσε τοὺς ὑπηρέτες νὰ τὶς γεμίσουν ὡς ἐπάνω μὲ καθαρὸ νερό. Ἔκεῖνοι ἔκαμαν μὲ προθυμία ὅ, τι τοὺς εἶπε. 'Ο Χριστὸς τότε εὐλόγησε τὶς στάμνες μὲ τὸ νερὸ καὶ εἶπε στοὺς ὑπηρέτες νὰ δώσουν στὸν ἀρχιτρίκλινο, στὸν ἄνθρωπο δηλαδὴ ποὺ εἶχε ἀναλάβει τὴ φροντίδα γιὰ τὸν γάμο, νὰ πιῇ. Αὐτὸς τότε εἶδε ὅτι δὲν ἦταν νερό, ἀλλὰ ἔνα ἔξαι-

¹ Τὰ θαύματα είναι πράξεις ἀνώτερες ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη δύναμι, τὰ ὅποια ἔκαμε ὁ Χριστὸς μὲ τὴ θεϊκὴ Του παντοδυναμία, γιὰ νὰ εὔεργετήσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

‘Ο γάμος τῆς Κανᾶ

ρετικὸ κρασί. Φώναξε ἀμέσως τὸν γαμπρὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Οἱ ἄνθρωποι ποὺ κάνουν τραπέζι συνηθίζουν νὰ προσφέρουν πρῶτα τὸ καλὸ κρασὶ καὶ, ὅταν μεθύσουν οἱ καλεσμένοι, προσφέρουν τὸ κατώτερο. Ἐσὺ ὅμως ἔκαμες τὸ ἀντίθετο. Κράτησε τὸ καλὸ κρασὶ μέχρι τὸ τέλος.

‘Ο ἀρχιτρίκλινος ἀποροῦσε πῶς βρέθηκε τὸ ἐξαιρετικὸ αὐτὸ κρασὶ καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ εἰπῇ. Οἱ ύπηρέτες ὅμως,

ποὺ εἶχαν βάλει τὸ νερὸ στὶς στάμνες, φανέρωσαν τὸ θαῦμα.

Τότε ὅλοι θαύμασαν γι' αὐτὸ καὶ οἱ μαθηταὶ Του πίστεψαν σ' Αὔτόν. Αὔτὸ εἶναι τὸ πρῶτο θαῦμα, μὲ τὸ δεύτερο ὁ Χριστὸς φανέρωσε τὴ θεϊκή Του δύναμι.

Ἐρωτήσεις

- 1) Ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ στὸν γάμο τί θέλει νὰ δείξῃ;
- 2) Τί πρόσφερε ὁ Κύριος σὰν δῶρο τοῦ γάμου στοὺς νεονύμφους;

2. Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.

Ἡ λέπρα, παιδιά, εἶναι μιὰ φοβερὴ ἀρρώστια καὶ μεταδίδεται πολὺ εὔκολα.

Στὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ, ὅσους ἔπασχαν ἀπὸ τὴ μεταδοτικὴ αὐτὴ ἀρρώστια, τοὺς ἀπαγόρευαν νὰ πλησιάζουν ἄλλους ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἀνάγκαζαν νὰ ζοῦν στοὺς ἀγροὺς καὶ στὶς ἐρημιές. Δέκα τέτοιοι δυστυχισμένοι ἄρρωστοι (λεπροὶ) ἀκουσαν ὅτι ὁ Χριστὸς θεραπεύει ἀσθένειες.

“Οταν κάποτε ἔμαθαν ὅτι ὁ Χριστὸς βρισκόταν σὲ κάποιο κοντινὸ χωριὸ καὶ θὰ περνοῦσε, γιὰ νὰ πάη στὴν Ἱερουσαλήμ, ἥρθαν καὶ περίμεναν στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, ἀπ' ὅπου θὰ περνοῦσε. Πραγματικά, σὲ λίγο ὁ Χριστὸς φάνηκε νὰ ἔρχεται. Τὸν ἀκολουθοῦσαν οἱ μαθηταὶ Του καὶ ἄλλοι πολλοί. Τότε οἱ δυστυχισμένοι λεπροὶ ἀρχισαν νὰ φωνάζουν δυνατά :

— Κύριε Ἰησοῦ, λυπήσου μας καὶ κάνε μας καλά.

‘Ο Χριστός, ὅταν τοὺς εἶδε, τοὺς λυπήθηκε καὶ τοὺς εἶπε :

— Πηγαίνετε νὰ παρουσιαστῆτε στοὺς ἱερεῖς.

Σύμφωνα μὲ τὸν νόμο κάθε λεπρὸς ποὺ θεραπευόταν ἔπειτε νὰ παρουσιαστῇ στοὺς ἱερεῖς, γιὰ νὰ βεβαιώσουν τὴ θεραπεία του καὶ νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἄδεια νὰ ξαναγυ-

ρίση στὴν οἰκογένειά του καὶ νὰ συναναστρέφεται ἐλεύθερα τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Μὲ μεγάλη τους χαρὰ οἱ λεπροί, στὸν δρόμο ποὺ πήγαιναν, διαπίστωσαν ὅτι ἔγιναν καλὰ καὶ οἱ δέκα. Τότε ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτούς, ἀντὶ νὰ συνεχίσῃ τὸν δρόμο του, γιὰ νὰ παρουσιαστῇ στοὺς Ἱερεῖς, γύρισε ἀμέσως πίσω καὶ συνάντησε τὸν Κύριο. Ἔπεσε στὰ πόδια Του καὶ Τὸν εὐχαριστοῦσε ὀλόθερμα. Αὐτὸς ποὺ γύρισε ἦταν Σαμαρείτης, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἐννέα ἦταν Ἰουδαῖοι.

‘Ο Ἰησοῦς, μόλις τὸν εἶδε, τοῦ εἶπε μὲ παράπονο :

— Δὲν καθαρίστηκαν καὶ οἱ δέκα; οἱ ἄλλοι ἐννέα ποῦ εἶναι;

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τοὺς μαθητὰς τοὺς εἶπε :

— Δὲν θεώρησαν ὑποχρέωσί τους νὰ γυρίσουν καὶ οἱ ἄλλοι, γιὰ νὰ δοξάσουν τὸν Θεό, παρὰ μόνο αὐτὸς ὁ ἄλλοφυλος Σαμαρείτης;

Καὶ κατόπιν εἶπε στὸν θεραπευμένο Σαμαρείτη, ποὺ ἀκόμη ἦταν γονατιστὸς καὶ δόξαζε τὸν Θεό :

— Σήκω ἐπάνω καὶ πήγαινε· ἡ πίστι σου σ' ἔσωσε.

Παρατηρήσεις.

1) Νὰ σύγκρινετε καὶ νὰ χαρακτηρίσετε τοὺς ἐννέα Ἰουδαίους λεπρούς μὲ τὸν Σαμαρείτη. 2) Μὲ ποιόν ἀπὸ τοὺς δέκα λεπρούς θέλετε νὰ μοιάζετε; καὶ γιατί;

3. Ἡ θεραπεία τοῦ Παραλύτου στὴ Βηθεσδά.

Πλησίαζε τὸ Πάσχα, ἡ μεγάλη γιορτὴ τῶν Ἐβραίων, καὶ ὁ Χριστὸς βρισκόταν στὰ Ἱεροσόλυμα. Τὰ Ἱεροσόλυμα τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὅπως ὅλες σχεδὸν οἱ πόλεις, εἶχαν γύρω γύρω τεῖχος, γιὰ νὰ προφυλάγωνται ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς. Σὲ διάφορα σημεῖα τοῦ τείχους ὑπῆρχαν πύλες (μεγάλες

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ τῆς Βηθεσδά.

πόρτες), γιὰ νὰ πηγαίνουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ ζῶα τους στοὺς ἀγροὺς καὶ στὶς ἄλλες ἔργασίες τους.

Μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς πύλες τὴν ἔλεγαν Προβατική, γιατὶ ἀπὸ αὐτὴν περνοῦσαν τὰ πρόβατα, τὰ ὅποια πήγαιναν νὰ τὰ θυσιάσουν. Κοντὰ ἐκεῖ ὑπῆρχε καὶ μιὰ κολυμβήθρα (δεξαμενὴ) γεμάτη νερό. Ἐβραϊκὰ τὴν ἔλεγαν Βηθεσδὰ (οἰκος εὔσπλαχνίας) καὶ γύρω ἀπὸ αὐτὴν ὑπῆρχαν πέντε στοες (ύπόστεγα, καμάρες).

Στὴν Κολυμβήθρα αὐτὴ ἀπὸ καιρὸν σὲ καιρὸν κατέβαινε

ἄγγελος Κυρίου, ἀνατάραζε τὸ νερὸ κι ἔτσι γινόταν θαυματουργό. Μετὰ τὴν ταραχὴ τοῦ νεροῦ ἀπὸ τὸν ἄγγελο, ὅποιος ἄρρωστος ἐμπαινε πρῶτος μέσα στὴ δεξαμενὴ γινόταν καλά, ἀπ' ὅποια ἀρρώστια κι ἀν ἔπασχε. Γι' αὐτὸ κάτω ἀπὸ τὶς στοὺς τῆς Βηθεσδὰ ὑπῆρχαν πάντοτε διάφοροι ἀσθενεῖς (κουτσοί, τυφλοί, κουλοί, παραλυτικοὶ κλπ.).

"Ἐνα Σάββατο, ποὺ ὁ Κύριος πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ, εἶδε μεταξὺ τῶν ἀρρώστων κι ἔναν παράλυτο, ποὺ περίμενε ἐκεῖ 38 ὀλόκληρα χρόνια. Ὁ Χριστὸς τὸν λυπήθηκε, πλησίασε καὶ τοῦ εἶπε:

— Θέλεις νὰ γίνης καλά;

— Κύριε, αὐτὸ θέλω, ἀλλὰ δὲν ἔχω κανένα νὰ μὲ βάλη μέσα στὴν δεξαμενή, μόλις ταραχτῇ τὸ νερό. Ὡσότου νὰ συρθῶ ἔγῳ πρὸς τὰ ἐκεῖ, προλαβαίνει κάποιος ἄλλος καὶ πέφτει πρὸς ἀπὸ μένα, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος.

Τότε ὁ Χριστὸς τοῦ εἶπε:

— Σήκω ἐπάνω, πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ περιπάτει.

Ἄμεσως ὁ παραλυτικὸς στηκώθηκε, φορτώθηκε τὸ κρεβάτι του καὶ χαρούμενος ἔφυγε γιὰ τὸ σπίτι του.

Ήταν ὅμως Σάββατο ἐκείνη τὴν ἡμέρα καὶ σύμφωνα μὲ τὸν Μωσαϊκὸ νόμο δὲν ἐπιτρεπόταν νὰ κάνῃ κανεὶς καμμιὰ ἀπολύτως ἔργασία. Οὕτε καὶ φιλανθρωπικὴ πρᾶξι. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ὅταν τὸν εἶδαν νὰ φεύγῃ μὲ τὸ κρεβάτι στοὺς ὕμους του, τὸν σταμάτησαν καὶ θυμωμένα τοῦ εἶπαν:

— Εἶναι Σάββατο σήμερα καὶ δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σηκώσῃς τὸ κρεβάτι σου.

— Ἐκεῖνος ποὺ μὲ ἔκαμε καλὰ μοῦ εἶπε νὰ σηκώσω τὸ κρεβάτι μου καὶ νὰ περπατήσω, ἀποκρίθηκε ὁ παράλυτος.

— Καὶ ποιός εἶναι αὐτός; τὸν ρωτοῦσαν μὲ ἀγανάκτησι οἱ Ἰουδαῖοι.

Μὰ ὁ παράλυτος δὲν ἤξερε τί ν' ἀπαντήσῃ, γιατὶ ὁ Χριστός, μόλις τὸν ἔκαμε καλά, ἔφυγε ἀμέσως.

Ἐπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ Κύριος συνάντησε τὸν ἀλλοτε παράλυτο στὸν Ναὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Πρόσεξε, ἔγινες καλά· νὰ μὴν ἀμαρτήστης πιά, γιὰ νὰ μὴν πάθης χειρότερα.

Τότε ὁ θεραπευμένος παράλυτος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν Κύριο, ἔφυγε κι ἔλεγε στοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Χριστὸς τὸν ἔκαμε καλά. Αὔτοὶ ὅμως, ἀντὶ νὰ χαροῦν γι' αὐτό, ὀργίστηκαν ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ καὶ ζητοῦσαν τὴν κατάλληλη εὐκαιρία νὰ Τὸν φονεύσουν μὲ τὴν κατηγορία ὅτι δὲν σέβεται τὸν Νόμο καὶ θεραπεύει τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Οἱ Ἰουδαῖοι διαμαρτυρήθηκαν καὶ ἀγανάχτησαν, γιατὶ ὁ Χριστὸς τὸ Σάββατο θεράπευσε τὸν παράλυτο. Εἶχαν δίκιο; Γιατί;
- 2) Ποιές ἔργασίες μποροῦμε νὰ κάνωμε τὴν Κυριακὴ καὶ τὶς ἄλλες γιορτές;

4. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναούμ.

Κάποτε ὁ Χριστὸς βρισκόταν στὴν Καπερναούμ. "Οταν τοῦτο ἔγινε γνωστό, πολλοί, ποὺ εἶχαν ἀκούσει γιὰ τὰ θαύματά Του καὶ ἥθελαν νὰ Τὸν δοῦν καὶ ἀπὸ κοντά, ἔτρεξαν στὸ σπίτι ποὺ ἐφίλοξενεῖτο. Μαζεύτηκαν ὅμως ἐκεῖ τόσοι πολλοί, ὥστε μήτε στὴν πόρτα δὲν ὑπῆρχε τόπος νὰ σταθῇ κανείς.

Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν καὶ πολλοὶ Γραμματεῖς¹ καὶ Φαρισαῖοι², ποὺ εἶχαν ἔρθει ἀπ' ὅλη τὴν Γαλιλαία καὶ τὴν Ἰου-

¹ Γραμματεῖς λέγονταν ἐκεῖνοι ποὺ μελετοῦσαν κι ἔξηγοῦσαν τὸν Νόμο τοῦ Μωυσέως.

² Οἱ Φαρισαῖοι ἀποτελοῦσαν τὴν ἀνώτερη τάξι τῶν Ἐβραίων. Νόμιζαν ὅτι μόνον αὐτοὶ ἦταν καλοὶ ἀνθρωποι. Τοὺς ἄλλους τοὺς περιφρονοῦσαν καὶ τοὺς θεωροῦσαν ἀνάξιους νὰ συγκριθοῦν μαζί τους. Ἐπίστης νόμιζαν ὅτι ὁ Θεός εὐχαριστιέται μόνο μὲ τὴν ἔξωτρική λατρεία, γι' αὐτὸ ὅτι ἔκαναν, τὸ ἔκαναν ἐπιδειχτικά. Προσεύ-

δαία ἀκόμη. 'Ο Χριστὸς ἄρχισε τότε νὰ διδάσκῃ τὸ συγκεντρωμένο ἐκεῖνο πλῆθος.

Τότε ἦρθαν τέσσερες ἀνθρωποι, οἱ ὅποιοι πάνω σ' ἕνα ξύλινο κρεβάτι (φορεῖο) ἔφεραν στὸν Χριστὸν ἕναν παράλυτο, γιὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Ἀπὸ τὸν πολὺ ὅμως κόσμο δὲν μποροῦσαν νὰ περάσουν μέσα στὸ σπίτι καὶ νὰ πλησιάσουν τὸν Χριστό. Γι' αὐτὸν ἀνέβηκαν ἐπάνω στὴ στέγη, ὅπου μὲ πολὺ κόπο ἀνέβασαν καὶ τὸ κρεβάτι μὲ τὸν παράλυτο. Κατόπιν χάλασαν ἕνα μέρος τῆς στέγης, ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ στεκόταν ὁ Χριστὸς καὶ δίδασκε, καὶ μὲ σχοινιὰ κατέβασαν τὸ κρεβάτι μαζὶ μὲ τὸν παράλυτο μπρὸς στὸν Χριστό.

'Ο Χριστός, ὅταν εἶδε τὸν ἄρρωστο μπρός Του, θαύμασε τὴ μεγάλη πίστι τοῦ παραλύτου καὶ τῶν ἀνθρώπων ποὺ τὸν ἔφεραν καὶ συγκινημένος τοῦ εἶπε :

— Παιδί μου, σοῦ συγχωροῦνται οἱ ἀμαρτίες σου.

Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν ἀκουσαν τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Χριστοῦ, ἄρχισαν νὰ σκέφτωνται μέσα τους καὶ νὰ λένε : «Τί βλασφημίες εἰναι αὐτὲς ποὺ λέει αύτός; Ποιός ἄλλος ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔχει τὴ δύναμι νὰ συγχωρῇ τὶς ἀμαρτίες ;».

'Ο Χριστὸς ὅμως, ποὺ κατάλαβε τὶς πονηρὲς σκέψεις τους, τοὺς εἶπε :

— Γιατί σκέφτεστε πονηρά; Τί εἰναι εὔκολώτερο νὰ εἴπω στὸν παράλυτο συγχωροῦνται οἱ ἀμαρτίες σου ἢ σήκω, πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου; Καί, γιὰ νὰ τοὺς δείξη ὅτι ἔχει τὴν ἔξουσία νὰ συγχωρῇ ἀμαρτίες, λέει στὸν παράλυτο :

— Σήκω, πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου.

χονταν ἐπιδειχτικά, νήστευαν δύο φορὲς τὴν ἑβδομάδα καὶ ντύνονταν μὲ ἴδιαίτερη φορεσιά, ποὺ δὲν τὴ φοροῦσαν ἄλλοι. Γιὰ ὅλα αὐτὰ ἦταν πολὺ ύπερήφανοι. Καὶ δὲ κόσμος τοὺς πίστευε πραγματικὰ ὡς τοὺς πιὸ μορφωμένους, εὔσεβεis καὶ ἡθικοὺς ἀνθρώπους. Δὲν ἦταν ὅμως καὶ στὴν πραγματικότητα, γιατὶ οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς στὰ κρυφὰ ἔκαναν μεγάλες παρανομίες.

΄Αμέσως ό παράλυτος σηκώθηκε, πήρε τὸ κρεβάτι του καὶ γεμάτος ἀπὸ ύγεια ἔφυγε γιὰ τὸ σπίτι του.

΄Ολοι ἐκεῖνοι ποὺ παραβρέθηκαν ἐκεῖ θαύμαζαν καὶ δόξαζαν τὸν Θεό, λέγοντας:

— Ποτὲ ως τώρα δὲν εἴδαμε τέτοια παράδοξα πράγματα.

Εὐαγγελικὸ ρητό.

«Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κάγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς». Δηλαδὴ ἐλάτε κοντά μου ὅσοι κοπιάζετε καὶ εἰστε φορτωμένοι ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἀμαρτίας κι ἐγὼ θὰ σᾶς ἀναπαύσω καὶ θὰ σᾶς ξεκουράσω (Ματθ. 11, 28).

Ἐρωτήσεις.

1) Τί φανερώνει ἡ πρᾶξι τῶν τεσσάρων ἀνθρώπων ποὺ ἔφεραν τὸν παράλυτο; 2) Οἱ σκέψεις τῶν Γραμματέων καὶ τῶν Φαρισαίων προέρχονταν ἀπὸ ἄγνα ἐλατήρια; 3) Ποιός ἦταν ὁ βαθύτερος σκοπός τους; 4) Γιατί ὁ Χριστός, πρὶν θεραπεύσῃ τὸν παράλυτο, τοῦ συγχωρεῖ τὶς ἀμαρτίες;

5. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦ.

Κάποτε ὁ Χριστός, περιοδεύοντας τὴν Ἰουδαία, πλησίαζε στὴν πόλι Ἱεριχώ. Οἱ κάτοικοι, ὅταν τὸ ἔμαθαν, ἔτρεξαν νὰ Τὸν ὑποδεχτοῦν καὶ κατόπιν νὰ Τὸν συνοδεύσουν μέσα στὴν πόλι.

Στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, ἀπ’ ὅπου περνοῦσε, καθόταν ἔνας τυφλὸς καὶ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη. Μόλις ἀκουσε τὸν θόρυβο, ποὺ ἔκαναν οἱ ἀνθρώποι ποὺ συνόδευαν τὸν Χριστό, ρώτησε νὰ μάθῃ τί συμβαίνει. "Οταν τοῦ εἶπαν ὅτι περνᾶ ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ἀρχισε νὰ φωνάζῃ δυνατά, γιὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ :

— Ἰησοῦ, ἀπόγονε τοῦ Δαυίδ, ἐλέησέ με.

Μερικοί, ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ προχωροῦσαν ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν Χριστό, τὸν μάλωναν καὶ τοῦ ἔλεγαν νὰ σιωπήσῃ, γιὰ νὰ μὴν ἐνοχλῇ τὸν Κύριο. Ἐκεῖνος ὅμως φώναζε δυνατώτερα:

— Ἀπόγονε τοῦ Δαυίδ, ἔλέησέ με.

‘Ο Χριστὸς τότε σταμάτησε καὶ εἶπε νὰ φέρουν κοντά Του τὸν τυφλό. “Οταν τὸν ἔφεραν, τὸν ρώτησε:

— Γιατί φωνάζεις; Τί θέλεις νὰ σοῦ κάμω;

— Κύριε, θέλω νὰ ξαναϊδῶ. Κύριε, θέλω τὸ φῶς μου, εἶπε μὲ φωνὴ παρακλητικὴ ὁ τυφλός.

‘Ο Χριστὸς εἶδε τὴ μεγάλη πίστι τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀνάβλεψε, ἡ πίστι σου σ’ ἔσωσε.

‘Αμέσως τότε ὁ τυφλὸς ἄνοιξε τὰ μάτια του καὶ ξαναβρῆκε τὸ φῶς του. Γεμάτος τώρα χαρὰ ἀκολούθησε καὶ αὐτὸς μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους τὸν Χριστό, δοξάζοντας τὸν Θεό.

Καὶ ὁ ἄλλος κόσμος ποὺ εἶδε τὸ θαῦμα δόξαζε τὸν Θεὸ γιὰ τὴ μεγάλη δύναμι ποὺ ἔδωσε στὸν Χριστό.

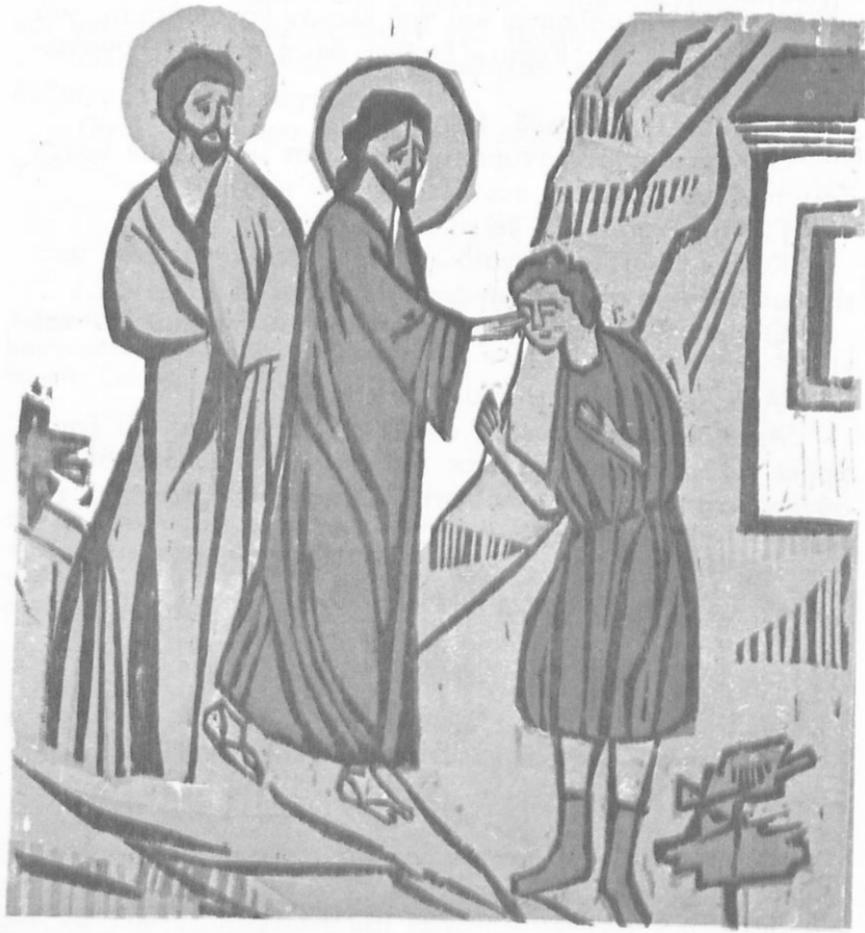

Παρατήρησι.

Μεγάλη ἡ δύναμι τῆς πίστεως. ‘Αγία Γραφή: «Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι». Δηλαδὴ ὅλα εἶναι δυνατὰ γιὰ ἐκεῖνον ποὺ πιστεύει.

Ἐρωτήσεις.

1) Τί φανερώνουν οἱ παρακλήσεις τοῦ τυφλοῦ; 2) Γιατί δὲν παύει νὰ παρακαλῇ τὸν Χριστὸ παρ’ ὅλα τὰ μαλώματα τῶν ἄλλων; 3) ‘Ο τυφλὸς μετὰ τὴ θεραπεία του ἀκολούθησε τὸν Χριστό, δοξάζοντας τὸν Θεό. Πῶς τὸν χαρακτηρίζετε;

6. Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

"Ἐνα Σάββατο, καθώς ὁ Χριστὸς περνοῦσε μὲ τοὺς μαθητάς Του ἀπὸ κάποιο δρόμο τῆς Ἱερουσαλήμ, εἶδε ἔναν ἐκ γενετῆς τυφλὸ ποὺ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη. Τότε οἱ μαθηταὶ Του τὸν ρώτησαν :

— Διδάσκαλε, ποιός ἀμάρτησε; Αύτὸς ἢ οἱ γονεῖς του, γιὰ νὰ γεννηθῇ τυφλός;

Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπάντησε:

— Οὔτε αὐτὸς φταιέι γι' αὐτὸ οὔτε οἱ γονεῖς του. Ἐλλὰ γεννήθηκε τυφλός, γιὰ νὰ φανερωθοῦν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ.

Καὶ, ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἔφτυσε κάτω στὸ χῶμα, ἔκαμε πηλό, ἄλειψε μ' αὐτὸν τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ εἶπε νὰ πάῃ νὰ πλυθῇ στὴν κολυμβήθρα (δεξαμενὴ) τοῦ Σιλωάμ¹. Ἐκεῖνος πῆγε κι ἔκαμε, ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Χριστός, καὶ ἀμέσως ἀπόχτησε τὸ φῶς του. Χαρούμενος τότε καὶ δοξάζοντας τὸν Θεό, γύρισε στὸ σπίτι του.

“Ολοι ὅσοι τὸν ἥξεραν ἀποροῦσαν κι ἔλεγαν:

— Αύτὸς δὲν εἶναι ὁ τυφλὸς ποὺ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη; Πῶς τώρα βλέπει;

Καὶ ἀρχισαν νὰ τὸν ρωτοῦν πῶς ἄνοιξαν τὰ μάτια του. Τότε ὁ τυφλὸς τοὺς διηγήθηκε μὲ λεπτομέρεια πῶς ὁ Χριστός τὸν ἔκαμε καλά. Ἐπειδὴ ὅμως μερικοὶ δὲν πίστεψαν στοὺς λόγους του, τὸν παρουσίασαν στοὺς Φαρισαίους. Ἐλλὰ καὶ σ' αὐτοὺς ὁ τυφλὸς ἐπανέλαβε ὅσα εἶχε εἶπει καὶ στοὺς ἄλλους ποὺ τὸν ρώτησαν.

Οἱ Φαρισαῖοι τότε ἀρχισαν νὰ κατηγοροῦν τὸν Χριστό, γιατὶ ἔργαστηκε τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου.

— Εἶναι ἀμαρτωλός, ἔλεγαν, ἀφοῦ δὲν τηρεῖ τὸν Νόμο κι ἔργαζεται τὸ Σάββατο.

Μὰ ἄλλοι ἔλεγαν:

— Ἀφοῦ εἶναι ἀμαρτωλός, πῶς κάνει τέτοια θαύματα; Τότε οἱ Φαρισαῖοι ρώτησαν καὶ πάλι τὸν τυφλό:

— Ἔσύ τί λὲς γιὰ τὸν ἄνθρωπο αὐτόν;

— Ἔγὼ λέγω, εἶπε ἐκεῖνος, ὅτι εἶναι προφήτης.

Τέλος οἱ Φαρισαῖοι, γιὰ νὰ βεβαιωθοῦν καλύτερα γιὰ τὸ θαῦμα, κάλεσαν τοὺς γονεῖς τοῦ ἄλλοτε τυφλοῦ καὶ τοὺς ρώτησαν ἂν αὐτὸ εἶναι τὸ παιδί τους. Ἐκεῖνοι βεβαίωσαν ὅτι:

¹ Ἡ Σιλωάμ ἦταν μία κολυμβήθρα (δεξαμενὴ) στὰ νότια μέρη τῶν Ἱεροσολύμων, τῆς ὅποιας τὸ νερό ἐρχόταν ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς Βηθεσδά. ¹ Σιλωάμ = ἀπεσταλμένος.

— Πραγματικὰ αὐτὸς εἶναι τὸ παιδί μας καὶ γεννήθηκε τυφλό· πῶς τώρα βλέπει καὶ ποιός τοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια δὲν γνωρίζομε. "Αν θέλετε νὰ μάθετε περισσότερα, ρωτῆστε τὸν ἕδιο, γιατὶ καὶ ἡλικία ἔχει καὶ εἶναι σὲ θέσι νὰ σᾶς τὰ εἰπῆ.

Τότε οἱ Φαρισαῖοι κάλεσαν πάλι τὸν θεραπευμένο τυφλὸν καὶ τοῦ εἶπαν:

— Νὰ δοξάζῃς τὸν Θεό, πιὸ σοῦ ἔδωσε τὸ φῶς σου, γιατὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἀμαρτωλός, ἀφοῦ ἐργάζεται τὸ Σάββατο.

Κι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε:

— "Αν εἶναι ἀμαρτωλὸς η̄ ὅχι δὲν ξέρω· γνωρίζω ὅμως πολὺ καλὰ ὅτι, ἐνῶ προηγουμένως ἥμουν τυφλός, τώρα βλέπω.

Κατόπιν τοὺς εἶπε:

— Γιατὶ μὲ ρωτᾶτε τόσο πολύ; μήπως καὶ σεῖς θέλετε νὰ γίνετε μαθηταὶ Του;

Θύμωσαν τότε οἱ Φαρισαῖοι καὶ τοῦ εἶπαν:

— Ἐμεῖς εἴμαστε μαθηταὶ τοῦ Μωυσῆ, ἐνῶ αὐτὸς μᾶς εἶναι ἀγνωστος καὶ δὲν ξέρομε ἀπὸ ποῦ εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ ἔρχεται.

— Αὐτὸς εἶναι τὸ περιέργο, εἶπε ὁ τυφλός, ὅτι, ἐνῶ ἐσεῖς δὲν ξέρετε τίποτε γι' αὐτόν, ὅμως ἐμένα μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια, καὶ ξέρομε ὅλοι πολὺ καλὰ ὅτι ὁ Θεὸς μόνο τοὺς εὔσεβεῖς ἀνθρώπους καὶ τοὺς δίκαιους ἀκούει.

— Ἐπειτα ἀπὸ τὴν τολμηρὴν αὐτὴν ἀπάντησι τοῦ τυφλοῦ οἱ Φαρισαῖοι θύμωσαν καὶ τὸν ἔδιωξαν λέγοντας:

— Ἐσὺ ἔνας ἀμαρτωλὸς θέλεις νὰ μᾶς διδάξῃς;

— Αργότερα ὁ Χριστὸς συνάντησε τὸν τυφλὸν καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐσὺ πιστεύεις στὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

— Καὶ ποιός εἶναι, Κύριε, γιὰ νὰ τὸν πιστέψω; ρώτησε ἐκεῖνος. Καὶ ὁ Χριστὸς τοῦ εἶπε:

— Καὶ Τὸν εἶδες, ὅταν ἔλαβες τὸ φῶς σου, καὶ αὐτὸς ποὺ μιλεῖ τώρα μαζί σου Ἐκεῖνος εἶναι.

— Πιστεύω, Κύριε, εἶπε τότε γεμάτος χαρὰ κι εὐγνωμοσύνη ὁ τυφλὸς κι ἔπεσε καὶ προσκύνησε τὸν Χριστό.

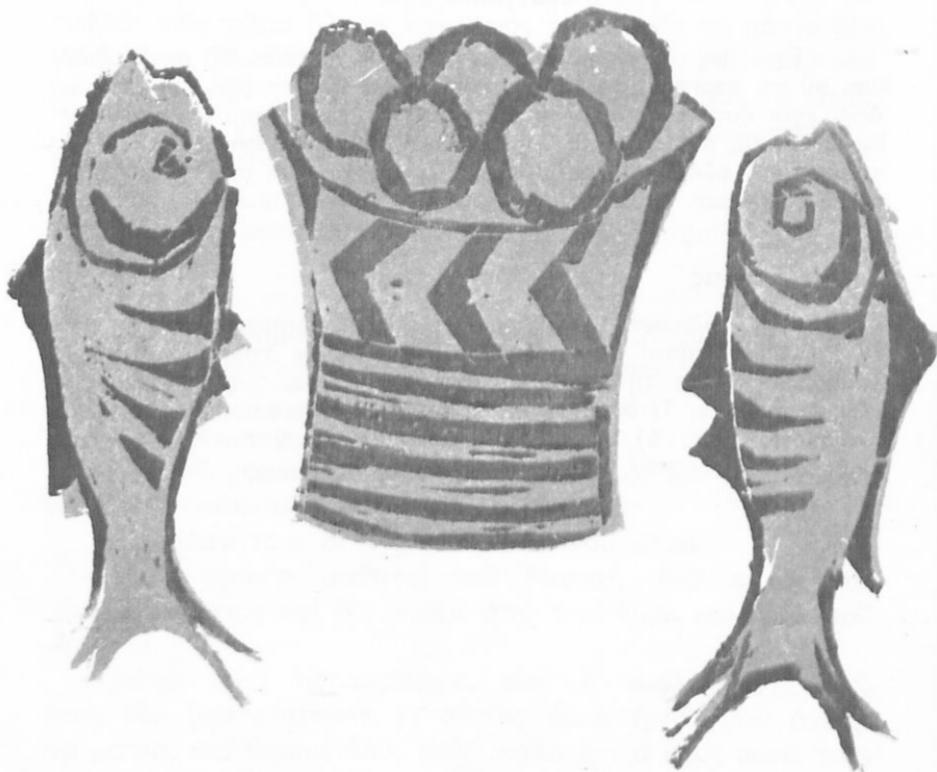
Εύαγγελικό ρητό.

«Ἐγώ είμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου», λέει ὁ Χριστός, «ὅ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς». Δηλ. ἐγὼ εἰμαι τὸ φῶς ὅλου τοῦ κόσμου, ἐκεῖνος ποὺ μὲ ἀκολουθεῖ δὲν θὰ βρεθῇ στὸ σκοτάδι τῆς ἀμαρτίας, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ μέσα του τὸ πνευματικὸν φῶς, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν πηγὴν τῆς ζωῆς, τὸν Θεό. (Ιωάν. 8, 12).

Ἐρωτήσεις.

- 1) Τί ἐπιδιώκουν οἱ Φαρισαῖοι μὲ τὴ συμπεριφορά τους καὶ τὶς πολλὲς ἐρωτήσεις ποὺ κάνουν στὸν τυφλὸν καὶ στοὺς γονεῖς του;
- 2) Νὰ συγκρίνετε τὴ στάσι τῶν γονέων καὶ τοῦ τυφλοῦ ἀπέναντι τῶν Φαρισαίων. Τί διακρίνετε; 3) Γιατί οἱ Φαρισαῖοι δὲν πέτυχαν τὸν σκοπό τους; 4) Πῶς φέρεται ὁ τυφλὸς πρὸς τὸν Κύριο, ὅταν ἔμαθε ὅτι Αὐτὸς τὸν θεράπευσε; 5) Ποιά αἰσθήματα δείχνει στὸν εὔεργέτη του;

7. Ο χορτασμὸς τῶν πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν.

"Οταν ἔγινε ἡ ἀποκεφάλισι τοῦ Προδρόμου, ὁ Χριστὸς βρισκόταν στὴν Καπερναούμ. Ἡ εἰδησὶ τὸν λύπτησε πολύ. Γι' αὐτὸ πῆρε τοὺς μαθητάς Του καὶ μ' ἔνα πλοιοῖ πέρασε στὸ ἀπέναντι μέρος, σὲ μιὰ ἐρημικὴ περιοχή. Ἡθελε ἐκεῖ μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμο νὰ ξεκουραστῇ καὶ νὰ προσευχηθῇ. Ο κόσμος ὅμως τὸν ἀκολούθησε ἀπὸ τὴν ξηρὰ περπατώντας καὶ σιγὰ σιγὰ στὸ ἐρημικὸ ἐκεῖνο μέρος μαζεύτηκαν χιλιάδες ἄνδρες, γυναικες καὶ παιδιά.

'Ο Κύριος, ὅταν εἶδε τόσους ἀνθρώπους συγκεντρωμένους στὴν ἐρημο, τοὺς λυπήθηκε, γιατὶ τοῦ φάνηκαν σὰν

πρόβατα χωρὶς βοσκό. Τοὺς πλησίασε, θεράπευσε τοὺς ἀσθενεῖς τους καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς διδάσκῃ.

Ἡ διδασκαλία ὅμως συνεχίστηκε ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ ὁ ἥλιος ἄρχισε νὰ κλίνῃ (γέρνη) πρὸς τὴν δύσι του. Τότε οἱ μαθηταὶ πλησίασαν τὸν Χριστὸν καὶ Τοῦ εἶπαν:

— Κύριε ὁ τόπος ἐδῶ εἶναι ἔρημος καὶ ἡ ὥρα πέρασε, ἄφησε τὸν κόσμο νὰ φύγῃ νὰ πάῃ στὰ γειτονικὰ χωρὶα ν' ἀγοράσῃ τρόφιμα.

‘Ο Χριστὸς ὅμως τοὺς εἶπε:

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φύγουν· δῶστε τους ἑσεῖς νὰ φᾶνε.

— Μὰ Κύριε, εἶπαν, δὲν ἔχομε παρὰ μόνο πέντε ἄρτους κρίθινους καὶ δύο ψάρια.

— Φέρτε αὐτὰ ἐδῶ, εἶπε ὁ Χριστός, καὶ πέστε στὰ πλήθη νὰ καθήσουν κάτω παρέες παρέες.

Οἱ μαθηταὶ ἔκαμαν, ὅπως τοὺς εἶπε ὁ Κύριος.

Τότε ὁ Χριστὸς στάθηκε ἀνάμεσα στὰ πλήθη, σήκωσε τὰ μάτια Του στὸν οὐρανὸν κι εὐλόγησε τοὺς ἄρτους καὶ τὰ ψάρια. Κατόπιν τὰ κομμάτιασε καὶ τὰ ἐδῶσε στοὺς μαθητὰς νὰ τὰ μοιράσουν στὰ πεινασμένα πλήθη. Ἡταν ἔκει πέντε χιλιάδες ἄνδρες ἐκτὸς ἀπὸ τὰ γυναικόπαιδα. Ἐφαγαν ὄλοι, χόρτασαν καὶ περίσσεψαν πολλὰ κομμάτια, τὰ ὄποια οἱ μαθηταὶ μάζεψαν καὶ γέμισαν δώδεκα κοφίνια.

Τὸ καταπληκτικὸ αὐτὸ θαῦμα ἔγινε ἀφορμὴ νὰ διαδοθῇ περισσότερο ἡ φήμη τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ δοξαστῇ τὸνομα τοῦ Θεοῦ.

‘Η ἐκκλησία μας ψάλλει:

Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν· οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται (δὲν θὰ στερηθοῦν) παντὸς ἀγαθοῦ.

Ἐρωτήσεις.

1) Γιατί ὁ Χριστὸς δὲν ἀκουσε τὴ σύστασι τῶν μαθητῶν Του ν' ἀφήσῃ τὸν κόσμο νὰ φύγῃ; 2) Τί φανερώνει τὸ μεγάλο αὐτὸ θαῦμα; 3) Οἱ μαθηταὶ συγκεντρώνουν τὰ περισσεύματα. Τί μᾶς διδάσκει ἡ πρᾶξι αὐτή;

8. Ὁ Ἰησοῦς βαδίζει ἐπάνω στὴ θάλασσα.

Μετὰ τὸ θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ καὶ προτοῦ ἀκόμη τὸ μεγάλο ἔκεινο πλῆθος διαλυθῆ, ὁ Χριστὸς εἶπε στοὺς μαθητάς Του νὰ μποῦν στὸ πλοϊο, νὰ περάσουν στὴν ἀπέναντι παραλία τῆς λίμνης κι ἔκει νὰ Τὸν περιμένουν. Ἐκεῖνος ἀνέβηκε στὸ βουνό, ποὺ ἦταν ἔκει κοντά, νὰ προσευχηθῇ καὶ νὰ περάσῃ τὴν νύχτα Του ἡσυχα.

Κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ἐνῶ τὸ πλοϊο βρισκόταν στὸ μέσο τῆς λίμνης, ξέσπασε δυνατὸς ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα σηκωνόταν σὲ πελώρια κύματα. Οἱ μαθηταὶ προσπαθοῦσαν κωπηλατώντας νὰ προχωρήσουν πρὸς τὴν παραλία. Ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωναν. Ἡ τρικυμία ἦταν μεγάλη, ὁ ἄνεμος ἀντίθετος καὶ κινδύνευαν νὰ πνιγοῦν.

‘Ο Χριστὸς ὅμως δὲν τοὺς ἔγκατέλειψε. Κατὰ τὰ ξημερώματα ἔτρεξε νὰ βρεθῆ κοντά τους, περπατώντας ἐπάνω στὰ κύματα. ‘Οταν οἱ μαθηταὶ Του Τὸν εἶδαν νὰ περπατῇ πάνω στ’ ἀφρισμένα κύματα, φοβήθηκαν, γιατὶ νόμισαν ὅτι ἦταν φάντασμα καὶ ἄρχισαν νὰ φωνάζουν.

‘Ο Κύριος ὅμως, γιὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ, τοὺς εἶπε :
— Ἔγὼ εἰμαι· μὴ φοβᾶστε.

‘Αμέσως τότε ἔκεινοι γνώρισαν τὴ φωνή Του καὶ προσπαθοῦσαν νὰ πλησιάσουν, γιὰ νὰ Τὸν πάρουν μαζί τους. ‘Ο Πέτρος μάλιστα γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι πραγματικὰ ἦταν ὁ Κύριος, Τοῦ εἶπε :

— Κύριε, ἀν εἰσαι Ἐσύ, πρόσταξέ με νὰ ἔρθω σὲ Σὲ περπατώντας ἐπάνω στὰ νερά.

— Ἐλα, τοῦ εἶπε ὁ Κύριος. Καὶ ὁ Πέτρος πήδησε ἀπὸ τὸ πλοϊο καὶ ἄρχισε νὰ περπατῇ πάνω στὴ θάλασσα καὶ νὰ πηγαίνῃ πρὸς τὸν Χριστό, σὰ νὰ πατοῦσε σὲ στεριά.

‘Οταν ὅμως σκέφθηκε ὅτι ὁ ἄνεμος ἦταν δυνατὸς καὶ φοβήθηκε, ἄρχισε νὰ βυθίζεται καὶ φώναξε δυνατά :

— Κύριε, σῶσε με.

‘Ο Κύριος ἀμέσως ἅπλωσε τὸ χέρι Του, τὸν ἔπιασε καὶ τοῦ εἶπε :

— Ὁλιγόπιστε, γιατὶ δείλιασες ;

"Ετσι, κρατώντας ὁ Κύριος τὸν Πέτρο ἀπὸ τὸ χέρι, ἔφτασε στὸ πλοιό. Μόλις ἀνέβηκαν ἐπάνω, ἔπαψε ἀμέσως ὁ ἄνεμος. Οἱ μαθηταὶ κατάπληκτοι ἀπὸ τὸ θαῦμα καὶ μὲ σταθερώτερη τώρα τὴν πίστι τους στὸν Χριστό, γονάτισαν μ' εὐλάβεια μπρός Του καὶ Τοῦ εἶπαν :

— Ἀληθινά, Ἐσύ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Μετὰ τὴν ἄγρια ἐκείνη τρικυμία ἡ θάλασσα ἡμέρωσε κι ἔνα ἐλαφρὸ ἀεράκι τοὺς βοήθησε νὰ φτάσουν γρήγορα στὴν Καπερναούμ.

Ἐρωτήσεις.

1) Μετὰ τὸ θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ ὁ Χριστὸς μένει στὸ βουνὸ μόνος. Γιατί; Τί φανερώνει τοῦτο; 2) Ὁ Χριστὸς ἤξερε ὅτι οἱ μαθηταὶ Του βρίσκονται στὴ θάλασσα· γιατί ἐπιτρέπει τὸν ἄνεμο καὶ τὴν τρικυμία; 3) Ἐχομε κανένα φόβο, ὅταν ξέρωμε ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι μαζί μας;

9. Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου.

"Οταν ὁ Χριστὸς ἔμπαινε στὴν Καπερναούμ μὲ τοὺς μαθητάς Του, ἦρθε μπρός Του ἔνας Ρωμαϊος ἑκατόνταρχος, δῆλος ἀξιωματικὸς τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατοῦ. Αὔτος διοικοῦσε ἑκατὸ στρατιῶτες¹ καὶ ὑπηρετοῦσε στὴν Καπερναούμ. Ἦταν καλὸς ἄνθρωπος καὶ ὅλοι στὴν Καπερναούμ τὸν ἀγαποῦσαν. Ὁ ἑκατόνταρχος αὐτὸς εἶχε ἔνα δοῦλο, τὸν ὅποιον ἀγαποῦσε πολύ, βαριὰ ἄρρωστο ἀπὸ παραλυσία καὶ κινδύνευε νὰ πεθάνῃ. Ἐπειδὴ πίστευε ὅτι μόνο ὁ Χριστὸς μποροῦσε νὰ τὸν κάμη καλά, Τὸν παρακαλοῦσε μὲ θερμὰ λόγια νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Ὁ Χριστὸς συγκινήθηκε ἀπὸ τὸ ἔνδιαι- φέρον τοῦ ἑκατοντάρχου γιὰ τὸν δοῦλο του καὶ τοῦ εἶπε :

— Θὰ ἔρθω νὰ τὸν θεραπεύσω.

¹ "Οπως ὁ δικός μας λοχαγός.

‘Ο ἑκατόνταρχος θεώρησε ὅτι τοῦτο ἦταν μεγάλη τιμὴ γι’ αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Κύριε, δὲν είμαι ἀξιος, γιὰ νὰ ἔρθης στὸ σπίτι μου. Οὕτε εἰναι ἀνάγκη νὰ κουράζεσαι. Πές ἐναν μόνο λόγο καὶ ἀμέσως θὰ θεραπευτῇ ὁ δοῦλος μου. Γιατὶ κι ἔγω, ποὺ είμαι ἄνθρωπος κι ἔχω ἄλλους κατωτέρους μου, μόλις δώσω μιὰ διαταγή, ἐκτελεῖται ἀμέσως ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες μου.

“Οταν ὁ Κύριος ἄκουσε τὰ γεμάτα πίστι αὐτὰ λόγια τοῦ ξένου ἀξιωματικοῦ, θαύμασε καὶ εἶπε σ’ αὐτοὺς ποὺ Τὸν ἀκολουθοῦσαν :

— Σᾶς βεβαιώνω ὅτι οὔτε στοὺς Ἰσραηλίτες δὲν βρῆκα τόση μεγάλη πίστι.

Κι ἔπειτα γυρίζοντας στὸν ἑκατόνταρχο τοῦ εἶπε :

— Πήγαινε καὶ ἀς γίνη σύμφωνα μὲ τὴν πίστι σου.

Καὶ πραγματικὰ τὴν Ἱδία στιγμὴ ὁ ἑτοιμοθάνατος δοῦλος ἔγινε ἐντελῶς καλά. Ὁ ἑκατόνταρχος εὐχαρίστησε τὸν Χριστὸν μὲ δάκρυα χαρᾶς κι εὐγνωμοσύνης καὶ γύρισε στὸ σπίτι του, ὅπου βρῆκε τὸν ὑπηρέτη του ἐντελῶς καλά.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Τί φανερώνει ἡ ἀπάντησι τοῦ ἑκατοντάρχου στὸν Χριστό;
- 2) Πῶς χαρακτηρίζετε τὸν ἑκατόνταρχο; 3) Γιατὶ ὁ Χριστὸς θεράπευσε τὸν δοῦλο ἐνὸς εἰδωλολάτρη;

10. Ἡ θεραπεία τῆς κόρης τῆς Χαναναίας.

Κάποτε ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς μαθητάς Του βρέθηκε στὰ σύνορα τῶν δύο Φοινικικῶν πόλεων Τύρου καὶ Σιδῶνος¹. “Οταν αὐτὸν ἔγινε γνωστό, ἔτρεξαν πολλοί, γιὰ νὰ Τὸν δοῦν καὶ νὰ ζητήσουν τὴ βοήθειά Του. Μεταξὺ τῶν ἄλλων

¹ Πόλεις τοῦ σημερινοῦ Κράτους τοῦ Λιβάνου.

ῆρθε μπρός Του καὶ μιὰ γυναίκα Χαναναία, ἡ ὅποια φώνα-
ζε μὲ σπαραγμό :

— Ἐλέησέ με, Κύριε, Υἱὲ τοῦ Δαυίδ, ἡ κόρη μου βασα-
νίζεται φριχτὰ ἀπὸ πονηρὸ δαιμόνιο.

‘Ο Χριστὸς δὲν τῆς ἔδωσε καμμιὰ ἀπάντησι· καὶ, γιὰ
νὰ φανερωθῇ ἡ μεγάλη πίστι της, τὴν ἄφησε νὰ ἔρχεται
ἀπὸ πίσω καὶ νὰ φωνάζῃ. Οἱ μαθηταί Του τότε, ἐπειδὴ
λυπήθηκαν γιὰ τὴν κατάστασι τῆς δυστυχισμένης μητέ-
ρας, Τὸν πλησίασαν καὶ Τοῦ εἶπαν :

— Κάμε της αὐτὸ ποὺ μὲ τόσο σπαραγμὸ Σοῦ ζητεῖ καὶ
ἄφησέ την νὰ φύγῃ, γιατὶ μᾶς ἀκολουθεῖ ἀπὸ κοντὰ καὶ
φωνάζει. Καὶ ὁ Κύριος τοὺς ἀποκρίθηκε δυνατά :

— Ἔχω ἔρθει μόνο γιὰ τὰ χαμένα πρόβατα τοῦ Ἰσ-
ραὴλ (δηλ. νὰ σώσω τοὺς ἀμαρτωλοὺς Ἰσραηλίτες).

‘Εκείνη ὅμως δὲν ἔχασε τὴν πίστι της. Ἡρθε κοντὰ
στὸν Ἰησοῦ καὶ, ἀφοῦ γονάτισε μπρός Του, μὲ τὰ δάκρυα
ποτάμι στὰ μάτια ἔξακολούθησε νὰ Τὸν παρακαλῇ :

— Κύριε, βοήθησέ με. Ἀλλὰ ὁ Χριστὸς μὲ δυνατὴ φωνὴ
τῆς εἶπε :

— Δὲν εἶναι καλὸ νὰ πάρῃ κανεὶς τὸ ψωμὶ ἀπὸ τὰ παι-
διά του καὶ νὰ τὸ ρίξῃ στὰ σκυλάκια.

Καὶ ἡ Χαναναία, χωρὶς νὰ χάσῃ τὸ θάρρος καὶ τὴν πίστι
της, τοῦ εἶπε ἔξυπνα καὶ ταπεινά :

— Ναί, Κύριε, ἔτσι εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὰ σκυλάκια τρῶνε ἀπὸ
τὰ ψίχουλα ποὺ πέφτουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ κυρίου τους.

‘Ο Χριστὸς θαύμασε τὴ μεγάλη πίστι τῆς ξένης γυναί-
κας καὶ τῆς εἶπε μὲ συμπάθεια :

— Ω γυναίκα, ἡ πίστι σου εἶναι μεγάλη. Ἄσ γίνη,
ὅπως ἀκριβῶς θέλεις. Καὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἔκείνη ἡ κόρη της
ἔγινε ἐντελῶς καλά.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Τί ἔκαμε τὴ δυστυχισμένη ἔκείνη μητέρα νὰ φτάσῃ στὸν Χρι-
στό ;
- 2) Τί τὴν χαρακτηρίζει ;
- 3) Γιατὶ ὁ Χριστὸς δείχνει στὴν ἀρχὴ
τόση ἀδιαφορία στὸν πόνο της ;
- 4) Τί σᾶς ἔκαμε μεγαλύτερη ἐντύ-
πωσι ;

II. Ἡ ἀνάστασι τοῦ γιοῦ τῆς χήρας στὴ Ναΐν.

‘Ο Χριστός, περιοδεύοντας κάποτε στὴ Γαλιλαία, ἔφτασε στὴ μικρὴ καὶ ὅμορφη πόλι Ναΐν (ώραία). Τὸν ἀκολουθοῦσαν οἱ μαθηταί Του καὶ πολὺς κόσμος. Καθὼς ἐμπαινε στὴν πόλι, συνάντησε μιὰ κηδεία¹, τὴν δποίᾳ ἀκολουθοῦσε πολὺς κόσμος. Εἶχε πεθάνει ὁ μονάκριβος γιὸς μιᾶς χήρας γυναικας, ἡ ὅποια ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα γιὰ τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ τὴν εἶχε βρεῖ.

‘Ο Κύριος συγκινήθηκε ἀπὸ τὸν πόνο τῆς δυστυχισμένης μητέρας, πῆγε κοντά της καὶ τῆς εἶπε σπλαχνικά :

— Μὴν κλαῖς.

“Ἐπειτα πλησίασε τὸ φέρετρο, ἐνῶ ἐκεῖνοι ποὺ τὸ κρατοῦσαν στάθηκαν. “Απλωσε τότε τὸ χέρι Του στὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ εἶπε :

— Νέε, σὲ σένα τὸ λέγω, σήκω ἐπάνω.

‘Αμέσως τὸ νεκρὸ παιδί σηκώθηκε, κάθησε στὸ φέρετρό του καὶ ἄρχισε νὰ μιλῇ. ‘Ο Χριστὸς τότε τὸ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ ἔδωσε στὴν πονεμένη μητέρα του. Ἐκείνη μὲ δάκρυα χαρᾶς κι εὐγνωμοσύνης εύχαριστησε τὸν Χριστὸ καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι της. ‘Ο ἄλλος κόσμος φοβισμένος καὶ κατάπληκτος δόξαζε τὸν Θεὸ κι ἔλεγε :

— Μεγάλος προφήτης βρίσκεται μεταξύ μας· ὁ Θεὸς ἐπισκέφθηκε τὸν λαό Του.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ διαδόθηκε ὅχι μόνο στὰ γύρω μέρη, ἀλλὰ καὶ σ’ ὅλη τὴ Γαλιλαία καὶ τὴν Ἰουδαία.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Ποιό εἶναι τὸ πιὸ συγκινητικὸ σημεῖο στὸ παραπάνω θαῦμα;
- 2) Μετὰ τὴ θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου ἔρχεται ἡ ἀνάστασι τοῦ νεκροῦ νέου. Ποιό συμπέρασμα βγαίνει;
- 3) Πῶς παρουσιάζεται ὁ Χριστός;

¹ Τὰ νεκροταφεῖα βρίσκονταν ἔξω καὶ μακριὰ ἀπὸ τὶς πόλεις.

12. Ἡ ἀνάστασι τῆς κόρης τοῦ Ἰαείρου.

Τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Χριστὸς στὴν Καπερναούμ ἔξέλεξε γιὰ μαθητή Του τὸν Ματθαῖο, φιλοξενήθηκε ἀπὸ αὐτὸν στὸ σπίτι του. Μετὰ τὸ φαγητό, ἐνῶ δίδασκε τὸν συγκεντρωμένο κόσμο, ἔρχεται μπρὸς Του μὲ ἀγωνία ἔνας σεβάσμιος ἄνθρωπος. Ἡταν ὁ Ἰάειρος, ὁ ἀρχισυνάγωγος¹ τῆς

¹ Ὁ ἀρχισυνάγωγος ἥταν σεβαστὸς Ἐβραῖος, ὁ ὅποιος ἥταν ὠρισμένος, γιὰ νὰ διευθύνῃ τὴν τάξι, ὅταν οἱ Ἐβραῖοι μαζεύονταν στὴ συναγωγὴ (ἐκκλησία).

Καπερναούμ. Εἶχε τὴν δωδεκαετῆ μονάκριβη κόρη του ἑτοιμοθάνατη.

‘Ο δυστυχής πατέρας ἔπεσε γονατιστὸς στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ, Τὸν προσκύνησε καὶ κλαίγοντας Τοῦ εἶπε:

— Κύριε, τὸ κορίτσι μου πεθαίνει, ἔλα νὰ βάλῃς ἐπάνω του τὸ χέρι Σου καὶ εἴμαι βέβαιος πώς θὰ σωθῇ καὶ θὰ ζήσῃ.

‘Ο Κύριος τὸν λυπήθηκε καὶ ἀμέσως ξεκίνησε μαζί του γιὰ τὸ σπίτι του. Τὸν ἀκολουθοῦσαν οἱ μαθηταί Του καὶ πολὺς κόσμος.

Ἐνῶ ὅμως βάδιζαν, ἥρθε ἔνας ὑπηρέτης τοῦ Ἱασίρου καὶ τοῦ εἶπε ὅτι τὸ κορίτσι πέθανε καὶ νὰ μὴν κουράζῃ ἄδικα τὸν Διδάσκαλο νὰ ’ρθῃ ὡς τὸ σπίτι. ‘Ο καημένος ἔμεινε τότε ἀκίνητος καὶ ἄφωνος κοίταζε τὸν Κύριο. Κι ἐκεῖνος τοῦ εἶπε:

— Μὴ φοβᾶσαι. Μόνο πίστευε καὶ θὰ σωθῇ ἡ κόρη σου.

Καὶ συνέχισαν τὸν δρόμο τους. “Οταν ἔφτασαν στὸ σπίτι, ἀκουσαν κλάματα καὶ μοιρολόγια, τὰ ὅποια ἐπιβεβαίωναν ὅτι πραγματικὰ τὸ κορίτσι εἶχε πεθάνει. Ἀλλὰ ὁ Ἱάσιρος δὲν ἀπελπίστηκε, γιατὶ πίστευε στὸν Χριστό. ‘Ο Χριστός, ὅταν μπῆκε στὸ σπίτι τοῦ ἀρχισυναγώγου, εἶπε σ’ αὐτοὺς ποὺ ἔκλαιγαν:

— Γιατί κάνετε θόρυβο καὶ κλαῖτε; Τὸ κορίτσι δὲν πέθανε, ἀλλὰ κοιμᾶται.

Ἐκεῖνοι ὅμως Τὸν περιγέλοῦσαν, γιατὶ ἦταν βέβαιοι ὅτι τὸ κορίτσι ἦταν πεθαμένο. Ἀλλὰ ὁ Κύριος, ἀδιαφορώντας γι’ αὐτό, προχώρησε πρὸς τὸ δωμάτιο, ὅπου βρισκόταν τὸ νεκρὸ κορίτσι, καὶ διέταξε τοὺς μαζεμένους ἐκεῖ νὰ βγοῦν ὅλοι ἔξω. Κράτησε μόνο τοὺς τρεῖς μαθητάς Του, τὸν Πέτρο, τὸν Ἱάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη καὶ τοὺς γονεῖς τῆς νεκρῆς κόρης. Ἐπειτα, ἀφοῦ πλησίασε τὸ νεκρικὸ κρεβάτι, ἔπιασε τὸ κορίτσι ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπε:

— Κόρη μου, σὲ σένα τὸ λέγω, σήκω ἐπάνω.

Καὶ ἀμέσως τὸ πεθαμένο κορίτσι σηκώθηκε, πήδησε ἀπὸ τὸ κρεβάτι του καὶ περπατοῦσε. ‘Ο Χριστὸς τότε διέταξε νὰ τοῦ δώσουν νὰ φάη, γιατὶ ἦταν πολὺ ἔξαντλημένο ἀπὸ τὴν ἀρρώστια του. Οἱ γονεῖς τῆς κόρης κατάπληκτοι

ἔπεισαν στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ καὶ Τὸν εὐχαριστοῦσαν μ' εὐγνωμοσύνη γιὰ τὸ μεγάλο καλὸ ποὺ τοὺς ἔκαμε. Ο Κύριος τοὺς εἶπε νὰ μὴν ποῦν σὲ κανένα τίποτε καὶ ἀμέσως ἔφυγε μὲ τοὺς μαθητάς Του. Τὸ θαῦμα ὅμως διαδόθηκε σ' ὅλη τὴ χώρα ἐκείνη καὶ ὅλοι δόξαζαν τὸν Θεό.

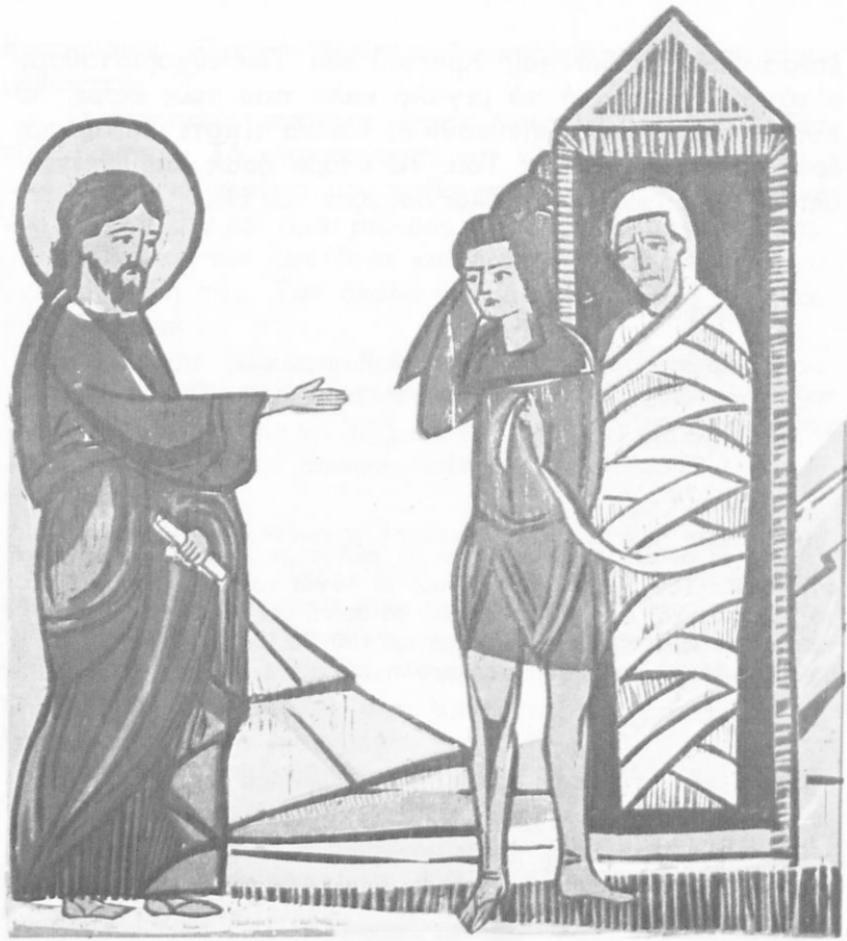
Περίληψι.

‘Ο Χριστός, δταν βρέθηκε στὴν Καπερναούμ, πῆγε στὸ σπίτι τοῦ ἀρχισυναγώγου Ἰαείρου καὶ ἀνάστησε τὴν πεθαμένη δωδεκάχρονη κόρη του.

Ἐρωτήσεις.

1) Τί ἀνάγκασε τὸν Ἰαείρο νὰ ᾄρθῃ στὸν Χριστὸ καὶ νὰ πέσῃ στὰ πόδια Του; 2) Τί φανερώνουν οἱ λόγοι του «... ἔλα νὰ βάλης τὸ χέρι Σου καὶ εἰμαι βέβαιος πώς θὰ σωθῇ καὶ θὰ ζήσῃ»; 3) Ποιό τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης πίστεως τοῦ Ἰαείρου; Θυμηθῆτε ἂλλα θαύματα ποὺ προηλθαν ἀπὸ μεγάλη πίστι.

13. Ἡ Ἀνάστασι τοῦ Λαζάρου.

"Ἐξω ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ κοντὰ στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν ἦταν ἡ μικρὴ κι ὅμορφη πόλι Βηθανία. Ἐκεῖ ἔμενε ὁ φίλος τοῦ Χριστοῦ Λάζαρος μὲ τὶς ἀδερφές του, τὴ Μάρθα καὶ τὴ Μαρία. Ο Χριστὸς ἀγαποῦσε πολὺ τὸν Λάζαρο καὶ, κάθε φορὰ ποὺ πήγαινε στὴ Βηθανία, ἔμενε στὸ σπίτι του.

Κάποτε, ποὺ ὁ Χριστὸς βρισκόταν στὴν Περαίᾳ¹, ὁ Λάζαρος ἀρρώστησε πολὺ βαριά. Οἱ ἀδερφές του εἰδοποιήσαν ἀμέσως τὸν Χριστὸν νὰ ἔρθῃ νὰ τὸν κάμη καλά. 'Ο Χριστός, ὅταν ἔμαθε τὴν ἀσθένεια τοῦ Λαζάρου, δὲν ἀνησύχησε καὶ εἶπε στοὺς μαθητάς Του:

— Αὐτὴ ἡ ἀσθένεια τοῦ Λαζάρου δὲν εἶναι γιὰ θάνατο, ἀλλὰ γιὰ νὰ δοξαστῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ (δηλ. ὁ ἴδιος).

"Εμεινε ἐκεῖ ἀκόμη δύο μέρες, ἀλλὰ στὸ μεταξὺ ὁ Λάζαρος πέθανε. Τὴν τρίτη μέρα εἶπε πάλι στοὺς μαθητάς Του:

— 'Ο φίλος μας ὁ Λάζαρος κοιμήθηκε, ἃς πᾶμε νὰ τὸν ξυπνήσω.

'Εκεῖνοι νόμισαν ὅτι πραγματικὰ ὁ Λάζαρος εἶχε κοιμῆθη καὶ Τοῦ εἶπαν:

— Κύριε, ὁ Ὂπνος θὰ τοῦ κάμη καλό.

Τότε τοὺς εἶπε καθαρὰ πιά:

— 'Ο Λαζάρος πέθανε καὶ πρέπει νὰ πᾶμε γρήγορα κοντά του στὴ Βηθανία.

"Οταν ἔφτασε ἐκεῖ ἡ εἰδησι ὅτι ἔρχεται ὁ Χριστός, ἡ Μάρθα ἔτρεξε πρώτη νὰ Τὸν προϋπαντήσῃ. 'Η Μαρία ἔμεινε στὸ σπίτι μὲ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους, ποὺ εἶχαν πάει νὰ τὶς παρηγορήσουν.

Μόλις ἡ Μάρθα πλησίασε τὸν Χριστό, Τοῦ εἶπε μὲ σπαραγμό:

— Κύριε, ἂν ἦσουν ἐδῶ, δὲν θὰ πέθαινε ὁ ἀδερφός μου. 'Αλλὰ καὶ τώρα ξέρω ὅτι κάθε τὶ ποὺ θὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν θὰ Σοῦ τὸ δώσῃ.

— Θ' ἀναστηθῆ ὁ ἀδερφός σου, τῆς εἶπε ὁ Κύριος.

'Η Μάρθα τότε τοῦ εἶπε:

— Ξέρω, Κύριε, ὅτι ὁ ἀδερφός μου θ' ἀναστηθῆ τότε, ποὺ θ' ἀναστηθοῦν ὅλοι οἱ νεκροί.

— 'Εγὼ εἶμαι ἡ 'Ανάστασι καὶ ἡ Ζωὴ, τῆς εἶπε ὁ Χριστός, καὶ ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα, καὶ ἂν πεθάνῃ, θὰ ζήσῃ τὸ πιστεύεις αὐτό;

'Η Μάρθα τότε ἀποκρίθηκε:

¹ Στὴν πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη περιοχὴ τῆς Παλαιστίνης.

— Ναι, Κύριε, ἐγὼ ἔχω πιστέψει ὅτι Ὁσù εἰσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ποὺ ἥρθε στὸν κόσμο.

Καί, ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἔτρεξε στὸ σπίτι καὶ εἶπε κρυφὰ στὴν ἀδερφή της ὅτι ἥρθε ὁ Διδάσκαλος καὶ τὴ φωνάζει.

Ἄμεσως τότε οἱ δύο ἀδερφὲς ἔτρεξαν στὸ μέρος ποὺ ἦταν ὁ Χριστός. Τὶς ἀκολούθησαν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ποὺ ἦταν στὸ σπίτι.

“Οταν οἱ δύο ἀδερφὲς ἔφτασαν στὸ μέρος ποὺ ἦταν ὁ Χριστός, ἡ Μαρία ἔπεσε στὰ πόδια Του καὶ Τοῦ εἶπε μὲ παράπονο :

— Κύριε, ἀν ἦσουν ἐδῶ, δὲν θὰ πέθαινε ὁ ἀδερφός μου.

Καὶ ἄρχισαν ὅλοι τους νὰ κλαίνε. “Ο Κύριος τότε συγκινήθηκε καὶ ζήτησε νὰ Τὸν ὀδηγήσουν στὸν τάφο τοῦ Λαζάρου. “Οταν ἔφτασαν ἐκεῖ, ὁ Χριστὸς συγκρατώντας τὴ συγκίνησί Του, πλησίασε καὶ εἶπε νὰ σηκώσουν τὴν πέτρα ποὺ ἔκλεινε τὴν εἰσοδο τοῦ τάφου. ‘Η Μάρθα τότε τοῦ εἶπε :

— Κύριε, θὰ μυρίζῃ πιά, γιατὶ εἶναι τέσσερες ἡμέρες πεθαμένος.

— Δὲν σοῦ εἶπα, Μάρθα, ὅτι ἀν πιστεύης, θὰ ἴδης τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ; τῆς εἶπε ὁ Χριστὸς καὶ πλησίασε περισσότερο πρὸς τὸν τάφο, ἀπὸ τὸν ὅποιο στὸ μεταξὺ εἶχαν σηκώσει τὴν πέτρα ποὺ τὸν ἔκλεινε. Ἀφοῦ ἔκαμε μιὰ ὀλόθερμη προσευχὴ στὸν οὐράνιο πατέρα Του, εἶπε μὲ δυνατὴ φωνή :

— Λάζαρε, δεῦρο (ελα) ἔξω.

Ἄμεσως ὁ νεκρὸς Λάζαρος σηκώθηκε καὶ ζωντανὸς βγῆκε ἀπὸ τὸν τάφο, διπλωμένος μὲ τὸ σάβανο καὶ τὶς ἀσπρες ταινίες, μὲ τὶς ὅποιες συνήθιζαν οἱ Ἐβραῖοι νὰ δένουν τοὺς νεκρούς.

Ο Χριστὸς εἶπε νὰ τὶς λύσουν καὶ νὰ τὸν ἀφήσουν ἔλευθερο νὰ περπατήσῃ. Οἱ δύο ἀδερφὲς τότε γεμάτες ἀπὸ εὐγνωμοσύνη ἔπεσαν καὶ φίλησαν τὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ καὶ κατόπιν, κλαίγοντας ἀπὸ συγκίνησι, ἀγκάλιασαν καὶ φιλοῦσαν τὸν ζωντανὸ πιὰ ἀδερφό τους. “Ολοὶ οἱ Ἰουδαῖοι ποὺ ἦταν ἐκεῖ ἔμειναν κατάπληκτοι καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς πίστεψαν στὸν Χριστό.

Ἡ ἀνάστασι τοῦ Λαζάρου γιορτάζεται τὸ Σάββατο πρὶν ἀπὸ τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων καὶ λέγεται Σάββατο τοῦ Λαζάρου καὶ τότε ψάλλεται τὸ ἑξῆς ἀπολυτίκιο.

·Απολυτίκιο τῆς γιορτῆς·

«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ Σοῦ πάθους πιστούμενος, ἐκ νεκρῶν ἥγειρας τὸν Λάζαρον, Χριστὲ ὁ Θεός· Ὁθεν καὶ ἡμεῖς ὡς οἱ παῖδες, τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες, Σοὶ τῷ Νικητῇ τοῦ θανάτου ματι Κυρίου». 'Ωσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, Εὔλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὄνό-
βιῶμεν.

·Ἐρωτήσεις·

1) Ποιά ἄλλα θαύματα ἀναστάσεως νεκρῶν μάθαμε; 2) Ποιά διαφορὰ ὑπάρχει στὴν ἀνάστασι τοῦ Λαζάρου ἀπὸ τὴν ἀνάστασι τοῦ γιοῦ τῆς χήρας τῆς Ναίν καὶ τῆς κόρης τοῦ Ἰασίρου; 3) Ἡ συγ-
κίνησι τοῦ Χριστοῦ τί φανερώνει;

E. Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ

‘Ο Κύριος πολλές φορές, γιατί νὰ δώσῃ ζωντανὰ στὸν πιολὺ κόσμο νὰ καταλάβῃ τὴ διδασκαλία Του, ἔπαιρνε διάφορες σκηνὲς ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωὴ καὶ τὶς διηγιόταν σὰν ίστορίες. Τὶς ἔπλαθε ὅμορφα καὶ ὄλοι τὶς ἀκουγαν μ' εὐχαρίστησι. Οἱ ίστορίες αὐτὲς λέγονται **παραβολὲς** καὶ, ἐνῶ είναι ἀπλές, κρύβουν βαθὺ θεῖο νόημα. Μὲ τὶς παραβολὲς ὁ κάθε ἀνθρωπὸς μπορεῖ νὰ καταλάβῃ εὔκολώτερα τὴ θεία διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Γι' αὐτὸ ὁ Κύριος μιλοῦσε πιολὺ συχνὰ μὲ παραβολές.

I. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέα.

Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἀκολουθοῦσαν καὶ ἀκουγαν τὸν Χριστὸ τὸ ἔκαναν ἀπὸ περιέργεια, χωρὶς νὰ θέλουν νὰ δεχτοῦν τὴ διδασκαλία Του καὶ νὰ πιστέψουν. Γι' αὐτὸ μιὰ μέρα ὁ Κύριος εἶπε τὴν ἔξῆς παραβολή :

«“Ἐνας γεωργὸς πῆγε στὸ χωράφι του νὰ σπείρη σιτάρι. Καί, καθὼς ἔσπερνε, ἄλλοι σπόροι ἔπεσαν κοντὰ στὸν δρόμο καὶ τοὺς ἔφαγαν τὰ πετεινὰ τ' ούρανοῦ. Ἀλλοι ἔπεσαν σ' ἔδαφος πετρῶδες, ὅπου δὲν ὑπῆρχε πιολὺ χῶμα. Φύτρωσαν γρήγορα, ἀλλά, μόλις χτύπησε ὁ ἥλιος, ξεράθηκαν, γιατὶ δὲν εἶχαν βαθειές ρίζες. Ἀλλοι πάλι ἔπεσαν σὲ μέρος,

ποὺ ὑπῆρχαν ρίζες καὶ σπόροι ἀπὸ ἀγκάθια. Ἐκεῖ φύτρωσαν καὶ μεγάλωσαν, ἀλλὰ μαζὶ μὲ τὸ σιτάρι μεγάλωσαν καὶ τὸ ἀγκάθια καὶ τὸ ἔπνιξαν τελείως.

”Αλλοι τέλος ἔπεσαν σὲ καθαρὸ κι εὔφορο ἔδαφος. Ἐκεῖ φύτρωσαν κανονικά, μεγάλωσαν κι ἔκαμαν καρπό, ἄλλοι ἔκατό, ἄλλοι ἔξήντα καὶ ἄλλοι τριάντα φορὲς περισσότερο». ΕΚΕΙΝΟΙ ΚΑΝΕΙΣ

Κανεὶς ὅμως δὲν κατάλαβε τὸ νόημα τῆς παραβολῆς. Γι’ αὐτὸ οἱ μαθηταὶ ρώτησαν τὸν Κύριο τί σημαίνει ἡ παραβολὴ αὐτῇ. Τότε ὁ Χριστός, ἔξηγώντας τὴν παραβολήν, εἶπε: «Σπόρος εἰναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, γεωργὸς εἰναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, (οἱ Ἀπόστολοι καὶ ὅσοι συνεχίζουν τὸ ἔργο τους) καὶ γῆ εἰναι οἱ καρδιές τῶν ἀνθρώπων, στοὺς ὅποις διδάσκεται (σπείρεται) ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Μὲ τὸν δρόμο μοιάζουν οἱ ἀνθρωποι ἐκεῖνοι, οἱ ὄποιοι ἔχουν τὴν καρδιά τους σκληρὴ ἀπὸ τὴν ἀμαρτία καὶ δὲν προσέχουν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν ἀκοῦν. Δὲν τοὺς ἀφήνει ὁ Διάβολος νὰ προσέξουν, γιὰ νὰ μὴν πιστέψουν καὶ σωθοῦν.

— Μὲ τὸ πετρῶδες ἔδαφος μοιάζουν οἱ ἀνθρωποι ἐκεῖνοι, οἱ ὄποιοι ἀκοῦν μὲ χαρὰ κι ἐνθουσιασμὸ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ὁ ἐνθουσιασμός τους εἰναι προσωρινὸς καὶ ἡ πίστι τους δὲν ἔχει σταθερότητα καὶ ὁ σπόρος τῆς θείας διδασκαλίας δὲν ριζώνει βαθιὰ στὶς καρδιές τους. Γι’ αὐτὸ μὲ τὴν πρώτη δυσκολία ἡ δοκιμασία λησμονοῦν τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ καὶ πέφτουν πάλι στὴν ἀμαρτία.

Μὲ τὴ γῆ ποὺ εἰναι γεμάτη ἀγκάθια μοιάζουν οἱ ἀνθρωποι ἐκεῖνοι, ποὺ μὲ εὐχαρίστησι ἀκοῦν καὶ δέχονται τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ὁ ὄποιος ριζώνει καὶ βλαστάνει μέσα στὶς καρδιές τους. Μένει ὅμως ἀτροφικός καὶ ἄκαρπος (δηλ. δὲν φέρνει ἀποτέλεσμα), γιατὶ ἀπασχολοῦνται πολὺ μὲ τὶς φροντίδες γιὰ τὴν καθημερινὴ ζωή, γιὰ τὴν ἀπόκτησι πλούτου καὶ τὶς διασκεδάσεις.

Τέλος μὲ τὴν καλὴ καὶ εὔφορη γῆ μοιάζουν οἱ ἀνθρωποι, οἱ ὄποιοι ἀκοῦν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ μὲ καλὴ καὶ καθαρὴ καρδιά, τὸν κρατοῦν μὲ ὑπομονὴ κι ἔκτελοῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. ”Ετσι καὶ τὸν ἑαυτό τους σώζουν καὶ στοὺς ἄλλους Θεοῦ.

ἀνθρώπους γίνονται χρήσιμοι καὶ ὡφέλιμοι, ἄλλος περισσότερο καὶ ἄλλος λιγότερο».

Περιληπτική ἐξήγησι τῆς παραβολῆς.

Γεωργὸς = ὁ Κύριος, (οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Ἱεροκήρυκες). Σπόρος = ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Γῆ = οἱ ἀνθρώποι. Δρόμος = οἱ σκληρόκαρδοι καὶ δοῦλοι τοῦ Σατανᾶ. Πετρῶδες ἔδαφος = οἱ δλιγόπιστοι καὶ ἀστατοι στὴν πίστι. Ἀκανθῶδες ἔδαφος (γῇ γεμάτῃ ἀγκάθια) = οἱ πολυάσχολοι μὲ τὶς φροντίδες τῆς ζωῆς. Γῆ γόνιμη καὶ ἀγαθὴ = οἱ καλοὶ Χριστιανοὶ οἱ γεμάτοι μὲ καλὰ καὶ θεάρεστα ἔργα.

Ἐρωτήσεις.

1) Γιατί ὁ Χριστὸς ἔδω δίδαξε μὲ παραβολὴ; 2) Μὲ ποιούς ἀπὸ τοὺς ἀκροατὰς τοῦ Θείου λόγου πρέπει νὰ μοιάζωμε;

2. Ἡ παραβολὴ τοῦ χαμένου προβάτου.

Ο Κύριος δεχόταν μὲ πολλὴ συμπάθεια τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ συναναστρεφόταν τοὺς τελῶνες¹, τοὺς ὄποίους περιφρονοῦσαν οἱ Ἐβραῖοι. Πολλὲς φορὲς μάλιστα ἔτρωγε καὶ μαζί τους. Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὅμως Τὸν κατηγοροῦσαν γι' αὐτὸ καὶ ξεσήκωναν τὸν κόσμο ἐνατίον Του.

Μιὰ μέρα λοιπόν, ποὺ ἀρχισαν τὶς ἴδιες κατηγορίες, τοὺς εἶπε τὴν παραβολὴ τοῦ χαμένου (ἀπολωλότος) προβάτου:

«Ποιός ἀπὸ σᾶς, ἢν ἔχῃ ἔκατὸ πρόβατα καὶ χάσῃ τὸ ἔνα, δὲν ἀφήνει τὰ ἐνενήντα ἐννέα μόνα τους σὲ ἔρημικὸ

¹ Οἱ Τελῶνες ἦταν Ἰουδαῖοι ἐνοικιασταὶ τῶν φόρων ἡ ὑπάλληλοι τῶν Ρωμαίων, γιὰ νὰ εἰσπράττουν τοὺς φόρους. Πολλὲς φορὲς ὅμως ἔκλεβαν καὶ ἀδικοῦσαν τὸν λαό, εἰσπράττοντας περισσότερα ἀπ' ὅ, τι ἔπρεπε. Γι' αὐτὸ τὸ ὅνομα «τελῶνης» κατάντησε νὰ σημαίνη μεγάλος ἀμαρτωλός καὶ ὅλοι τοὺς μισοῦσαν καὶ τοὺς περιφρονοῦσαν.

μέρος καὶ δὲν πηγαίνει νὰ βρῆ τὸ χαμένο; Καὶ ὅταν τὸ βρῆ, τὸ βάζει στοὺς ὕμους του καὶ τὸ φέρνει χαρούμενος καί, μόλις φτάσῃ στὸ σπίτι του, προσκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονες καὶ τοὺς λέει :

—Ἐλᾶτε νὰ χαρῆτε κι ἔσεις μαζί μου, γιατὶ βρῆκα τὸ χαμένο πρόβατό μου.

Σᾶς βεβαιώνω λοιπόν, ἔξακολούθησε ὁ Χριστός, ὅτι μιὰ τέτοια χαρὰ γίνεται καὶ στοὺς οὐρανοὺς γιὰ ἔναν ἀμαρτωλὸ ποὺ μετανοεῖ. Πιὸ μεγάλη χαρὰ γίνεται γι' αὐτὸν παρὰ γιὰ ἔνενήντα ἔννέα δικαίους, ποὺ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ μετάνοια».

3. Ἡ παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου.

Γιὰ νὰ διδάξῃ ὁ Χριστὸς παραστατικώτερα μὲ πόση χαρὰ καὶ ἀγάπη ὁ Θεὸς δέχεται ἐναν ἄμαρτωλὸ ποὺ μετανοεῖ εἰλικρινά, εἶπε καὶ τὴν ἑξῆς παραβολή :

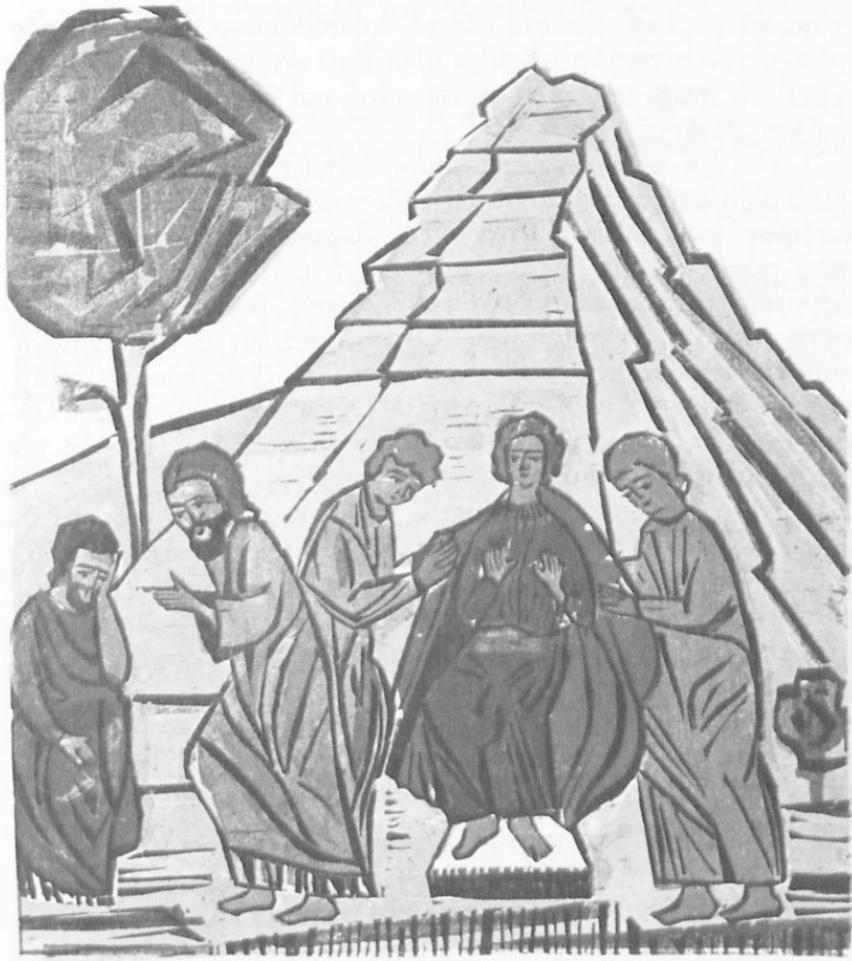
«Ἐνας ἄνθρωπος εἶχε δυὸ γιούς. Ὁ νεώτερος ἀπὸ αὐτοὺς εἶπε μιὰ μέρα στὸν πατέρα του νὰ τοῦ δώσῃ τὸ μερίδιό του ἀπὸ τὴν περιουσία τους. Καὶ ὁ πατέρας μοίρασε καὶ στὰ δύο παιδιά τὴν περιουσία του.

»Ὑστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ νεώτερος μάζεψε ὅσα τοῦ εἶχε δώσει ὁ πατέρας του κι ἔφυγε σὲ μακρινὴ χώρα. Ἐκεὶ σιγὰ σιγὰ ξόδεψε ὅλη τὴν περιουσία του σὲ διασκεδάσεις καὶ ἀσωτίες καὶ ἄρχισε νὰ ζῇ δυστυχισμένα. Ἐπιπλέον στὴ μακρινὴ ἐκείνη χώρα ἔπεσε καὶ μεγάλη πεῖνα.

»Ἀναγκάστηκε τότε νὰ πάτη ὑπηρέτης σ' ἐναν πλούσιο τῆς χώρας ἐκείνης, ὁ ὅποιος τὸν ἔστειλε στὰ χωράφια νὰ βόσκῃ χοίρους. Ἄλλὰ κι ἐκεὶ πεινοῦσε καὶ προσπαθοῦσε νὰ χορτάσῃ ἀπὸ τὰ χαρούπια (ξυλοκέρατα) ποὺ ἔτρωγαν οἱ χοῖροι. Μὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ δὲν τοῦ ἔδιναν, γιατὶ ἔπρεπε νὰ τρέφωνται οἱ χοῖροι καλά. Ἐτσι περνοῦσε τὶς ἡμέρες του δυστυχισμένα.

Μιὰ μέρα ὅμως, ἐκεῖ ποὺ σκεφτόταν τὴν κατάστασι στὴν ὁποία ἔφτασε, συνῆλθε καὶ εἶπε : «Πόσοι ὑπηρέτες στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου ἔχουν ἀφθονο ψωμί, ἐνῶ ἐγὼ πεθαίνω ἀπὸ τὴν πεῖνα. Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ ξαναγυρίσω στὸν πατέρα μου, θὰ πέσω στὰ πόδια του καὶ θὰ τοῦ εἰπῶ,, : «Πατέρα μου, ἀμάρτησα στὸν Θεό καὶ σὲ σένα καὶ δὲν είμαι πιὰ ἀξιος νὰ ὀνομαστῶ παιδί σου, πάρε με σὰν ἐναν ὑπηρέτη σου,,. Πραγματικά, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, ἀφησε τὴν ξένη χώρα κι ἔπειτα ἀπὸ πολλὲς δυσκολίες, μ' ἔνα ραβδὶ στὸ χέρι, μὲ σχισμένα ἐνδύματα καὶ ξυπόλητος ἔφτασε στὴν πατρίδα του, στὸ πατρικό του σπίτι.

»Ο γέρος πατέρας του, μόλις τὸν ἀντίκρυσε ἀπὸ μακριά, παρ' ὅλα τὰ γεράματά του ἔτρεξε, τὸν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν καταφιλοῦσε στοργικά, ἐνῶ ἐκεῖνος ταπεινωμένος τοῦ ἔλεγε :

‘Η παραβολὴ τοῦ ἀσώτου.

— Πατέρα μου, ἀμάρτησα στὸν Θεὸν καὶ σὲ σένα καὶ δὲν είμαι ἄξιος νὰ ὀνομαστῶ παιδί σου.

»Αλλὰ ὁ πατέρας του τὸν διέκοψε καὶ εἶπε στοὺς δούλους του ποὺ εἶχαν μαζευτῆ ἐκεῖ :

— Φέρτε γρήγορα τὴν πιὸ καλὴ φορεσιὰ καὶ ντύστε του, βάλτε του στὸ χέρι δαχτυλίδι καὶ δῶστε του παπού-

τσια νὰ φορέσῃ. Σφάξτε καὶ τὸ καλοθρεμμένο μοσχάρι «τὸν μόσχο τὸν σιτευτὸ» νὰ φᾶμε ὅλοι μαζὶ καὶ νὰ διασκεδάσωμε, γιατὶ τὸ παιδί μου αὐτὸ ἦταν νεκρὸ καὶ ξανάζησε καὶ χαμένο καὶ βρέθηκε.

»Οἱ ὑπηρέτες ἔκαμαν, ὅπως διέταξε ὁ πατέρας· καὶ σὲ λίγο ὅλοι στὸ σπίτι ἄρχισαν νὰ διασκεδάζουν. Μόνο ὁ μεγαλύτερος γιὸς ἔλειπε· ἦταν στὰ χωράφια. Τὴν ὥρα ὅμως ποὺ αὐτὸς γύριζε, ὅταν ἔφτασε στὸ σπίτι καὶ ἄκουσε τὴν μουσική, τὰ τραγούδια καὶ τοὺς χορούς, ρώτησε ἔναν ὑπηρέτη νὰ μάθῃ τί συμβαίνει. «Οταν ἔμαθε ὅτι αὐτὰ γίνονται γιὰ τὸν ἀδερφό του ποὺ γύρισε ἀπὸ τὰ ξένα, θύμωσε πολὺ καὶ δὲν ἤθελε νὰ μπῆ στὸ σπίτι. «Ο πατέρας, ὅταν τὸ πληροφορήθηκε αὐτό, βγῆκε καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ 'ρθῇ νὰ χαρῇ μαζί τους. Τότε ἐκεῖνος πικραμένος εἶπε:

— Τόσα χρόνια σὲ ὑπηρετῶ καὶ ὅτι μοῦ λές τὸ κάνω. Καὶ ὅμως ποτὲ δὲν μοῦ ἔδωσες ἔνα κατσικάκι νὰ διασκεδάσω κι ἐγὼ μὲ τοὺς φίλους μου· τώρα ὅμως ποὺ ἤρθε ὁ ἄσωτος αὐτὸς γιός σου, ὁ ὄποιος σοῦ ἔφαγε ὅλη τὴν περιουσία στὶς ἀσωτίες, ἔσφαξες γιὰ χάρι του τὸ καλύτερο μοσχάρι.

Καὶ ὁ πατέρας τοῦ εἶπε μὲ καλωσύνη:

— Παιδί μου, ἔσù εἰσαι πάντοτε μαζί μου καὶ ὅσα ἔχω εἶναι δικά σου. «Ἐπρεπε νὰ εὔχαριστηθοῦμε καὶ νὰ χαροῦμε, γιατὶ ὁ ἀδερφός σου ἦταν νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ χαμένος καὶ βρέθηκε».

Ἐρωτήσεις.

- 1) Ποιό εἶναι τὸ βαθύτερο νόημα τῆς παραβολῆς; 2) Τί ἔκαμε τὸν ἄσωτο γιὸ νὰ συνέλθῃ; 3) Νὰ συγκρίνετε τὴν συμπεριφορὰ τοῦ πατέρα καὶ τοῦ μεγαλύτερου ἀδερφοῦ. Νὰ διαβάσετε τὴν παραβολὴ στὸ βιβλίο τῆς Π. Δέλτα, «Ἡ Ζωὴ τοῦ Χριστοῦ», σελ. 237, 238.

4. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

Μιὰ μέρα ποὺ ὁ Χριστὸς δίδασκε σὲ μιὰ πόλι πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, Τὸν πλησίασε ἔνας ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ τὸν ἀκουγαν καὶ Τοῦ εἶπε :

— Κύριε, πὲς στὸν ἀδερφό μου νὰ μοιράσωμε δίκαια τὴν πατρική μας περιουσία.

‘Ο Χριστὸς τοῦ ἀποκρίθηκε ὅτι δὲν ἔχει τέτοιο δικαίωμα, γιατὶ δὲν Τὸν διώρισε κανεὶς δικαστὴ ἢ διαιτητή τους. Καὶ, παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴν φιλονεικία τῶν δύο ἀδερφῶν, διηγήθηκε τὴν παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου :

«Κάποτε κάποιου πλουσίου τὰ κτήματα ἔκαμαν πολὺ μεγάλη ἐσοδεία καὶ στενοχωριόταν, γιατὶ δὲν ἤξερε τί νὰ κάμη τοὺς καρποὺς τῶν χωραφιῶν του. Ἡμέρες καὶ νύχτες βασανιζόταν, γιὰ νὰ βρῆ μιὰ λύσι. Τέλος, ὕστερα ἀπὸ πολλὲς σκέψεις, τὴ βρῆκε.

»“Νά τί θὰ κάμω, εἶπε, θὰ γκρεμίσω τὶς παλιές μου ἀποθῆκες ποὺ εἰναι μικρὲς καὶ θὰ χτίσω μεγαλύτερες. Σ' αὐτὲς θὰ βάλω ὅλα τὰ προϊόντα μου. Καὶ τότε θὰ εἰπῶ στὴν ψυχή μου,, : “Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ ἀποθηκευμένα, ποὺ φτάνουν νὰ ζήσης πολλὰ χρόνια. Μὴ σὲ νοιάζῃ γιὰ τίποτε. Ξεκουράσου λοιπόν, φάγε, πίνε καὶ διασκέδαζε,,.

»Ἀφοῦ ἔκαμε αὐτὸ ποὺ σκέφτηκε καὶ νόμιζε πιὰ ὅτι ἥταν εύτυχισμένος, ἔπεισε νὰ κοιμηθῇ ξένοιαστος. Προτοῦ ὅμως καλὰ καλὰ κοιμηθῇ, ἀκουσε τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ βαρειὰ καὶ αὐστηρὴ ποὺ τοῦ ἔλεγε :

— Ἀφρον, αὐτὴ τὴ νύχτα χωρὶς ἄλλο ὁ Χάρος θὰ σοῦ πάρη τὴν ψυχή. “Οσα πλούτη ἑτοίμασες σὲ ποιόν θὰ τ' ἀφήσης;

Καὶ τελειώνοντας ὁ Χριστὸς εἶπε :

— Ἐτσι θὰ ἔχῃ αὐτὸ τὸ τέλος κάθε ἀνθρωπος, ποὺ θησαυρίζει ύλικὰ ἀγαθὰ γιὰ τὸν ἔαυτόν του καὶ δὲν φροντίζει νὰ κάνῃ καλὲς πράξεις σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ νὰ βοηθῇ τοὺς φτωχοὺς καὶ δυστυχεῖς ἀνθρώπους».

Ἐρωτήσεις.

1) Ποιά ἦταν ἡ αἰτία τῆς φιλονεικίας τῶν δύο ἀδερφῶν; 2) Γιατί ὁ Χριστὸς ἀρνήθηκε ν' ἀναμιχθῆ (ν' ἀνακατευτῆ) στὴ διαφορά τους; 3) Πῶς πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε τ' ἀγαθὰ ποὺ μᾶς δίνει ὁ Θεός;

5. Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνη καὶ Φαρισαίου.

Οἱ Φαρισαῖοι ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα ἐλαττώματα, ποὺ εἶχαν, ἦταν ὑπερήφανοι καὶ ὑπερόπτες (ἀκατάδεκτοι) κι ἔλεγαν ὅτι μόνο αὐτοὶ εἶναι καλοὶ ἀνθρωποι καὶ περιφρονοῦσαν ὅλους τοὺς ἄλλους. Ὁ Χριστός, γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὴν ὑπερηφάνεια καὶ τὴν κακὴ συμπεριφορὰ τῶν Φαρισαίων, εἶπε τὴν ἔξης παραβολὴν:

«Μιὰ μέρα δύο ἀνθρωποι πῆγαν στὸν Ναὸ (στὰ Ἱεροσόλυμα) νὰ προσευχηθοῦν. Ὁ ἕνας ἦταν Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. Ἀφοῦ μπῆκαν στὸν Ναό, ὁ καθένας ἀπὸ διαφορετικὴ θέσι καὶ μὲ διαφορετικὸ τρόπο, ἀρχισαν τὴν προσευχὴ τους.

»Ο Φαρισαῖος στάθηκε περήφανα στὴ μέση τοῦ Ναοῦ, γιὰ νὰ τὸν βλέπουν ὅλοι, καὶ μὲ φωνὴ δυνατὴ ἀρχισε νὰ λέηται:

— Θεέ μου, Σ' εὐχαριστῶ, γιατὶ δὲν εἶμαι σὰν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι εἶναι κλέφτες, ἀδικοι, ἀνήθικοι ἢ ὅπως εἶναι αὐτὸς ὁ τελώνης. Νηστεύω δύο φορὲς τὴν ἑβδομάδα (Δευτέρα - Πέμπτη) καὶ ἀπ' ὅσα ἀποχτῶ (κερδίζω) δίνω τὸ ἔνα δέκατο στοὺς φτωχούς.

»Ο Τελώνης ὅμως εἶχε σταθῆ ταπεινὰ σὲ μιὰ ἄκρη, στὸ πίσω μέρος τοῦ Ναοῦ, καὶ δὲν τολμοῦσε οὔτε τὰ μάτια του νὰ σηκώσῃ ψηλὰ στὸν οὐρανό. Ντροπιασμένος γιὰ τὶς ἀμαρτίες του χτυποῦσε τὸ στῆθος του¹ κι ἔλεγε μὲ λύπηται:

— Θεέ μου, συγχώρεσέ με τὸν ἀμαρτωλό.».

¹ Τὸ στῆθος ἐθεωρεῖτο ἔδρα τῶν κακῶν ἐπιθυμιῶν.

‘Ο Τελώνης καὶ ὁ Φαρισαῖος

“Οταν τελείωσε τὴν παραβολὴν αὐτὴν ὁ Χριστός, εἶπε στοὺς ἀκροατάς Του :

— Σᾶς βεβαιώνω ὅτι ὁ Θεὸς συγχώρησε τὸν ἀμαρτωλὸ τελώνη, ποὺ ἦταν ταπεινὸς καὶ μετάνοιωσε εἰλικρινά, καὶ ὅχι τὸν ὑπερήφανο Φαρισαῖο. Γιατὶ ὅποιος ὑψώνει τὸν ἔαυτό του ταπεινώνεται ἀπὸ τὸν Θεό, ἐνῶ ὅποιος ταπεινώνει τὸν ἔαυτό του αὐτὸς τιμᾶται καὶ ὑψώνεται.

Παρατήρησι.

‘Η ὑπερηφάνεια είναι μισητὴ ἀπ’ ὅλους. Μάθετε τὸ ρητό : «Πᾶς ὁ ὑψῶν ἔαυτὸν ταπεινωθῆσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἔαυτὸν ὑψωθῆσεται» (Λουκ. 18, 14).

Ἐρωτήσεις.

1) Νὰ συγκρίνετε τὴ στάσι τοῦ Φαρισαίου καὶ τοῦ Τελώνη. Τί σᾶς κάνει ἐντύπωσι; 2) Ποιά είναι ἡ αἰτία, ποὺ ὁ Θεὸς δὲν συγχώρησε τὸν Φαρισαῖο;

6. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη.

Μιὰ μέρα, ποὺ ὁ Χριστὸς δίδασκε τὸν λαό, σηκώθηκε ἔνας νομικὸς¹ καὶ μὲ σκοπὸν νὰ πειράξῃ τὸν Κύριο καὶ ν' ἀποδείξῃ στὸν κόσμο ὅτι δὲν ξέρει τὸν Νόμο, Τὸν ρώτησε:

— Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ κάμω, γιὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνια ζωὴ; (νὰ κερδίσω δηλαδὴ τὸν Παράδεισο);).

‘Ο Χριστὸς ὅμως κατάλαβε τὸν σκοπὸν του καί, ἀντὶ νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ, τὸν ρώτησε:

— Τί γράφει γι' αὐτὸν ὁ Νόμος τοῦ Μωυσῆ; Πῶς τὸ καταλαβαίνεις αὐτὸν ποὺ διαβάζεις;

Καὶ ὁ πονηρὸς νομικός, γιὰ νὰ μὴ ντροπιαστῇ, εἶπε:

— Ν' ἀγαπήσης τὸν Θεὸν μὲ ὅλη τὴν ψυχή σου καὶ μὲ ὅλη τὴ δύναμί σου καὶ τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτό σου.

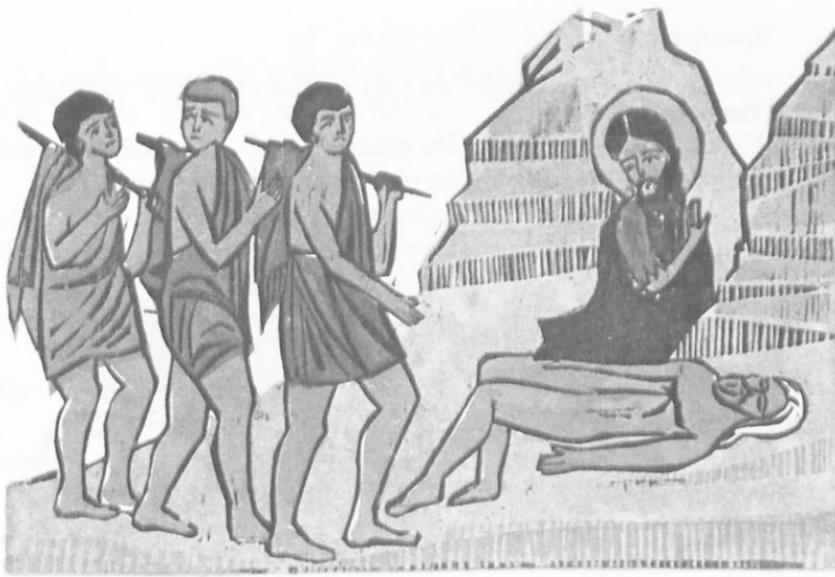
— Σωστὰ ἀποκρίθηκες, τοῦ εἶπε ὁ Χριστὸς καὶ συνέχισε: Κάνε τα λοιπὸν αὐτὰ καὶ νὰ εἰσαι βέβαιος ὅτι θὰ κερδίσης τὴν αἰώνια ζωὴ.

— Καὶ ποιός εἶναι ὁ πλησίον μου; ρώτησε πάλι ὁ νομικός, γιὰ νὰ περιπλέξῃ τὴ συζήτησι. Τότε ὁ Χριστός, ἀντὶ νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ, εἶπε αὐτὴ τὴν παραβολή:

«Μιὰ φορὰ ἔνας Ἰουδαῖος κατέβαινε ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα στὴν Ἱεριχὼ καὶ στὸν δρόμο ἔπεσε σὲ χέρια ληστῶν. Αὔτοί, ἀφοῦ τοῦ ἔβγαλαν τὰ ροῦχα του καὶ τὸν πλήγωσαν, τὸν ἄφησαν μισοπεθαμένο κι ἔφυγαν. Ὅστερα ἀπὸ λίγο περνοῦσε τυχαῖα ἀπὸ ἐκεῖ ἔνας Ἱερέας, δό δποϊος, ἀν καὶ εἶδε τὸν πληγωμένο, συνέχισε τὸν δρόμο του. Κατόπιν πέρασε κι ἔνας Λευίτης, (βοηθὸς δηλαδὴ τοῦ Ἱερέα), ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔκαμε τὸ ἴδιο μὲ τὸν Ἱερέα.

»Ἀργότερα πέρασε κι ἔνας Σαμαρείτης (δηλ. ἔχθρὸς τῶν Ἰουδαίων). Αὔτος, ὅταν εἶδε τὸν πληγωμένο, ἔτρεξε ἀμέσως κοντά του. Κατέβηκε ἀπὸ τὸ ζῶο του, τοῦ ἔπλυνε τὶς πλη-

¹ Νομικοὶ λέγονταν ἔκεινοι ποὺ ἔξηγοῦσαν στὸν λαὸν τὸν Νόμο τοῦ Μωυσῆ. Οἱ Νομικοὶ ἔθεωροῦντο ἀπὸ τοὺς Ἐβραίους οἱ πιὸ γραμματισμένοι καὶ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἔκεινης.

·Η παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη.

γές μὲ κρασί, τὶς ἄλειψε μὲ λάδι καὶ τὶς ἔδεσε μὲ προσοχή, σχίζοντας ἔνα κομμάτι ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του. Κατόπιν τὸν ἀνέβασε στὸ ζῶο του καὶ τὸν πῆγε σ' ἔνα πανδοχεῖο (ύπαι-θριο ξενοδοχεῖο), ὅπου τὸν περιποιήθηκε.

»Τὴν ἄλλη μέρα, προτοῦ νὰ φύγῃ, κάλεσε τὸν πανδο-χέα (ξενοδόχο) καὶ τοῦ ἔδωσε χρήματα νὰ τὸν περιποιηθῇ, ώστου γίνη καλά, καί, ἂν ξοδέψῃ περισσότερα, τοῦ ὑπο-σχέθηκε νὰ τοῦ τὰ δώσῃ, ὅταν ἐπιστρέψῃ«.

”Οταν τελείωσε τὴν παραβολὴ ὁ Χριστός, ρώτησε τὸν νομικό :

— Ποιός λοιπὸν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τρεῖς σοῦ φαίνεται ὅτι εἰναι **πλησίον** γιὰ ἐκεῖνον τὸν δυστυχῆ, ποὺ ἔπεσε στὰ χέρια τῶν ληστῶν;

— Αύτὸς ποὺ τὸν λυπήθηκε καὶ τὸν περιποιήθηκε, ὁ Σαμαρείτης, ἀπάντησε ὁ νομικός.

— Πήγαινε λοιπόν, τοῦ εἶπε ὁ Χριστός, καὶ κάνε κι ἔσù τὸ ἴδιο.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Ποιός είναι ὁ πλησίον μας; 2) Κι ἐσύ μπορεῖ νὰ γίνης ἔνας καλὸς Σαμαρείτης. Πῶς;
«Μακάριοι οἱ ἑλεήμονες, ὅτι (διότι) αὗτοὶ ἑλεθήσονται (θὰ ἑλεθοῦν)» (Ματθ. 5, 7).

7. Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν τοῦ ἀμπελιοῦ.

Οἱ ἄρχοντες τῶν Ἐβραίων, δηλ. οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἥταν πάντοτε κακοί· εἶχαν κακοποιήσει τοὺς προφῆτες ποὺ κατὰ καιροὺς ἔστελνε ὁ Θεὸς καὶ τώρα πάλι ἥθελαν νὰ φονεύσουν καὶ τὸν ἕδιο τὸν Υἱόν Του.

‘Ο Χριστός, γιὰ νὰ φανερώσῃ τὴν κακία τους καὶ τὴν τιμωρία ποὺ τοὺς περιμένει, εἶπε τὴν ἔξῆς παραβολή:

«Κάποτε ἔνας οἰκοδεσπότης φύτεψε ἔνα μεγάλο ἀμπέλι. Τὸ ἔφραξε ὀλόγυρα μὲ φράχτη, ἔφτειασε ληνὸ¹ κι ἔχτισε πύργο μέσα σ' αὐτό. Κατόπιν τὸ νοίκιασε σὲ γεωργούς κι ἔφυγε σὲ ἄλλο μέρος.

»Οταν ἤρθε ὁ καιρὸς τοῦ τρύγου, ἔστειλε τοὺς δούλους του στοὺς γεωργούς, γιὰ νὰ πάρουν ὅ,τι τοῦ ἀνῆκε ἀπὸ τὸ εἰσόδημα. Ἄλλὰ οἱ κακοὶ ἐκεῖνοι γεωργοὶ ἔπιασαν τοὺς δούλους καὶ ἄλλον ἀπὸ αὐτοὺς τὸν ἔδειραν, ἄλλον

¹ Πατητήρι γιὰ τὰ σταφύλια καὶ τὸ κρασί.

τὸν σκότωσαν καὶ ἄλλον τὸν λιθοβόλησαν. ‘Ο οἰκοδεσπότης ὅμως ἔστειλε πάλι ἄλλους δούλους περισσότερους, ἀλλὰ καὶ σ’ αὐτοὺς οἱ γεωργοὶ ἔκαμαν τὰ ἴδια.

»Τότε ὁ οἰκοδεσπότης ἔστειλε σ’ αὐτοὺς τὸν γιό του μὲ τὴ σκέψι ὅτι θὰ τὸν ντραποῦν. Οἱ γεωργοὶ ὅμως, ὅταν εἶδαν τὸν γιὸ τοῦ οἰκοδεσπότη, εἶπαν μεταξύ τους :

— Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος, ἐλᾶτε νὰ τὸν σκοτώσωμε, γιὰ νὰ κληρονομήσωμε ἐμεῖς τὸ ἀμπέλι.

Καὶ πραγματικὰ τὸν ἔπιασαν καί, ἀφοῦ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὸ ἀμπέλι, τὸν σκότωσαν».

Μόλις τελείωσε τὴν παραβολὴν ὁ Χριστός, εἶπε στὸν κόσμο :

— “Οταν ἔρθη ὁ κύριος τοῦ ἀμπελιοῦ, τί θὰ κάμη στοὺς γεωργοὺς ἔκείνους;

Κι ἔκεινοι ἀποκρίθηκαν :

— Θὰ τοὺς τιμωρήσῃ αὐστηρότατα καὶ τὸ ἀμπέλι θὰ τὸ νοικιάσῃ σὲ ἄλλους γεωργούς, οἱ ὅποιοι θὰ τοῦ δίνουν τοὺς καρποὺς ποὺ τοῦ ἀνήκουν.

Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἐπειδὴ κατάλαβαν ὅτι ὁ Χριστὸς μὲ τὴν παραπάνω παραβολὴν ἐννοοῦσε αὐτούς, σκέφτηκαν νὰ Τὸν πιάσουν. Δὲν τὸ ἔκαμαν ὅμως, γιατὶ φοβήθηκαν τὸν λαό, ὁ ὅποιος σεβόταν κι ἐκτιμοῦσε Αὐτὸν ὡς προφήτη.

Περιληπτικὴ ἔξήγησι πῆς παραβολῆς.

Οἰκοδεσπότης = ὁ Θεός, Ἀμπέλι = τὸ Ἰουδαϊκὸ ἔθνος, ὡς ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ. Δοῦλοι = οἱ διάφοροι προφῆτες ποὺ στάλθηκαν κατὰ καιροὺς στοὺς Ἐβραίους. Γιὸς = ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τὸν δόποιον οἱ Ἰουδαῖοι φόνευσαν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ἐρωτήσεις.

1) Τί σᾶς ἔκαμε ἐντύπωσι στὴν παραπάνω παραβολὴ; 2) Νὰ συγκρίνετε τὸν οἰκοδεσπότη μὲ τοὺς γεωργούς. 3) Εἶναι δίκαιη ἡ τιμωρία ποὺ θὰ ἐπιβάλῃ ὁ οἰκοδεσπότης στοὺς κακούς γεωργούς;

8. Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου.

‘Ο Χριστός, γιὰ νὰ δείξῃ τί περιμένει τοὺς πλουσίους ἔκει, στὴν ἄλλη ζωή, ὅταν χρησιμοποιοῦν τὰ πλούτη τους μόνο γιὰ νὰ ζοῦν αὐτοὶ καλά, χωρὶς νὰ συμπονοῦν καὶ νὰ βοηθοῦν τοὺς φτωχούς καὶ δυστυχισμένους, εἶπε τὴν παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ φτωχοῦ Λαζάρου:

«Ζοῦσε κάποτε ἔνας πολὺ πλούσιος ἄνθρωπος, ὁ ὁπίος φοροῦσε πάντοτε πολυτελῆ φορέματα καὶ διασκέδαζε κάθε μέρα λαμπρότατα. Τότε ζοῦσε καὶ κάποιος φτωχός, ποὺ τὸν ἔλεγαν Λάζαρο. Καί, ἐπειδὴ δὲν εἶχε ποῦ νὰ μείνῃ, ἔμενε ξαπλωμένος νύχτα καὶ μέρα στὴν αὔλόπορτα τοῦ πλουσίου.

Τὸ σῶμα του ἦταν γεμάτο πληγὲς καὶ ἀδυνατισμένο ἀπὸ τὴν ἔλλειψι τροφῆς. Ὁ δυστυχὴς πεινοῦσε καὶ λαχταροῦσε νὰ χορτάσῃ μὲ τὰ ψίχουλα, ποὺ ἔπεφταν κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ πλουσίου. Κανεὶς δὲν τὸν συμπονοῦσε. Ἀκόμη καὶ οἱ σκύλοι ποὺ τριγύριζαν ἔκει ἔγλειφαν τὶς πληγὲς τοῦ γυμνοῦ σχεδὸν σώματός του κι ἔτσι τοῦ μεγάλωναν τὸ μαρτύριό του.

Ἡρθε κάποτε ἡ ὥρα ποὺ πέθαναν καὶ οἱ δύο. Τὴν ψυχὴ τοῦ Λαζάρου τὴν πῆραν οἱ ἄγγελοι καὶ τὴν ἔφεραν στὸν παράδεισο, στοὺς κόλπους (ἀγκαλιὰ) τοῦ Ἐβραάμ, ἐνῶ ἡ ψυχὴ τοῦ πλουσίου πῆγε στὴν κόλασι.

‘Απὸ τὴν κόλασι, ποὺ βασανίζόταν ὁ πλούσιος, εἶδε ἀπὸ μακριὰ στὸν παράδεισο τὸν Πατριάρχη Ἐβραὰμ καὶ στὴν ἀγκαλιά του χαρούμενο κι εύτυχισμένο τὸν φτωχὸ Λάζαρο καὶ φώναξε :

— Πάτερ Ἐβραάμ, λυπήσου με καὶ στεῖλε τὸν Λάζαρο νὰ βρέξῃ τὴν ἄκρη ἀπὸ τὸ δάχτυλό του στὸ νερό, γιὰ νὰ μοῦ δροσίσῃ τὴ γλῶσσα, γιατὶ ὑποφέρω τρομερὰ μέσα σ’ αὐτὴ ἐδῶ τὴ φλόγα.

Καὶ ὁ Ἐβραὰμ τοῦ εἶπε :

— Παιδί μου, θυμήσου ὅτι ἔσù εἶχες ὅλα τὰ καλά, ὅταν ζοῦσες στὴ γῆ, ἐνῶ ὁ Λάζαρος ὑπέφερε καὶ βασανίζόταν.

Τώρα ὅμως ἔδῶ αὐτὸς εἶναι εύτυχισμένος κι ἐσὺ βασανίζεσαι. "Αλλωστε μεταξύ μας ὑπάρχει ἔνα τόσο μεγάλο χάσμα (ἀνοιγμα), τὸ ὅποιο κανεὶς μας, οὔτε ἀπὸ μᾶς οὔτε ἀπὸ σᾶς, δὲν μπορεῖ νὰ τὸ περάσῃ.

Τότε ὁ πλούσιος τοῦ εἶπε:

— Πάτερ, σὲ παρακαλῶ νὰ τὸν στείλης τουλάχιστο στὸ πατρικό μου σπίτι, ὅπου ἔχω πέντε ἀδερφούς. Νὰ τοὺς πληροφορήσῃ γι' αὐτὰ ποὺ ὑποφέρω ἐγὼ τώρα ἔδῶ κάτω, γιὰ νὰ μὴν ἔρθουν κι ἔκεινοι σ' αὐτὸν ἔδῶ τὸν τόπο, ποὺ βασανίζομαι ἐγὼ τώρα.

Καὶ ὁ Ἀβραὰμ τοῦ ἀπάντησε καὶ τοῦ εἶπε:

— "Έχουν τὰ ιερὰ βιβλία τοῦ Μωυσῆ καὶ τῶν ἄλλων προφητῶν καὶ ὡς κάνουν ὅ,τι λένε αὐτοί.

— "Οχι, πάτερ Ἀβραὰμ, εἶπε πάλι ὁ πλούσιος, δὲν εἰναι τὸ ἴδιο. Ἀλλὰ ἂν κάποιος ἀπὸ τοὺς νεκροὺς πάη καὶ τοὺς τὰ εἶπῇ, θὰ μετανοήσουν.

— "Άλλὰ καὶ ὁ Ἀβραὰμ τοῦ εἶπε γιὰ τελευταία φορά:

— "Οταν δὲν ἀκοῦν τὸν Μωυσῆ καὶ τοὺς ἄλλους προφῆτες, οὔτε, καὶ ἂν ἀναστηθῇ κάποιος ἀπὸ τοὺς πεθαμένους, θὰ πιστέψουν».

Ἐρωτήσεις.

- 1) Πῶς ζοῦσε στὴ ζωὴ ὁ πλούσιος; πῶς ὁ Λάζαρος; 2) Ποῦ βρίσκονται μετὰ τὸν θάνατό τους; 3) Είναι δίκαιη ἡ ἀμοιβὴ τους; 4) Γιατί ὁ Ἀβραὰμ δὲν μπορεῖ νὰ ίκανοποιήσῃ καμμιὰ ἀπὸ τὶς παρακλήσεις τοῦ Πλουσίου; 5) Στὸν "Ἄδη" ὑπάρχει μετάνοια;

9. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων.

‘Ο Κύριος, γιὰ νὰ διδάξῃ ὅτι πρέπει νὰ εἴμαστε πάντοτε ἔτοιμοι (μὲ καλὰ ἔργα), γιατὶ δὲν γνωρίζομε τὴν ἡμέρα καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ παρουσιαστοῦμε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ μᾶς κρίνη, εἶπε αὐτὴ τὴν παραβολή:

«Ἐνα βράδυ γινόταν ἔνας γάμος¹. Ὁταν νύχτωσε καλά, δέκα παρθένες, φίλες τῆς νύφης, ἀναψαν τὶς λαμπάδες τους² καὶ βγῆκαν νὰ προϋπαντήσουν τὸν νυμφίο (γαμπρό), ποὺ θὰ ἔρχόταν νὰ παραλάβῃ τὴ νύφη.

Οἱ πέντε ἀπὸ αὐτὲς ἦταν μωρὲς (ἀνόητες), γιατὶ ἔφυγαν μόνο μὲ τὶς λαμπάδες ἀναμμένες. Δὲν πῆραν μαζὶ τους καὶ λίγο λάδι σὲ ξεχωριστὸ δοχεῖο, γιὰ νὰ ρίξουν στὶς λαμπάδες νὰ μὴ σβήσουν, σὲ περίπτωσι ποὺ θ’ ἄργοῦσε ὁ νυμφίος. Οἱ ἄλλες πέντε ἦταν φρόνιμες (μυαλωμένες), γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀναμμένες λαμπάδες πῆραν μαζὶ τους καὶ λίγο λάδι σὲ ξεχωριστὸ δοχεῖο.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ γαμπρὸς ἄργοῦσε, νύσταξαν καὶ κοιμήθηκαν. Κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἀκούστηκε μιὰ δυνατὴ φωνή:

— ’Ιδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, βγῆτε νὰ τὸν ὑποδεχτῆτε.

Οἱ δέκα παρθένες ξύπνησαν ἀμέσως καὶ ἀρχισαν νὰ ἔτοιμάζωνται. Ἀλλὰ οἱ λαμπάδες τρεμόσβηναν, γιατὶ εἶχε σωθῆ τὸ λάδι ποὺ εἶχαν. Οἱ φρόνιμες παρθένες τότε χρησιμοποίησαν τὸ λάδι ποὺ εἶχαν μαζὶ τους κι ἔτρεξαν. Οἱ μω-

¹ Σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμα τῶν Ἐβραίων οἱ γάμοι γίνονταν νύχτα.

² Τὰ λυχνάρια ποὺ ἔκαιγαν μὲ λάδι.

ρες ὅμως δὲν εἶχαν ἄλλο λάδι καὶ ζήτησαν ἀπὸ τὶς φρόνιμες. Ἀλλὰ δὲν τοὺς ἔδωσαν.

— Φοβούμαστε τοὺς εἴπαν, μήπως αὐτὸς ποὺ ἔχομε δὲν φτάσῃ οὕτε γιὰ μᾶς οὕτε γιὰ σᾶς. Πηγαίνετε καλύτερα στοὺς ἐμπόρους ν' ἀγοράσετε.

Ἐνῶ οἱ μωρὲς παρθένες ἔτρεξαν ν' ἀγοράσουν λάδι, ἤρθε στὸ μεταξὺ ὁ νυμφίος καὶ οἱ παρθένες ποὺ ἦταν ἔτοιμες τὸν ὑποδέχτηκαν καὶ ἤρθαν μαζί του στὸ σπίτι τοῦ γάμου καὶ κλείστηκε ἀμέσως ἡ πόρτα.

“Υστερά ἀπὸ λίγο ἔφτασαν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ οἱ μωρὲς κι ἔλεγαν στὸν νυμφίο :

— Κύριε, Κύριε, ἄνοιξέ μας.

‘Εκεῖνος ὅμως ἀποκρίθηκε :

— ‘Αληθινὰ σᾶς λέω ὅτι δὲν σᾶς γνωρίζω ποιές εἶστε.

“Ἐτσι οἱ μωρὲς παρθένες ἔμειναν ἔξω ἀπὸ τὸν γάμο».

Μόλις ὁ Χριστὸς τελείωσε τὴν παραβολή, εἶπε πάλι στοὺς ἀκροατάς Του :

— Νὰ είστε πάντοτε ἔτοιμοι, ὅπως οἱ φρόνιμες παρθένες, γιατὶ δὲν γνωρίζετε τὴν ἡμέρα οὕτε τὴν ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἔρθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου (τοῦ Θεοῦ), ὁ νυμφίος τῆς ἐκκλησίας, νὰ σᾶς κρίνη.

10. Ἡ παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου.

Ἐπειδὴ οἱ ‘Ἐβραῖοι δὲν φάνηκαν ἄξια τέκνα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ὁ Χριστὸς εἶπε τὴν παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου :

«Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μ' ἐνα βασιλιά, ὁ ὅποιος ἔκαμε μεγαλόπρεπα τὸν γάμο τοῦ γιοῦ του. “Οταν ἔτοιμος ἔστηκαν ὅλα, ἔστειλε τοὺς δούλους του νὰ λοιπὸν ἔτοιμάστηκαν ὅλα, ἔστειλε τοὺς δούλους του νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς καλεσμένους νὰ ἔρθουν στὸν γάμο. Ἐκεῖνοι ὅμως δὲν ἤρθαν. Γι' αὐτὸς ἔστειλε ἄλλους δούλους νὰ τοὺς πουν ὅτι εἶναι ὅλα ἔτοιμα καὶ τοὺς περιμένουν στὴ

χαρὰ τοῦ γάμου. Ἀλλὰ καὶ πάλι ἐκεῖνοι ἀδιαφόρησαν καὶ πῆγαν ἄλλος στὸν ἄγρό του καὶ ἄλλος στὸ ἐμπόριό του. Οἱ δὲ ὑπόλοιποι, ἀφοῦ ἔπιασαν τοὺς δούλους, τοὺς ἔβρισαν καὶ τοὺς σκότωσαν.

Τότε ὁ βασιλιάς στενοχωρήθηκε πολὺ καὶ διέταξε τοὺς δούλους νὰ βγοῦν στοὺς δρόμους τῆς πόλεως καὶ νὰ καλέσουν ὅποιους βροῦν. Οἱ δοῦλοι ἔκαμαν ὅπως τοὺς εἶπε ὁ Κύριος τους, καὶ σὲ λίγο οἱ αἴθουσες τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων γέμισαν ἀπὸ καλοὺς καὶ κακοὺς καλεσμένους, οἱ δόποιοι κάθησαν στὸ τραπέζι τοῦ γάμου.

“Οταν ὅμως μπῆκε στὴν αἴθουσα τοῦ γάμου ὁ βασιλιάς, γιὰ νὰ ἴδῃ τοὺς καθισμένους στὸ τραπέζι, εἶδε κι ἔναν ἀπὸ τοὺς καλεσμένους, ποὺ δὲν φοροῦσε ἔνδυμα κατάλληλο γιὰ γάμο. Τὸν πλησίασε λοιπὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Φίλε, πῶς μπῆκες ἐσὺ ἐδῶ, χωρὶς νὰ ἔχης τὸ κατάλληλο ἔνδυμα γάμου;

Κι ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν ἤξερε τί νὰ εἰπῇ, ὁ βασιλιάς διέταξε τοὺς ὑπηρέτες νὰ τοῦ δέσουν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια καὶ ἀμέσως νὰ τὸν ρίξουν ἔξω στὸ βαθὺ σκοτάδι τῆς ἐρήμου.

Καὶ ὁ Χριστὸς τελείωσε τὴν παραβολή Του μὲ τὸ συμπέρασμα : «Πολλοὶ εἰσὶ (εἰναι) οἱ κλητοὶ (οἱ καλεσμένοι στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν), ἀλλὰ ὀλίγοι οἱ ἐκλεκτοὶ (οἱ ἄξιοι)».

Ἐρμηνεία τῆς παραβολῆς.

Βασιλιάς εἰναι ὁ Θεός. Γάμος = ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἡ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ. Δοῦλοι = οἱ διάφοροι ἀπεσταλμένοι (προφῆτες καὶ κήρυκες τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ). Καλεσμένοι = οἱ Ἰουδαῖοι ἀρχικῶς, οἱ ἔθνικοι κατόπιν. Ἔνδυμα γάμου = ἡ πίστι καὶ οἱ καλές πράξεις πού χρειάζονται γιὰ τὴ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Τί σᾶς ἔκαμε ἐντύπωσι ἀπὸ τὴν παραπάνω παραβολή ;
- 2) Πῶς χαρακτηρίζετε τὴ συμπεριφορὰ τῶν διαφόρων καλεσμένων ; Τί διδασκόμαστε ἀπὸ τὴν τιμωρία ἐκείνου που ἥττησε στὸ γάμο χωρὶς κατάλληλο ἔνδυμα ;

II. Ἡ κλῆσι τοῦ Ζακχαίου.

‘Ο Χριστὸς μὲ τοὺς μαθητάς Του καὶ πολὺν κόσμο περνοῦσε κάποτε ἀπὸ τὴν Ἱεριχὼ γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα. Τοῦτο διαδόθηκε ἀμέσως σ’ ὅλη τὴν πόλι καὶ πολλοὶ ἔτρεξαν νὰ Τὸν ύποδεχτοῦν, ἐνῶ πολλοὶ ἄλλοι πάλι στέκονταν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ δρόμου, ἀπ’ ὅπου περνοῦσε, γιὰ νὰ Τὸν δοῦν καὶ νὰ Τὸν θαυμάσουν. Ἀνάμεσα σ’ αὐτοὺς ἦταν κι ἕνας πολὺ πλούσιος ἀρχιτελώνης, ποὺ τὸν ἔλεγαν Ζακχαῖο.

Αὐτὸς ὅμως ἦταν πολὺ κοντὸς στὸ ἀνάστημα καὶ δὲν μποροῦσε ἀπὸ τὸν πολὺν κόσμο νὰ ἴδῃ τὸν Κύριο, ποὺ στὸ μεταξὺ πλησίαζε. Γι’ αὐτὸ προχώρησε μὲ δυσκολία κι ἀνέβηκε σὲ μιὰ συκομορέα (μουριά), ποὺ ἦταν ἐπάνω στὸν δρόμο. “Οταν ὁ Χριστὸς ἔφτασε στὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ εἶδε τὸν Ζακχαῖο πάνω στὸ δένδρο, στάθηκε, σήκωσε τὰ μάτια Του ψηλὰ καὶ εἶπε :

— Ζακχαῖε, κατέβα γρήγορα, γιατὶ σήμερα πρέπει νὰ μείνω στὸ σπίτι σου.

Γεμάτος χαρὰ ὁ Ζακχαῖος τήδησε ἀμέσως κάτω ἀπὸ τὸ δέντρο καὶ προσκύνησε τὸν Χριστό. Ἀμέσως κατόπιν ἔτρεξε στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ ύποδεχτῇ καὶ νὰ φιλοξενήσῃ τὸν Κύριο. “Ολοι ὅμως ἤξεραν τὸν Ζακχαῖο, ὅταν εἶδαν τὸν Χριστὸ νὰ πηγαίνῃ στὸ σπίτι του, ἀγανάχτησαν κι ἔλεγαν :

— Γιὰ ἵδες, πάει νὰ μείνῃ στὸ σπίτι ἐνὸς ἀδίκου καὶ ἀμαρτωλοῦ.

‘Ο Χριστὸς ὅμως ἀδιαφόρησε γιὰ ὅσα ἔλεγαν καὶ συνέχισε τὸν δρόμο Του γιὰ τὸ σπίτι τοῦ Ζακχαίου.

‘Ο Ζακχαῖος περίμενε στὸ σπίτι του τὸν Κύριο, συγκινημένος γιὰ τὴ μεγάλη τιμὴ ποὺ τοῦ ἔκανε. Καί, ὅταν πλησίασε, ἔτρεξε μπρός Του καί, μετανοιωμένος γιὰ τὴν πρηγούμενη ζωὴ του, τοῦ εἶπε :

— Κύριε, τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ύπαρχοντά μου τὰ δίνω στοὺς φτωχούς. Καὶ ἂν ζημίωσα κανέναν (σὰν τελώνης ποὺ εἴμαι), τοῦ τὰ δίνω πίσω τετραπλάσια.

‘Ο Χριστός, εύχαριστημένος γιὰ τὴν εἰλικρινῆ μετάνοια τοῦ Ζακχαίου, εἶπε :

— Σήμερα ἦρθε ἡ σωτηρία σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, γιατὶ καὶ αὐτὸς εἶναι παιδὶ (ἀπόγονος) τοῦ Ἀβραάμ· καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦρθε, γιὰ νὰ βρῇ καὶ νὰ σώσῃ τοὺς ἀμαρτωλούς.

Ἐρωτήσεις.

1) Τί φανερώνει ἡ πρᾶξι τοῦ Ζακχαίου; 2) Γιατὶ ὁ Χριστὸς ἀδιαφόρησε γιὰ τὶς κατηγορίες τῶν Ἰουδαίων καὶ δέχτηκε νὰ πάῃ στὸ σπίτι τοῦ Ζακχαίου; 3) Πῶς κρίνετε τὰ λόγια τοῦ Ζακχαίου πρὸς τὸν Κύριο;

12. Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιά.

Μιὰ μέρα, ποὺ ὁ Χριστὸς δίδασκε σὲ μιὰ πόλι τῆς Ἰουδαίας πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη ποταμό, οἱ μητέρες τῆς πόλεως ἔκείνης καὶ τῶν γειτονικῶν χωριῶν ἔφεραν τὰ παιδιά τους νὰ τὰ εὐλογήσῃ. Οἱ μαθηταί Του ὅμως νόμισαν ὅτι αὐτὸ θὰ ἤταν κουραστικὸ κι ἐνοχλητικὸ γιὰ τὸν Κύριο. Γι' αὐτὸ ἐμπόδιζαν τὶς μητέρες νὰ πλησιάσουν τὸν Χριστό.

‘Αλλὰ ὁ Κύριος μάλωσε τοὺς μαθητάς Του καὶ τοὺς εἶπε :

— Ἐφῆστε τὰ παιδιὰ νὰ ἔρθουν κοντά μου καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζετε, γιατὶ στὰ ἀθῶα καὶ ἀπονήρευτα αὐτὰ παιδιὰ ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Καὶ σᾶς βεβαιώνω ὅτι ὅποιος δὲν δεχτῇ τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἀπλότητα ἐνὸς παιδιοῦ δὲν θὰ εἰσέλθῃ σ' αὐτή. Οἱ μαθηταὶ τότε ἄφησαν τὰ παιδάκια καὶ τὶς μητέρες μὲ τὰ μωρὰ νὰ πλησιάσουν τὸν Χριστό· καὶ ὁ Κύριος, ἀφοῦ τ' ἀγκάλιασε στοργικά, ἀπλώσε τὰ χέρια Του, χάιδεψε τὰ

κεφαλάκια τους καὶ τὰ εὐλόγησε πολλὲς φορές. Τὰ εὐλογημένα παιδάκια ἔφυγαν ἀπὸ τὸν Χριστὸν χαρούμενα. Ἀσφαλῶς θὰ ἔμεινε σ' ὅλη τους τὴν ζωὴν μέσα στὴν ψυχή τους δόλοζώντανη καὶ ἀξέχαστη ἐκείνη ἡ στιγμή, ποὺ δέχτηκαν τὴν εὐλογίαν καὶ τὸ χάδι τοῦ Χριστοῦ.

Ἐρωτήσεις.

1) Ἀσφαλῶς καὶ σεῖς θὰ ζηλεύετε τὰ παιδάκια ἐκεῖνα. 2) Πῶς μπορεῖτε καὶ σεῖς σήμερα νὰ είστε κοντὰ στὸν Χριστὸν καὶ νὰ ἔχετε τὴν εὐλογίαν Του; Σκεφτῆτε.

13. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρείτιδα.

Μεταξὺ τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Γαλιλαίας ἦταν ἡ Σαμάρεια. Τοὺς Σαμαρεῖτες οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι Ἐβραῖοι τοὺς θεωροῦσαν ἀμαρτωλούς. Τοὺς περιφρονοῦσαν, δὲν εἶχαν καμμιὰ σχέσι μαζί τους καὶ οὕτε περνοῦσαν ποτὲ ἀπὸ τὴν χώρα τους, ὅταν ταξίδευαν ἀπὸ τὴν Ἰουδαία στὴν Γαλιλαία ἢ τὸ ἀντίθετο, ἀλλὰ πήγαιναν διὰ μέσου τῆς Περαίας.

Ο Χριστὸς ὅμως, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὸ τί ἔκαναν οἱ ἄλλοι Ἐβραῖοι, πέρασε ἀπὸ τὴν Σαμάρεια, ὅταν κάποτε ἀποφάσισε νὰ πάῃ ἀπὸ τὴν Ἰουδαία στὴν Γαλιλαία, καὶ κατὰ τὸ μεσημέρι ἔφτασε μὲ τοὺς μαθητάς Του ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι Συχάρ. Ἔκανε πολλὴ ζέστη καὶ ἦταν ὑπερβολικὰ κουρασμένος. Γι' αὐτό, ἐνῶ οἱ μαθηταὶ πήγαιναν ὑπερβολικὰ κουρασμένοις. Τὸν γνώρισε ἀπὸ τὰ ροῦχα Του καὶ τὴν ὁμιλία Του ὅτι ἦταν Ἰουδαῖος, Τοῦ εἶπε:

Σὲ λίγο ἥρθε ἀπὸ τὴν Συχάρ μιὰ Σαμαρείτιδα μὲ τὴ στάμνα της νὰ πάρη νερό. Ο Χριστὸς τότε τῆς ζήτησε νὰ Τοῦ δώσῃ νὰ πιῇ λίγο νερό. Ἡ Σαμαρείτιδα ὅμως, ἡ ὁποία Τὸν γνώρισε ἀπὸ τὰ ροῦχα Του καὶ τὴν ὁμιλία Του ὅτι ἦταν Ἰουδαῖος, Τοῦ εἶπε:

Ο Ιησούς και η Σαμαρείτιδα.

— Πᾶς Ἰησύ, ἔνας Ἰουδαῖος, ζητεῖς νερὸν ἀπὸ μιὰ Σαμαρείτιδα; Δὲν ξέρεις ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέσι μὲ τοὺς Σαμαρεῖτες;

‘Ο Κύριος τότε τῆς εἶπε:

— “Ἄν ηξερες τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ ποιός εἶμαι ἐγώ, θὰ μοῦ ζητοῦσες ἐσύ νὰ σοῦ δώσω ἀπὸ τὸ δικό μου νερὸν ποὺ δίνει ζωή.

Ἐκείνη δὲν κατάλαβε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ. Νόμισε ὅτι πρόκειται γιὰ πραγματικὸ νερὸν καὶ Τοῦ εἶπε:

— Οὕτε κουβὰ ἔχεις καὶ τὸ πηγάδι εἶναι βαθύ. Ποῦ λοιπὸν θὰ βρῆς αὐτὸν τὸ νερό; Δὲν φαντάζομαι νὰ εἰσαι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν πρόγονό μας τὸν Ἰακώβ, ποὺ ἀνοιξε αὐτὸν τὸ πηγάδι κι ἔχομε ὄλοι ἀπὸ αὐτὸν νερὸν μέχρι σήμερα.

— Ναί, ἀλλὰ ὅποιος πιῇ ἀπὸ τὸ νερὸν τοῦ πηγαδιοῦ αὐτοῦ θὰ διψάσῃ πάλι, ὅποιος ὅμως πιῇ ἀπὸ τὸ δικό μου νερό, αὐτὸς δὲν θὰ διψάσῃ ποτὲ πιά, ἀποκρίθηκε ὁ Κύριος.

‘Αλλὰ καὶ πάλι ἡ Σαμαρείτιδα δὲν κατάλαβε ὅτι ὁ Χριστὸς μιλοῦσε γιὰ τὴν διδασκαλία Του καὶ Τὸν παρακάλεσε νὰ τῆς δώσῃ ἀπὸ τὸ δικό Του νερό, γιὰ νὰ μὴν ἔρχεται στὸ πηγάδι καὶ κουράζεται. ‘Ο Κύριος βρῆκε κατάλληλη τὴν πιγμὴ καὶ ἄρχισε νὰ τῆς φανερώνη ὥρισμένα γεγονότα ἀπὸ τὴν ζωή της.

Τότε ἡ Σαμαρείτιδα Τοῦ εἶπε:

— Κύριε, ἀπ’ ὅσα μοῦ φανέρωσες, καταλαβαίνω ὅτι εἶσαι προφήτης καὶ Σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ εἰπῆς ποῦ πρέπει νὰ λατρεύωμε τὸν Θεό; Στὸ ὄρος Γαριζίν, ποὺ Τὸν λατρεύομε ἐμεῖς οἱ Σαμαρεῖτες ἢ στὸν Ναὸ τοῦ Σολομῶντος στὰ Ἱεροσόλυμα, ποὺ Τὸν λατρεύετε σεῖς οἱ Ἰουδαῖοι;

Καὶ ὁ Χριστὸς τῆς ἀπάντησε:

— Πίστεψέ με, γυναίκα, ὅτι πολὺ σύντομα ὁ Θεὸς δὲν θὰ λατρεύεται οὔτε στὸ ὄρος τοῦτο οὔτε στὰ Ἱεροσόλυμα. ‘Ο Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ βρίσκεται παντοῦ, εἶναι «πανταχοῦ παράν». Ἔτσι οἱ ἀνθρώποι μποροῦν νὰ Τὸν λατρεύουν ὅπου καὶ ἀν βρίσκωνται. Ἀρκεῖ μόνο νὰ Τὸν λατρεύουν ἀληθινὰ καὶ μὲ ὅλη τὴν ψυχή τους.

‘Η Σαμαρείτιδα, ποὺ πρώτη φορὰ ἀκουγε τέτοια λό-

για, κοίταξε τὸν Κύριο μὲθαυμασμὸν καὶ Τοῦ εἶπε :

— Ξέρω ὅτι θὰ ἔρθῃ ὁ Χριστὸς (ὁ Μεσσίας). "Οταν θὰ ἔρθῃ ἐκεῖνος, θὰ μᾶς διδάξῃ τὴν ἀλήθεια.

— Ἐγὼ εἰμαι ὁ Χριστὸς ποὺ αὐτὴ τὴν στιγμὴ σοῦ μιλῶ, εἶπε ὁ Κύριος.

Καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν ὥρα γύρισαν οἱ μαθηταί Του ἀπὸ τὴν Συχάρ. Τότε ἡ Σαμαρείτιδα ἀφῆσε τὴν στάμνα τῆς κι ἔτρεξε στὴν πόλι καὶ διηγήθηκε στοὺς κατοίκους ὅσα τῆς συνέβησαν στὸ πηγάδι. Πολλοὶ πίστεψαν καὶ κίνησαν νὰ ἔρθουν στὸν Χριστό.

Στὸ μεταξὺ οἱ μαθηταὶ παρακαλοῦσαν τὸν Κύριο νὰ φάῃ. Μὰ ἐκεῖνος εὐχαριστημένος, ποὺ φανέρωσε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ στὴ Σαμαρείτιδα, τοὺς εἶπε :

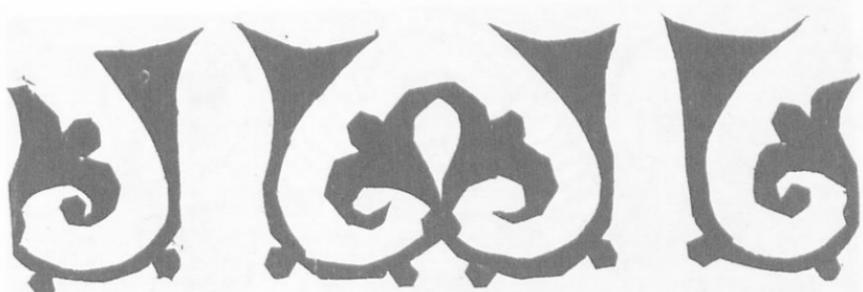
— Δικό μου φαγητὸν εἶναι νὰ κάνω τὸ θέλημα ἐκείνου ποὺ μ' ἔστειλε καὶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργο ποὺ μοῦ ἀνέθεσε. Καί, ἐνῶ ἔλεγε αὐτά, ἔφτασαν πολλοὶ Σαμαρεῖτες καὶ Τὸν παρακαλοῦσαν νὰ μείνη μαζί τους, γιὰ νὰ Τὸν φιλοξενήσουν καὶ νὰ τοὺς διδάξῃ. 'Ο Κύριος δέχτηκε κι ἔμεινε ἐκεῖ δύο μέρες καὶ κατόπιν ἔφυγε γιὰ τὴν Γαλιλαία.

Απὸ τὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ στὴ Συχάρ πίστεψαν πολλοὶ Σαμαρεῖτες, οἱ ὅποιοι ώμολογοῦσαν ὅτι Αὐτὸς εἶναι ὁ Σωτήρας τοῦ Κόσμου.

'Η Σαμαρείτιδα, ἡ ὅποια συνωμίλησε μὲτανόηση μὲ τὸν Χριστό, εἶναι ἡ 'Αγία Φωτεινή. 'Η μνήμη της γιορτάζεται στὶς 26 Φεβρουαρίου καὶ τὴν Κυριακὴν τῆς Σαμαρείτιδας (πέμπτη Κυριακὴ μετὰ τὸ Πάσχα).

Ἐρωτήσεις.

- 1) Γιατί ὁ Χριστὸς πέρασε ἀπὸ τὴν Σαμάρεια, ἀφοῦ κανεὶς 'Ἐβραῖος δὲν περνοῦσε; 2) Τί γνωρίζετε ἀπὸ τὸν Π. Διαθήκη γιὰ τὸν Ἱακώβ καὶ τὸ φρέαρ; 3) Γιατί ὁ Χριστὸς ζήτησε ἀπὸ τὴν Σαμαρείτιδα νὰ Τοῦ δώσῃ νερὸν νὰ πιῇ; Διψοῦσε πραγματικά; Ποιό σκοπὸν εἶχε; 4) Ποιά εἶναι ἡ μεγάλη ἀλήθεια ποὺ φανέρωσε ὁ Χριστὸς στὴ Σαμαρείτιδα καὶ σὲ ὅλο τὸν κόσμο;

ΣΤ. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΖΩΗΣ, ΤΑ ΠΑΘΗ ΚΑΙ
Η ΑΝΑΣΤΑΣΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

I. Ἡ Μεταμόρφωσι τοῦ Κυρίου.

Κάποτε ὁ Κύριος μὲ τοὺς μαθητὰς Του βρέθηκε κοντὰ στὸ ὄρος Θαβώρ, λίγο ἔξω ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ. Ἀφῆσε τοὺς ἄλλους μαθητὰς κάτω στοὺς πρόποδες τοῦ βουνοῦ, γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν, κι ἐκεῖνος, ἀφοῦ πῆρε μαζί Του τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη, ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ, γιὰ νὰ προσευχῇ.

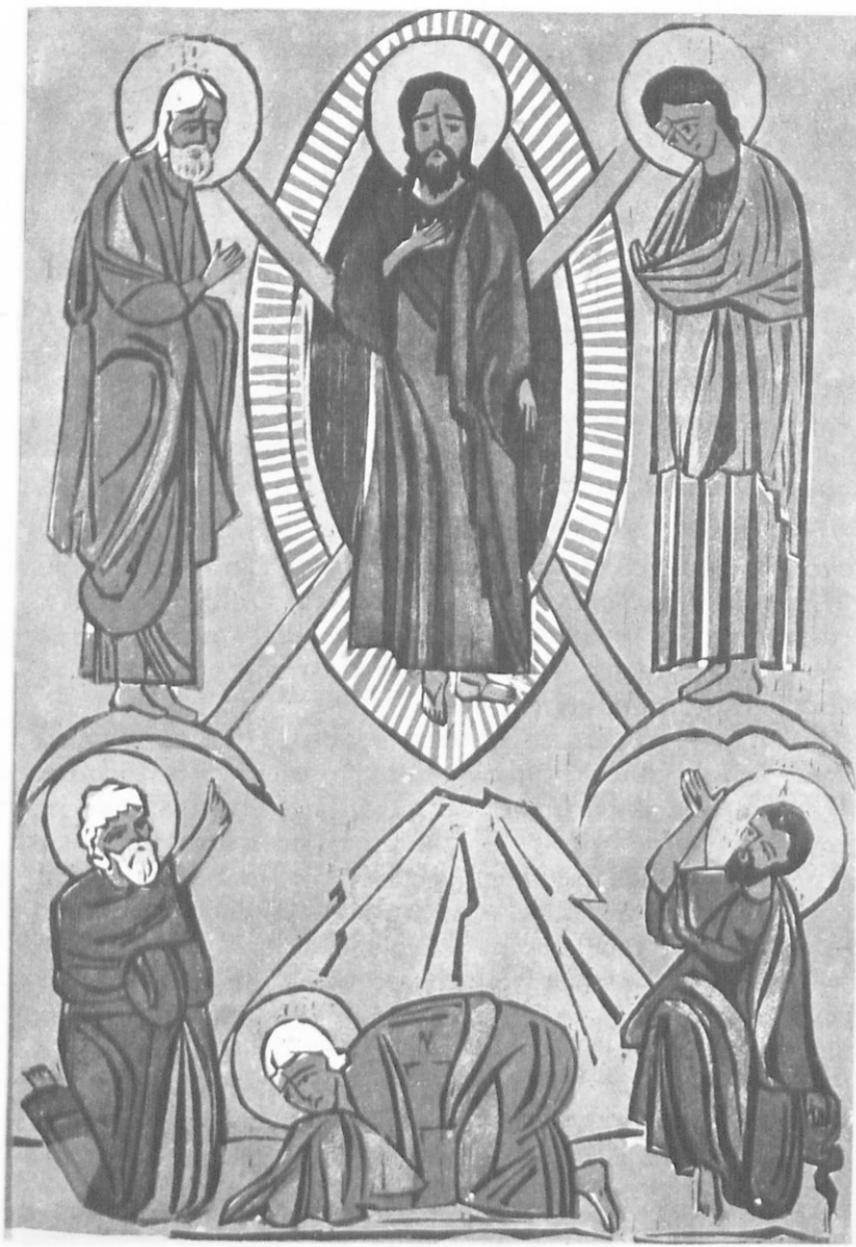
Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Χριστὸς προσευχόταν, μεταμορφώθηκε, ἄλλαξε τελείως δηλαδὴ κατὰ τὸ σῶμα. Τὸ πρόσωπό Του ἔλαμψε ὅπως ὁ ἥλιος καὶ τὰ φορέματά Του ἔγιναν κάτασπρα σὰν τὸ χιόνι. Τὴν ἴδια στιγμὴ παρουσιάστηκαν δίπλα Του οἱ δύο μεγάλοι Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, καὶ ἀρχισαν νὰ μιλοῦν μαζί Του.

Τότε ὁ Πέτρος εἶπε στὸν Χριστό :

— Κύριε, καλὰ εἶναι νὰ μείνωμε ἐδῶ. Ἀν θέλης, ἃς κάμωμε τρεῖς σκηνές, μιὰ γιὰ Σένα, μιὰ γιὰ τὸν Μωυσῆ καὶ μιὰ γιὰ τὸν Ἡλία.

Τὰ εἶπε αὐτὰ ὁ Πέτρος, γιατὶ θυμήθηκε τὰ λόγια ποὺ τοὺς εἶχε εἰπεῖ λίγες ἡμέρες πρὶν¹ καὶ ἤθελε νὰ Τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους.

¹ "Οτι δηλαδὴ, ὅταν θ' ἀνέβαιναν στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ τὸ Πάσχα, θὰ Τὸν ἔπιαναν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς, θὰ τὸν ἔβριζαν, θὰ Τὸν ταπείνωναν καὶ τέλος θὰ Τὸν σταύρωναν.

Η μεταμόρφωσι τοῦ Κυρίου.

Ἐνῶ ἀκόμη ἔλεγε αὐτὰ ὁ Πέτρος, ἔνα δλόφωτο σύννεφο σκέπτασε τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς δύο Προφῆτες καὶ μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε μέσα ἀπὸ τὸ σύννεφο ποὺ ἔλεγε: «Αὔτὸς εἴναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός. Αὔτὸν ν' ἀκοῦτε».

“Οταν οἱ μαθηταὶ ἀκουσαν αὐτὴ τὴν φωνήν, φοβήθηκαν κι ἔπεσαν κάτω μὲ τὸ πρόσωπο στὴ γῆ. Τότε ὁ Χριστὸς πῆγε κοντά τους, τοὺς ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τοὺς εἶπε:

— Σηκωθῆτε καὶ μὴ φοβᾶστε.

Ἐκεῖνοι ἄνοιξαν τὰ μάτια τους, χωρὶς νὰ τοὺς θαμπώνη πιὰ τὸ φῶς, καὶ δὲν εἶδαν κανέναν ἄλλο παρὰ μόνο τὸν Χριστό. Ἡταν πάλι μόνοι τους μὲ τὸν Διδάσκαλό τους· καὶ σὲ λίγο ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν μαζί Του ἀπὸ τὸ βουνό, εὐχαριστημένοι γιὰ ὅσα εἶδαν καὶ ἀκουσαν. Στὸν δρόμο ὁ Χριστὸς τοὺς εἶπε νὰ μὴν ποῦν σὲ κανένα τίποτε, πρὶν ἀναστηθῆ ἀπὸ τοὺς νεκρούς.

Ἡ Μεταμόρφωσι τοῦ Σωτῆρος γιορτάζεται στὶς 6 Αὐγούστου.

Ἄπολυτίκιο τῆς γιορτῆς.

«Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὅρει, Χριστὲ ὁ Θεός, δείξας τοῖς Μαθηταῖς Σου τὴν δόξαν Σου, καθὼς ἡδύναντο. Λάμψον καὶ ἡμῖν τοῖς ἀμαρτωλοῖς τὸ φῶς Σου τὸ ἀίδιον, πρεσβείας τῆς Θεοτόκου, Φωτοδότα, δόξα Σοι».

Ἐρωτήσεις.

1) Γιατί ὁ Χριστὸς πῆρε πάνω στὸ ὅρος μόνο τοὺς τρεῖς μαθητάς Του; 2) Τί ἤθελε ὁ Χριστὸς νὰ δείξῃ στοὺς μαθητὰς μὲ τὴ Μεταμόρφωσί Του; 3) Ποιά ἡ σημασία τῆς παρουσίας τῶν δύο μεγάλων Προφητῶν κατὰ τὴ Μεταμόρφωσι τοῦ Χριστοῦ; 4) Τί ἤταν ἔκεινο ποὺ φόβισε καὶ θάμπωσε τοὺς τρεῖς μαθητὰς κατὰ τὴ Μεταμόρφωσι;

2. Ἡ θριαμβευτικὴ εἰσοδος τοῦ Ἰησοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἐξι μέρες πρὶν ἀπὸ τὸ Πάσχα τῶν Ἐβραίων ὁ Χριστὸς ἦρθε στὴν Βηθανία. Ἐκεῖ φιλοξενήθηκε στὸ φιλικό Του σπίτι τοῦ Λαζάρου. Κατὰ τὸ δεῖπνον ἡ ἀδερφὴ τοῦ Λαζάρου, ἡ Μαρία, ἄλειψε τὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ μὲ πολύτιμο μύρο καὶ κατόπιν τὰ σκουπίσε μὲ τὰ μαλλιά της, γιὰ νὰ δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνη της στὸν Χριστό, ποὺ ἀνάστησε τὸν ἀδερφό της.

Τὴν ἄλλη μέρα ξεκίνησε ὁ Ἰησοῦς μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς Του γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα. Τοὺς ἀκολουθοῦσε καὶ πολὺς κόσμος.

“Οταν ἔφτασαν στὴν Βηθφαγή, ἔνα χωριουδάκι ἔξω ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ Χριστὸς εἶπε σὲ δύο μαθητάς Του:

— Πηγαίνετε στὸ χωριό ποὺ εἶναι ἀπέναντί σας. Ἐκεῖ, καθὼς θὰ μπαίνετε στὸ χωριό, θὰ βρῆτε δεμένο ἔναν πῶλον ὄνου (γαϊδουράκι), ποὺ στὴν πλάτη του ἄνθρωπος δέν κάθησε ἀκόμη. Νὰ τὸν λύσετε καὶ νὰ τὸν φέρετε ἐδῶ. “Αν σᾶς ρωτήσῃ κανεὶς γιατί τὸν παίρνετε, νὰ εἰπῆτε ὅτι τὸν θέλει ὁ Κύριος.

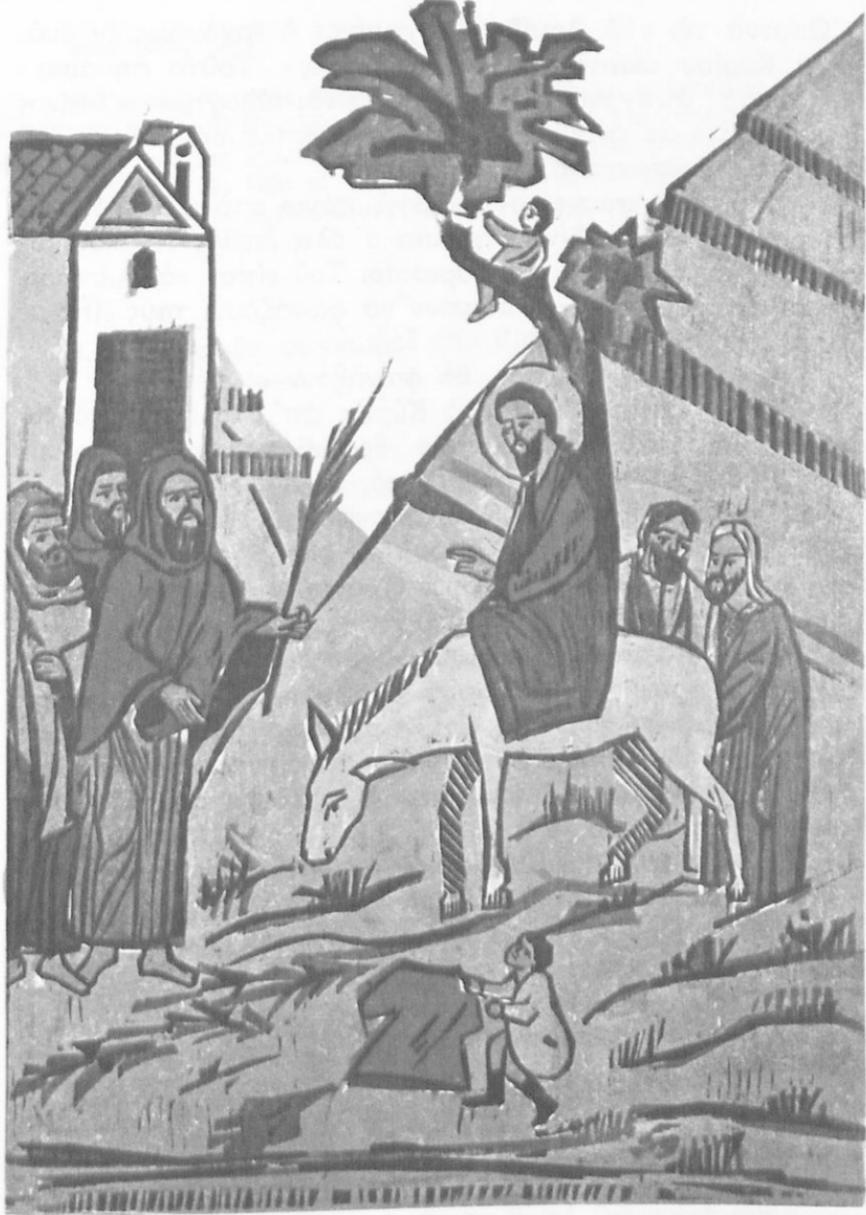
Αὐτὸς κι ἔγινε. Σὲ λίγο γύρισαν οἱ μαθηταὶ μὲ τὸν πῶλον. “Εστρωσαν κατόπιν στὴν πλάτη του μερικὰ ροῦχα, κάθησε πάνω ὁ Χριστὸς καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα¹.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ἄλλοι ξένοι, ποὺ εἶχαν μαζευτῆ ἐκεῖ γιὰ τὴν γιορτὴ τοῦ Πάσχα, μόλις ἀκουσαν ὅτι ἔρχεται ὁ Χριστός, βγῆκαν νὰ Τὸν προϋπαντήσουν.

“Ἄλλοι ἀπὸ αὐτοὺς κρατοῦσαν στὰ χέρια τους βάια (κλαδιά) φοινίκων. Πολλοὶ ἀπὸ τὴν χαρά τους ἔστρωναν τὰ ροῦχα τους στὸν δρόμο, γιὰ νὰ περάσῃ πάνω ἀπὸ αὐτά· καὶ ἄλλοι ἔκοβαν κλαδιά ἀπὸ τὰ δέντρα καὶ τὰ ἔστρωναν στὸν δρόμο, ὅπως συνήθιζαν νὰ κάνουν στοὺς νικητάς.

Αὐτοὶ ὅλοι ἐνώθηκαν τώρα μὲ ἐκείνους ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸν Χριστὸ καὶ ὅλοι μαζὶ ἔψαλλαν ἐνθουσιασμένοι :

¹ Ἔτσι ἀλήθευε ἡ Προφητεία τοῦ Προφήτη Ζαχαρίᾳ: «Μὴ φοβᾶσαι, θυγατέρα Σιών, Ἱερουσαλήμ· ἴδού ὁ βασιλιάς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πώλου ὄνου».

‘Η θριαμβευτική είσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

«‘Ωσαννά τῷ υἱῷ Δαυίδ· εὐλογημένος ὁ ἔρχόμενος ἐν ὄνοματι Κυρίου· ώσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις». Τοῦτο σημαίνει: «Σῶσε τὸν ἀπόγονο τοῦ Δαυίδ· ἃς εἰναι εὐλογημένος ἐκεῖνος ποὺ ἔρχεται στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός· σῶσε Τον, Θεέ, Ἐσύ ποὺ βρίσκεσαι στὸν οὐρανό»¹.

Ο Κύριος προχωροῦσε ἀργὰ πάνω στὸ ταπεινὸ γαϊδουράκι, χωρὶς νὰ δίνη σημασία σ' ὅλες ἐκεῖνες τὶς ἐκδηλώσεις. “Οταν ὅμως μερικοὶ Φαρισαῖοι Τοῦ εἶπαν νὰ συστήσῃ στοὺς ὄπαδούς Του νὰ πάψουν νὰ φωνάζουν, τοὺς εἶπε μὲ ἀγανάχτησι:

— Κι αὐτοὶ ἀν πάψουν, θὰ φωνάξουν οἱ πέτρες.

“Ἐτσι, ἀκολουθούμενος ὁ Κύριος ἀπ' ὅλο ἐκεῖνο τὸ ἐνθουσιασμένο πλῆθος, διέσχισε θριαμβευτικὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὡσπου ἔφτασε στὸν Ναό. Ἐκεῖ μ' ἔνα φραγγέλιο (βούρδουλα) ἔδιωξε πρῶτα ὅλους τοὺς ἐμπόρους, ποὺ εἶχαν μεταβάλει τὸν ἱερὸ χῶρο τοῦ Ναοῦ σ' ἐμπορικὸ κέντρο «οίκον ἐμπορίου». Κατόπιν θεράπευσε ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς ποὺ βρέθηκαν ἐκεῖ καὶ ἄρχισε νὰ διδάσκῃ.

“Ἐπειτα ἀπὸ τὴ θριαμβευτικὴ αὐτὴ ὑποδοχὴ τοῦ Χριστοῦ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δὲν μπόρεσαν νὰ συγκρατήσουν πιὰ τὴ μανία τους καὶ ἀποφάσισαν νὰ πιάσουν τὸν Χριστὸ τὸ ᾖδιο ἐκεῖνο βράδυ. Δὲν τὸ ἀποτόλμησαν ὅμως, γιατὶ φοβήθηκαν τὸ ἐνθουσιασμένο πλῆθος, τὸ ὅποιο ἀκολουθοῦσε τὸν Χριστό.

Τὴ θριαμβευτικὴ εἴσοδο τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα τὴ γιορτάζομε τὴν Κυριακὴ πρὸ τοῦ Πάσχα καὶ ὀνομάζεται τῶν Βαΐων. Τὴν Κυριακὴ αὐτὴ μοιράζονται στοὺς Χριστιανούς καὶ βάια.

¹ Γιατὶ πίστευαν μετὰ τὴν ἀνάστασι τοῦ Λαζάρου ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνεβαίνει στὰ Ἱεροσόλυμα ὡς βασιλιάς, γιὰ νὰ πάρῃ ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους τὸν θρόνο τοῦ Δαυίδ καὶ νὰ κάμη πάλι ἐλεύθερο καὶ δυνατὸ τὸ βασίλειο τοῦ Ἰσραήλ.

Ἐρωτήσεις.

1) Γιατί δὲ Χριστὸς ἀνεβαίνει στὰ Ἱεροσόλυμα καθισμένος στὸν πῶλο τῆς ὅνου; 2) Ποιό εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς ὑποδοχῆς ποὺ κάνουν οἱ Ἰουδαῖοι στὸν Χριστό; 3) Ποῦ δύείλεται δὲ ἐνθουσιασμὸς τῶν Ἰουδαίων; 4) Πῶς οἱ Φαρισαῖοι εἶδαν τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Χριστοῦ; Ποιά εἶναι τὰ σχέδιά τους; Τὰ πραγματοποίησαν τότε; Γιατί;

3. Ὁ Ἰησοῦς συγχωρεῖ τὴν ἄμαρτωλὴ γυναικα.

Κάποτε ἔνας Φαρισαῖος, ποὺ τὸν ἔλεγαν Σίμωνα, κάλεσε τὸν Χριστὸν στὸ σπίτι του νὰ φάῃ μαζί του. Ὁ Χριστός, ἂν καὶ γνώριζε ὅτι οἱ Φαρισαῖοι εἶναι κακοί, πῆγε στὸ σπίτι του· καί, παρ’ ὅλο ποὺ δὲν Τοῦ ἔκαμε τὴν ὑποδοχὴ ποὺ ἔπρεπε¹, κάθησε νὰ φάῃ.

Ἐνῶ ἔτρωγαν, μπῆκε ξαφνικὰ μέσα στὸ σπίτι μιὰ γυναικα, ποὺ ἤταν σὲ ὅλους γνωστὴ γιὰ τὴν ἄμαρτωλὴ ζωὴ της. Κρατοῦσε στὰ χέρια της ἕνα ἀκριβὸ καὶ ὅμορφο (ἀλαβάστρινο) δοχεῖο γεμάτο μὲ τὸ ἀκριβότερο μύρο ποὺ ὑπῆρχε.

Χωρὶς νὰ εἰπῇ τίποτε σὲ κανένα, γονάτισε μπρὸς στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀρχισε νὰ κλαίῃ σιγανά. Μὲ τὰ δάκρυά της ἔβρεχε τὰ πόδια τοῦ Κυρίου καὶ τὰ σκούπιζε μὲ τὰ ξέπλεκα μακριὰ μαλλιά της. Συγχρόνως τὰ φιλοῦσε συνεχῶς καὶ τ’ ἀλειφε μὲ τὸ πανάκριβο μύρο.

Ο Κύριος, συγκινημένος ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὴ δυστυχία τῆς ἄμαρτωλῆς γυναικας, δεχόταν τὶς περιποιήσεις της μὲ συμπάθεια, ἐνῶ δὲ Φαρισαῖος παρακολουθοῦσε μὲ ἀδιαφορία τὴν ἄμαρτωλὴ καὶ ἀρχισε ν’ ἀγαναχτῇ μέσα

¹ Σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμά τους οἱ Ἐβραῖοι ὅσους καλοῦσαν στὸ σπίτι τους τοὺς τιμοῦσαν ἰδιαίτερα. Τοὺς φιλοῦσαν, ὅταν ἔμπαιναν στὸ σπίτι, τοὺς ἐπλεναν τὰ πόδια τους, ἔδιναν λάδι καὶ ἀλειφαν τὰ μαλλιά τους καὶ στὸ τραπέζι τοὺς ἔβαζαν νὰ καθήσουν στὴν καλύτερη θέσι.

του, γιατί ὁ Χριστὸς δεχόταν τὶς περιποιήσεις μιᾶς τόσο ἀμαρτωλῆς γυναικάς.

‘Ο Χριστός, ποὺ κατάλαβε τὴν στενοχώρια τοῦ Φαρισαίου, τὸν κάλεσε κοντά Του καὶ τοῦ εἶπε :

— Σίμων, δύο ἄνθρωποι χρωστοῦσαν σὲ κάποιον ὁ ἔνας πολλὰ καὶ ὁ ἄλλος λίγα χρήματα· καί, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν νὰ τὰ ἐπιστρέψουν, ὁ δανειστὴς τὰ χάρισε καὶ στοὺς δύο. Πέντε μου ποιός ἀπὸ τοὺς δύο ὀφειλέτες θὰ τὸν ἀγαπήσῃ περισσότερο;

— Νομίζω ὅτι θὰ τὸν ἀγαπήσῃ περισσότερο ἔκεινος στὸν ὅποιον χάρισε τὰ περισσότερα, εἶπε ὁ Σίμων.

— Σωστὰ ἀποκρίθηκες, ἐπανέλαβε ὁ Χριστός, ἔτσι εἶναι. Κι ἐσύ, ἐνῶ μὲν προσκάλεσες στὸ σπίτι σου, δὲν μοῦ φέρθηκες ὅπως ἔπρεπε σὲ φιλοξενούμενο. Ἀντίθετα αὐτὴ ἡ γυναικαὶ μ' αὐτὸ ποὺ ἔκαμε ἔδειξε ὅτι μὲ ἀγάπησε πολὺ ὡς Σωτῆρα της καὶ πόθησε βαθύτατα τὴ συγχώρησί της. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς σοῦ λέω ὅτι τῆς χαρίζονται τὰ πολλὰ χρέη της, εἶναι δηλαδὴ συγχωρημένες οἱ πολλὲς ἀμαρτίες της.

Κατόπιν δὲ γυρίζοντας πρὸς τὴ γυναικα, ποὺ ἔξακολουθοῦσε νὰ μένῃ γονατιστή, τῆς εἶπε :

— Εἶναι συγχωρημένες οἱ ἀμαρτίες σου. Ἡ πίστι σου σ' ἔχει σώσει. Μὲ ἥσυχη τὴν καρδιά σου πήγαινε στὸ καλό.

Ἐρωτήσεις.

1) Γιατί ὁ Χριστὸς πῆγε στὸ σπίτι ἐνὸς Φαρισαίου; 2) Γιατί ἡ ἀμαρτωλὴ κάνει τέτοιες περιποιήσεις στὸν Κύριο; 3) Γιατί ὁ Κύριος δέχεται τὶς περιποιήσεις μιᾶς τόσο ἀμαρτωλῆς; 4) Τί δείχνει τὴν εἰλικρινῆ μετάνοιά της;

4. Ὁ Ἰησοῦς ἐλέγχει τοὺς Φαρισαίους.

‘Ο Χριστὸς βρισκόταν καὶ πάλι στὸν Ναό. Εἶχε ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴ Βηθανία, ὅπου εἶχε πάει μετὰ τὴν θριαμβευτικὴ εἰσοδο στὰ Ἱεροσόλυμα. Ἡταν περικυκλωμένος ἀπὸ πλῆθος κόσμου καὶ δίδασκε.

Ἐκεῖ ἦρθαν καὶ οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ μὲ διάφορες κουτοπόνηρες ἐρωτήσεις προσπαθοῦσαν νὰ Τὸν παρασύρουν σὲ συζήτησι. Ἡθελαν νὰ βροῦν τὴν κατηγορία ποὺ τοὺς χρειαζόταν, γιὰ νὰ Τὸν πιάσουν καὶ νὰ Τὸν θανατώσουν. ‘Ο Χριστὸς ὅμως μὲ τὶς ἀπαντήσεις Του τοὺς ἀποστόμωσε καὶ τοὺς ἀνάγκασε νὰ σωπάσουν καταντροπιασμένοι· καὶ ἀγαναχτισμένος γιὰ τὴν ὑποκρισία καὶ τὴν πονηρία τους στράφηκε πρὸς τὸ πλῆθος καὶ ἀρχισε νὰ μιλῇ κατὰ τῶν Φαρισαίων.

Συμβούλεψε στὴν ἀρχὴ τὸν κόσμο νὰ προσέχῃ τοὺς Φαρισαίους, γιατὶ ᾧ ζωὴ τους δὲν εἶναι σύμφωνη μὲ τὴ διδασκαλία τους. Ἀλλα διδάσκουν καὶ ἄλλα κάνουν· εἶναι ὑποκριταί. Ἄν κάπποτε κάμουν κάτι καλό, τὸ κάνουν, γιὰ νὰ τοὺς δῆ ὁ κόσμος καὶ νὰ τοὺς δοξάσῃ.

Κατόπιν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἴδιους τοὺς Φαρισαίους, τοὺς εἶπε σὲ τόνο αὐστηρό:

— Οὐαὶ ὑμῖν, (ἄλλοιμονό σας δηλαδὴ) Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, γιατὶ κάνετε μεγάλες προσευχὲς καὶ παρουσιάζεστε ὅτι προστατεύετε τὶς χῆρες καὶ τὰ ὄρφανά. “Ομως κατακλέβετε τὶς περιουσίες τους καὶ μὲ κάθε τρόπο τὶς ἀδικεῖτε.

‘Αλλοίμονό σας, γιατὶ προσέχετε τὰ μικρὰ καὶ ἀσήμαντα πράγματα καὶ ἀδιαφορεῖτε γιὰ τὰ μεγάλα. Είστε ὑποκριταί, γιατὶ παρουσιάζεστε πώς τηρεῖτε τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ, ἄλλα σεῖς πρῶτοι τὶς παραβαίνετε. ‘Αλλοίμονό σας Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, γιατὶ μοιάζετε μὲ τάφους, οἱ ὅποιοι εἶναι ἔχωτερικὰ ἀσβεστωμένοι, γιὰ νὰ φαίνωνται ὡραῖοι, ἄλλα μέσα εἶναι γεμάτοι ἀπὸ κόκκαλα πεθαμένων καὶ ἀκαθαρσίες κάθε εἴδους. “Ετσι κι ἐσεῖς ἀπέξω φαίνεστε

στούς ἀνθρώπους δίκαιοι, ἀπὸ μέσα ὅμως εἰστε γεμάτοι ἀπὸ ὑποκρισία καὶ ἀδικία. Εἰστε φίδια, ὄχιὲς γεμάτες δηλητήριο.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ θὰ τιμωρηθῆτε πολὺ αὔστηρὰ ἀπὸ τὸν Θεό. "Ἐτσι θὰ πληρώσετε ὅχι μόνο τὶς δικές σας ἀμαρτίες, ἀλλὰ καὶ τὶς ἀμαρτίες τῶν προγόνων σας, οἱ δόποιοι στὴν ἐποχή τους σκότωσαν τόσους προφῆτες καὶ δικαίους.

'Αφοῦ εἶπε αὐτὰ ὁ Κύριος, βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸν Ναὸ καὶ ἀνέβηκε μὲ τοὺς μαθητάς Του στὸ ὅρος τῶν Ἐλαιῶν. 'Εκεῖ ἐμεινε τὴν ὑπόλοιπη μέρα καί, ὅταν βράδιασε, κατέβηκε στὴ Βηθανία.

Ἐρωτήσεις.

1) Ποιό ἦταν τὸ μεγαλύτερο ἐλάττωμα τῶν Φαρισαίων; 2) Πῶς παρουσιάζονται στὸν κόσμο; 3) Θυμηθῆτε τὸν Φαρισαῖο τῆς παραβολῆς. Ἡταν δίκαιη ἡ ἀγανάκτησι τοῦ Χριστοῦ ἐναντίον τους;

5. Τὸ Ἀνώτατο Συμβούλιο καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

Στὴ Βηθανία ὁ Χριστὸς ἐμεινε ὅλη τὴν ἐπόμενη μέρα (Μ. Τετάρτη), προετοιμάζοντας τοὺς μαθητάς Του γιὰ ὅσα ἐπρόκειτο νὰ πάθῃ. Ἐνῷ ὅμως ὁ Χριστὸς περνοῦσε ἥσυχα στὴ Βηθανία, στὴν Ἱερουσαλήμ οἱ ἔχθροι Του κάνουν τὸ κάθε τί, γιὰ νὰ βροῦν τρόπο νὰ Τὸν συλλάβουν καὶ νὰ Τὸν θανατώσουν.

Καί, γιὰ νὰ πάρουν ὄριστικὴ ἀπόφασι, κάλεσαν τὸ Μεγάλο Συνέδριο, τὸ δόποιο ἦταν τὸ ἀνώτατο θρησκευτικὸ δικαστήριο τῶν Ἐβραίων. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ 71 δικαστάς, ἀπὸ Ἀρχιερεῖς, Πρεσβυτέρους καὶ Γραμματεῖς, μὲ πρόεδρο τὸν Ἀρχιερέα τοῦ χρόνου ἐκείνου. Μαζεύτηκαν λοιπὸν στὸ σπίτι τοῦ Ἀρχιερέα Καϊάφα ὅλοι, ὅσοι ἀποτελοῦσαν τὸ Μεγάλο Συνέδριο. Ἐκεὶ ἐπειτα ἀπὸ πολλὲς συζητήσεις ἀποφάσισαν δόμόφωνα νὰ πιάσουν τὸν Χριστὸ καὶ νὰ Τὸν θανατώσουν. Μερικοὶ πρότειναν ν' ἀφήσουν νὰ περάσῃ τὸ Πάσχα, γιὰ νὰ

μήν ἐξεγερθῆ ὁ λαός, ποὺ ἦταν συγκεντρωμένος στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦταν μὲν τὸ μέρος τοῦ Χριστοῦ.

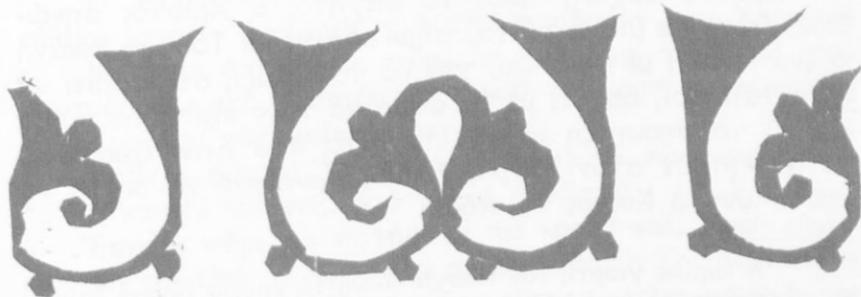
Κατὰ τὰ μεσάνυχτα ὅμως, ἐνῶ ἀκόμη δὲν εἶχαν ἀποφασίσει ὅριστικὰ τὸ πότε νὰ Τὸν πιάσουν, παρουσιάστηκε ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης καὶ τοὺς εἶπε :

— Τί θέλετε νὰ μοῦ δώσετε, γιὰ νὰ σᾶς Τὸν παραδώσω ἔγώ! Ἐκεῖνοι δέχτηκαν μὲ χαρὰ τὴν πρότασι τοῦ Ἰούδα, γιατὶ ἔτσι ἡ σύλληψι τοῦ Χριστοῦ θὰ γινόταν μὲ μεγάλη εὔκολία καὶ τοῦ ὑποσχέθηκαν νὰ τοῦ δώσους «τριάκοντα» ἀργύρια.

‘Ο Προδότης μαθητὴς δέχτηκε καὶ ἀνέλαβε νὰ τοὺς ὄδηγήσῃ κρυφὰ τὴν νύχτα στὸ μέρος ποὺ θὰ βρισκόταν ὁ Χριστός, ὥστε νὰ Τὸν πιάσουν, χωρὶς νὰ πάρῃ εἰδησι ὁ λαός. Κατόπιν πῆρε τὰ «τριάκοντα» ἀργύρια τῆς προδοσίας κι ἔφυγε. Ἀπὸ τότε ζητοῦσε εὐκαιρία νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ φοβερό του ἔργο.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Ποιά ἐλατήρια ὡδήγησαν τὸν Ἰούδα στὴ φοβερή πρᾶξι του;
- 2) ‘Ο Χριστὸς ὡς καρδιογνώστης ἀσφαλῶς ἤξερε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὶς διαθέσεις τοῦ Ἰούδα· γιατὶ τὸν διατηροῦσε ὡς μαθητή Του;
- 3) Ποῦ μπορεῖ νὰ φτάσῃ ἔνας φιλάργυρος;

6. Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος καὶ ἡ παράδοσι τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας.

"Οταν ξημέρωσε ἡ πέμπτη μέρα τῆς Ἐβδομάδας, (Μ. Πέμπτη), ἡ ὁποία ἦταν ἡ πρώτη μέρα τοῦ Πάσχα τῶν Ἐβραίων, οἱ μαθηταὶ ρώτησαν τὸν Χριστὸν ποῦ θέλει νὰ Τοῦ ἑτοιμάσουν νὰ φάῃ τὸ Πάσχα.

'Εκεῖνος τότε εἶπε στὸν Πέτρο καὶ στὸν Ἰωάννη :

— Πηγαίνετε στὰ Ἱεροσόλυμα. "Οταν θὰ μπαίνετε στὴν πόλι, θὰ συναντήσετε ἔναν ἄνθρωπο, ὃ ὁποῖος θὰ κρατῇ στὸ χέρι του μιὰ στάμνα μὲ νερό. Νὰ τὸν ἀκολουθήστε καὶ στὸ σπίτι ποὺ θὰ μπῆτε κι ἐσεῖς καὶ νὰ εἰπῆτε στὸν οἰκοδεσπότη : «'Ο Διδάσκαλος θέλει νὰ φάῃ τὸ Πάσχα μὲ τοὺς μαθητάς Του στὸ σπίτι σου». 'Εκεῖνος θὰ σᾶς δείξῃ τὸ ἐπάνω πάτωμα (τὸ ἀνώγυι) τοῦ σπιτιοῦ του, ποὺ εἶναι στρωμένο ἑτοιμο. 'Εκεῖ νὰ ἑτοιμάσετε τὸ δεῖπνο γιὰ τὸ Πάσχα¹.

Οἱ μαθηταὶ ἔκαμαν, ὅπως τοὺς εἶπε ὁ Κύριος, καὶ ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἑτοιμασαν ὅ,τι χρειαζόταν. Τὸ φαγητὸ κατὰ τὴν συνήθεια τῶν Ἐβραίων θ' ἄρχιζε μετὰ τὴ δύσι τοῦ ἡλίου.

"Οταν βράδιασε, ἥρθε καὶ ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς ὑπόλοιπους μαθητάς, καὶ, ἀφοῦ κάθησαν ὅλοι στὸ τραπέζι, ὁ Χριστὸς εἶπε :

— Εἶχα μεγάλη ἐπιθυμία νὰ φάω αὐτὸ τὸ Πάσχα μαζί σας, πρὶν πεθάνω.

Προτοῦ ἀρχίσῃ ὅμως τὸ φαγητό, ὁ Χριστὸς σηκώθηκε, ζώστηκε μιὰ πετσέτα, πῆρε στὰ χέρια Του μιὰ λεκάνη κι ἔνα κανάτι μὲ νερὸ καὶ, γιὰ νὰ τοὺς δείξῃ ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ταπεινοί, ἄρχισε μὲ τὴ σειρὰ νὰ τοὺς πλένῃ τὰ πόδια καὶ νὰ τὰ σκουπίζῃ μὲ τὴν πετσέτα ποὺ ἦταν ζωσμένος. "Οταν ἔφτασε στὸν Πέτρο, ἐκεῖνος ἀρνήθηκε νὰ δεχτῇ νὰ τοῦ πλύνῃ ὁ Κύριος τὰ πόδια του.

¹ Ἡ κυρίως γιορτὴ τοῦ Πάσχα ἐκείνη τὴ χρονιὰ ἔπεφτε Σάββατο. Ἐπομένως τὸ ἀρνὶ ἔπρεπε νὰ φαγωθῇ τὴν Παρασκευὴ τὸ βράδυ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κύριος τὴν Παρασκευὴ θὰ ἦταν σταυρωμένος, θέλησε νὰ φᾶνε τὸ Πασχαλινὸ δεῖπνο τὴν Πέμπτη τὸ βράδυ.

“Οταν ὅμως ὁ Κύριος τοῦ εἶπε ὅτι, ἂν δὲν δεχτῇ νὰ τοῦ πλύνῃ τὰ πόδια, παύει νὰ εἰναι μαθητής Του, δέχτηκε καὶ τοῦ εἶπε μὲ λαχτάρα :

— Πλύνε μου, Κύριε, ὅχι μόνο τὰ πόδια ἀλλὰ καὶ τὰ χέρια καὶ τὸ κεφάλι.

— Δὲν χρειάζεται ἄλλος καθαρισμός, τοῦ εἶπε ὁ Κύριος, εἴστε καθαροί ἀλλ’ ὅχι ὅλοι.

’Αφοῦ ἔπλυνε τὰ πόδια ὅλων, κάθησε πάλι στὸ τραπέζι καὶ μὲ κάποια ψυχικὴ ταραχὴ τοὺς εἶπε :

— Ἀλήθεια σᾶς λέγω ὅτι ἔνας ἀπὸ ἐσᾶς θὰ μὲ προδώσῃ.

Οἱ μαθηταὶ ἀναστατώθηκαν ἀπὸ τ’ ἀπίστευτα αὐτὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀρχισαν νὰ Τὸν ρωτοῦν ὁ καθένας χωριστά :

— Κύριε, μήπως εἶμαι ἔγώ ;

’Επειδὴ ὁ Κύριος δὲν ἀπαντοῦσε, ὁ Ἰωάννης, ὁ πιὸ ἀγαπημένος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ἔσκυψε στὸ αὐτὶ τοῦ Κυρίου καὶ Τὸν ρωτησε κρυφά :

— Κύριε, ποιός εἶναι ;

— Ο Χριστὸς τοῦ εἶπε :

— Εἶναι ἑκεῖνος στὸν ὅποιον θὰ δώσω ἔνα κομμάτι ψωμοῦ βουτηγμένο στὸν ζωμό.

Καὶ πραγματικά, ἀφοῦ βούτηξε στὸ πιάτο μὲ τὸν ζωμὸ ἔνα κομμάτι ψωμί, τὸ ἔδωσε στὸν Ἰούδα καὶ τοῦ εἶπε :

— Ο, τι ἔχεις νὰ κάμης κάμε το τὸ γρηγορώτερο.

— Ο Ἰούδας τότε σηκώθηκε ἀμέσως κι ἔφυγε. Πῆγε κατ’ εὐθεῖαν στοὺς Ἀρχιερεῖς γιὰ τὴν προδοσία τοῦ Χριστοῦ.

Κατόπιν ὁ Χριστὸς πῆρε κι εὐλόγησε τὸ ψωμὶ ποὺ ἦταν ἐπάνω στὸ τραπέζι καί, ἀφοῦ τὸ ἔκοψε σὲ κομμάτια, τὸ μοίρασε στοὺς μαθητὰς λέγοντας :

— Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἔστι (εἶναι) τὸ σῶμα μου· τοῦτο νὰ κάνετε καὶ σεῖς, γιὰ νὰ μὲ θυμᾶστε.

Ἐπειτα πῆρε τὸ ποτήρι μὲ τὸ κρασὶ καί, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν Θεό, τὸ πρόσφερε στοὺς μαθητὰς Του λέγοντας :

— Πίετε ἀπὸ αὐτὸ ὅλοι· τοῦτο εἶναι τὸ αἷμα μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, ποὺ χύνεται γιὰ σᾶς καὶ γιὰ ὅλους.

Ἐτσι ὁ Χριστὸς παρέδωσε τὸ μυστήριο τῆς θείας Εὐ-

χαριστίας, τὸ δόποιο ἡ Ἐκκλησία μας ἔξακολουθεῖ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ μέχρι σήμερα γιὰ τὴν ἀνάμνησι τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν μας.

Ἐρωτήσεις.

1) Τί δίδαξε ὁ Χριστὸς μὲ τὸ πλύσιμο τῶν ποδιῶν τῶν μαθητῶν Του; 2) Ἀσφαλῶς ἐπλυνε καὶ τὰ πόδια τοῦ Ἰούδα. Πῶς σᾶς φαίνεται τοῦτο; Πῶς χαρακτηρίζετε τὸν Ἰούδα; 3) Τί συμβολίζει ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος ποὺ χρησιμοποιοῦμε κατὰ τὴ θεία Εὐχαριστία; 4) Γιατὶ ἐπαναλαμβάνομε σὲ κάθε λειτουργία τὸ μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας;

7. Ἡ ἀγωνία τοῦ Κυρίου σπὸ Γεθσημανῆ καὶ ἡ σύλληψί του.

Μετὰ τὸ φαγητὸ ὁ Χριστὸς ἔδωσε στοὺς μαθητάς Του τὶς τελευταῖς Του συμβουλὲς καὶ τοὺς εἶπε:

— Ὁλίγον καιρὸ ἀκόμη θὰ εἰμαι μαζί σας. Σὲ λίγο σᾶς ἀποχωρίζομαι. Σᾶς ἀφήνω ὅμως μιὰ καινούργια ἐντολή, ν' ἀγαπᾶτε ὁ ἔνας τὸν ἄλλο, ὅπως σᾶς ἀγάπησα ἐγώ. Μόνο μὲ τὴν ἀγάπη θὰ ξεχωρίζετε ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὅτι είστε μαθηταί μου.

Τότε ὁ Πέτρος Τὸν διέκοψε καὶ Τοῦ εἶπε:

— Κύριε, ὅπου καὶ ἀν πᾶς, θὰ ἔρθω μαζί Σου καὶ θὰ θυσιάσω γιὰ Σένα καὶ τὴ ζωή μου.

Καὶ ὁ Χριστὸς τοῦ ἀπάντησε:

— Πέτρο, Πέτρο, ἀλήθεια σοῦ λέγω ὅτι ἀπόψε, πρὶν λαλήσῃ ὁ πετεινός, θὰ μὲ ἀρνηθῆς τρεῖς φορές.

Ἐπειδὴ καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ φάνηκαν στενοχωρημένοι, τοὺς εἶπε νὰ μὴ λυποῦνται, ποὺ θὰ μείνουν μόνοι, γιατὶ θὰ εἰναι πάντοτε κοντά τους καὶ θὰ τοὺς προστατεύῃ καὶ θὰ τοὺς στείλῃ τὸ Ἀγιον Πνεῦμα, γιὰ νὰ τοὺς φωτίζῃ καὶ νὰ τοὺς δίνῃ δύναμι. Τέλος προσευχήθηκε στὸν Θεὸν γιὰ τοὺς μαθητάς Του καὶ Τὸν παρακάλεσε νὰ τοὺς φυλάξῃ ἀπὸ τὴν ἀμαρτία καὶ νὰ τοὺς ἔχῃ ἐνωμένους.

Τὸ φίλημα τοῦ Ἰούδα.

Μετὰ τὴν προσευχὴν πῆρε τοὺς ἔνδεκα μαθητὰς καὶ πῆγε στὸν κῆπο Γεθσημανῆ, ποὺ ἦταν στοὺς πρόποδες τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν. Ἀφησε τοὺς ἄλλους μαθητὰς στὴν εἰσοδο τοῦ κήπου καὶ, ἀφοῦ πῆρε μαζί Του τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη, προχώρησε λυπημένος μέσα στὸν κῆπο, γιὰ νὰ προσευχηθῇ. Ἐκεῖ τοὺς εἶπε :

— Ἡ ψυχὴ μου εἶναι περίλυπτη μέχρι θανάτου. Μείνετε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνῆστε μαζί μου.

Καί, ἀφοῦ προχώρησε μόνος Του ἀκόμη λίγο, ἔπεισε

μὲ τὸ πρόσωπο στὴ γῆ καὶ μὲ πονο καὶ ἀγωνία ἄρχισε νὰ προσεύχεται καὶ νὰ λέη :

— Πατέρα μου, ἂν εἶναι δυνατό, ἃς μὴ πιῶ αὐτὸ τὸ ποτήρι τοῦ θανάτου. Ἀλλ’ ὅμως ἃς μὴ γίνη, ὅπως ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ ὅπως θέλεις Ἐσύ.

“Υστερα γύρισε στοὺς τρεῖς μαθητὰς καὶ τοὺς βρῆκε νὰ κοιμοῦνται. Τοὺς ξύπνησε καὶ εἶπε στὸν Πέτρο :

— Δὲν μπορέσατε οὕτε μιὰ ὥρα ν’ ἀγρυπνήσετε μαζί μου. Ξαγρυπνᾶτε καὶ προσεύχεστε, γιὰ νὰ μὴν πέσετε σὲ πειρασμό. Τὸ μὲν πνεῦμα εἶναι πρόθυμο, ἀλλὰ τὸ σῶμα εἶναι ἀσθενές.

Καὶ κατόπιν πῆγε πάλι νὰ προσευχηθῇ.

— Μὰ ὅταν ξαναγύρισε, τοὺς βρῆκε πάλι νὰ κοιμοῦνται βαριά. Τοὺς ἄφησε καὶ πῆγε γιὰ τρίτη φορὰ νὰ προσευχηθῇ. Δὲν εἶχε καλὰ καλὰ τελειώσει τὴν προσευχὴν Του καὶ ἀκούστηκαν φωνὲς καὶ φάνηκαν ἀπὸ μακριὰ φῶτα νὰ ἔρχωνται πρὸς τὸν κῆπο. Ἐπέστρεψε ἀμέσως στοὺς μαθητὰς Του. Τοὺς βρῆκε καὶ πάλι νὰ κοιμοῦνται καὶ τοὺς εἶπε :

— Κοιμᾶστε λοιπὸν καὶ ἀναπαύεστε· νὰ ἔφτασε ἡ ὥρα, ποὺ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ θὰ παραδοθῇ στὰ χέρια τῶν ἀμαρτωλῶν. Σηκωθῆτε νὰ πηγαίνωμε· νά, ἔρχεται ἐκεῖνος ποὺ θὰ μὲ παραδώσῃ.

Τρομαγμένοι ἐκεῖνοι τινάχτηκαν ἐπάνω καὶ ἀκολούθησαν τὸν Κύριο, ποὺ βάδιζε ἀποφασιστικὰ πρὸς τὴν εἰσόδο τοῦ κήπου, ὅπου ἦταν καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταί.

Στὸ μεταξὺ ἔφτασε ὁ Ἰούδας μὲ πολλοὺς ὑπηρέτες καὶ στρατιῶτες, τοὺς ὅποιους τοῦ εἶχαν δώσει οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς. “Ολοι κρατοῦσαν στὰ χέρια τους φανάρια, λαμπάδες καὶ διάφορα ὅπλα.

‘Ο Χριστὸς προχώρησε μπρὸς ἀπὸ τοὺς φοβισμένους μαθητὰς καὶ ρώτησε τοὺς στρατιῶτες :

— Ποιον ζητεῖτε;

— Τὸν Ἰησοῦ τὸν Ναζωραῖο, ἀποκρίθηκαν ἐκεῖνοι.

— Ἐγὼ εἴμαι, εἶπε μὲ θάρρος ὁ Ἰησοῦς.

Τὴν ἴδια ἀκριβῶς στιγμὴ πλησίασε καὶ ὁ Ἰούδας, ὁ ὅποιος Τοῦ εἶπε :

— Χαῖρε, Ραββί (Διδάσκαλε) καὶ Τὸν φίλησε.

‘Ο Κύριος πρόλαβε καὶ τοῦ εἶπε :

— ’Ιούδα, μὲ φίλημα παραδίδεις τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

Καὶ ἀμέσως οἱ στρατιῶτες περικύκλωσαν τὸν Κύριο καὶ Τὸν ἔπιασαν.

Οἱ μαθηταί, μόλις εἶδαν νὰ πιάνουν τὸν διδάσκαλό τους, ἀγανάχτησαν καὶ θέλησαν νὰ τοὺς χτυπήσουν. ‘Ο Πέτρος μάλιστα, γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν Κύριο, ἔβγαλε τὸ μαχαίρι του κι ἔκοψε τὸ δεξιὸ αὐτὶ ἐνὸς ὑπηρέτη τοῦ Ἀρχιερέα, ποὺ τὸν ἔλεγαν Μάλχο. ‘Ο Κύριος μάλωσε τὸν Πέτρο γιὰ τὴν πρᾶξι του αὐτὴ καὶ ἀμέσως ἔπιασε τὸ αὐτὶ τοῦ δούλου καὶ τὸν θεράπευσε.

Κατόπιν εἶπε στὸ ἔξαγριωμένο πλῆθος :

— Σὰ νὰ ἴμουν ληστὴς βγήκατε μὲ μαχαίρια καὶ ρόπαλα νὰ μὲ πιάσετε. Δὲν μὲ πιάνατε φανερά, ὅταν κάθε μέρα ἴμουν μαζί σας καὶ δίδασκα στὸν Ναό.

Τὴν πιὰ περασμένα μεσάνυχτα· οἱ στρατιῶτες, ἀφοῦ ἔδεσαν τὸν Χριστό, Τὸν ὡδήγησαν στὸν Ἀρχιερέα, ποὺ περίμενε νὰ Τὸν δικάσῃ.

Οἱ μαθηταί Του φοβήθηκαν καὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη διασκορπίστηκαν. Μόνο ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἀκολούθησαν μέσα στὸ πλήθος, γιὰ νὰ ἴδουν τὸ τέλος.

Ἐρωτήσεις.

1) Τί μᾶς διδάσκει ἡ προσευχὴ τοῦ Κυρίου «Πάτερ μου, εἰ̄ δυνατόν ἔστι, παρελθέτω ἀπ’ ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἔγώ θέλω, ἀλλ’ ὡς σύ». (Ματ. 26, 42). Δηλ. «Πατέρα μου, ἂν εἴναι δυνατό, ἃς περάσῃ ἀπὸ μένα (ἢς μὴ πιῶ) τὸ ποτήρι τοῦτο (τοῦ θανάτου)· ἀλλ’ ὅμως ἃς μὴ γίνη, ὅπως ἔγώ θέλω, ἀλλ’ ὅπως θέλεις Σύ».

8. Ἡ δίκη τοῦ Κυρίου.

Ἄπὸ τὴν Γεθσημανῆ οἱ στρατιῶτες ἔφεραν τὸν Χριστὸν δεμένον πρῶτα στὸ σπίτι τοῦ Ἀννα. Ὁ Ἀννας ἦταν Ἀρχιερέας τὰ προηγούμενα χρόνια. Ἐξακολουθοῦσε ὅμως νὰ ἔχῃ μεγάλη δύναμι στὸν λαό, γιατὶ ἦταν πολὺ πλούσιος καὶ πιθερὸς τοῦ Καϊάφα. Ὁ Καϊάφας ἦταν Ἀρχιερέας ἐκεῖνο τὸν χρόνο. Ὁ Ἀννας ἀμέσως ἄρχισε νὰ ρωτᾶ τὸν Χριστὸν γιὰ τοὺς μαθητὰς Του καὶ τὴ διδασκαλία Του. Ὁ Κύριος ὅμως τοῦ ἀπάντησε ὅτι, ὅλα ὅσα δίδαξε, τὰ εἶπε φανερὰ στὸν λαὸν καὶ μπορεῖ νὰ ρωτήσῃ ἐκείνους ποὺ τ' ἀκουσαν. Τὴν ἀπάντησι αὐτὴν τοῦ Κυρίου ἔνας ὑπηρέτης τοῦ Ἀννα τὴν νόμισε ἀσεβῆ γιὰ τὸν Ἀρχιερέα καὶ ράπισε (σκαμπίλισε) τὸν Χριστό.

Ο Κύριος, χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμία Του, τοῦ εἶπε:

— Ἐὰν εἴπα κανένα κακό, νὰ μοῦ εἰπῆς ποιό είναι τὸ κακὸν αὐτό. Ἄν ὅμως μίλησα σωστά, τότε γιατί μὲ δέρνεις;

Ο Ἀννας δὲν προχώρησε νὰ ἔχετάσῃ τίποτε ἄλλο (δὲν εἶχε καὶ δικαίωμα) καὶ διέταξε νὰ ὀδηγήσουν τὸν Χριστὸν στὸν Ἀρχιερέα Καϊάφα, ὅπου θὰ γινόταν ἡ ἐπίσημη ἀνάκρισι καὶ ἡ δίκη τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸ Μεγάλο Συνέδριο¹. Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου ἦταν ὁ Ἀρχιερέας Καϊάφας καὶ τὸ εἶχε συγκαλέσει στὸ σπίτι του ἀπὸ νωρὶς καὶ περίμεναν.

Μόλις λοιπὸν ἔφεραν τὸν Χριστό, ἡ δίκη ἄρχισε ἀμέσως (ᾶς ἦταν νύχτα καὶ σύμφωνα μὲ τὸν Νόμο ἀπαγορευόταν). Παρουσιάστηκαν τότε διάφοροι ψευδομάρτυρες, οἱ ὅποιοι κατέθεσαν ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ οἱ κατηγορίες τους δὲν ἦταν σοβαρὲς καὶ τὸ δικαστήριο δὲν μποροῦσε νὰ Τὸν δικάσῃ σὲ θάνατο. Στὸ τέλος βρέθηκαν δύο ψευδομάρτυρες, οἱ ὅποιοι Τὸν κατηγοροῦσαν ὅτι μιὰ μέρα Τὸν ἀκουσαν νὰ λέη ὅτι μπορεῖ νὰ γκρεμίσῃ τὸν Ναὸν καὶ σὲ τρεῖς ἡμέρες νὰ τὸν ξαναφτειάσῃ.

Ο Χριστὸς πραγματικὰ τὸ εἶπε αὐτό, ἀλλὰ ἐννοοῦσε

¹ Ἱδὲ σελίδα 100.

τὸν θάνατό Του καὶ τὴν τριήμερη Ἀνάστασί Του καὶ ὅχι τὸν Ναὸ τοῦ Σολομῶντος. Τότε ὁ Καϊάφας Τοῦ εἶπε :

— Ἐκοῦς τί σὲ κατηγοροῦν; Τί ἔχεις ν' ἀπάντησης;

‘Ο Κύριος ὅμως δὲν ἔδωσε καμμιὰ ἀπάντησι. Καὶ ὁ Καϊάφας, ἐπειδὴ ἦθελε ὁ πωσδήποτε νὰ καταδικάσῃ τὸν Χριστὸν σὲ θάνατο, σηκώθηκε ὄρθιος καὶ μπρὸς σὲ ὅλους Τοῦ εἶπε θυμωμένος :

— Σ' ἔξορκίζω στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς πῆς ἂν Ἐσὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Γεός τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὁ Κύριος τοῦ ἀπάντησε :

— Ναί, ἔγω ἐίμαι.

‘Ο Καϊάφας, ὅταν ἀκουσε τὴν ἀπάντησι τοῦ Χριστοῦ, ἔκαμε πώς ἀγανάχτησε, ἔσχισε ύποκριτικὰ τὰ ροῦχα του καὶ εἶπε δυνατά :

— Αὐτὸς βλαστήμησε, ἀφοῦ ὠνόμασε τὸν ἑαυτόν του Γείον τοῦ Θεοῦ· δὲν μᾶς χρειάζονται μάρτυρες. “Ολοι ἐσεῖς, εἶπε στὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου, ἀκούσατε τὴν βλασφημία αὐτή, ποιά είναι ἡ γνώμη σας;

Καὶ ὅλοι, ποὺ ἦταν ἀπὸ πρὶν συνεννοημένοι, τοῦ ἀπάντησαν ὅτι εἶναι ἔνοχος θανάτου.

Μετὰ τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφασι τοῦ Συνεδρίου οἱ στρατιῶτες ἔφεραν τὸν Χριστὸν στὴν αὐλή. Ἔκεī ἄλλοι ἀπὸ τὸν ὄχλο Τὸν ἔφτυναν στὸ πρόσωπο καὶ ἄλλοι Τοῦ σκέπαζαν τὰ μάτια καὶ Τὸν χτυποῦσαν καὶ Τοῦ ἔλεγαν :

— Προφήτεψε, Χριστέ, ποιός σὲ χτύπησε; “Ολοι δὲ μαζὶ Τὸν ἔβριζαν, Τὸν βλαστημοῦσαν καὶ Τὸν περιέπαιζαν. ‘Ο Κύριος ὅμως ὅλα αὐτὰ τὰ ὑπέμενε μὲ ύπομονὴ καὶ ἀνεξικακία.

Τέλος Τὸν πῆγαν στὴ φυλακή, ώστου νὰ ξημερώσῃ.

9. Ἡ ἄρνησι τοῦ Πέτρου, ἡ μετάνοιά του καὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰούδα.

Εἶδαμε ὅτι ὁ Πέτρος μὲ τὸν Ἰωάννην ἀκολούθησαν τὸν Χριστό. "Οταν ἔφτασαν στὸ σπίτι τοῦ Ἀρχιερέα Ἀννα, τὸν Ἰωάννη, ἐπειδὴ ἦταν γνωστός, τὸν ἄφησαν νὰ μπῆ στὴν αὐλή· ἐνῶ τὸν Πέτρο δὲν τὸν ἄφησαν κι ἔμεινε ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλόπορτα τοῦ σπιτιοῦ· δὲ Ἰωάννης τότε παρακάλεσε τὴν θυρωρὸν κι ἐκείνη τὸν ἄφησε νὰ μπῇ.

Καθὼς ὅμως τὸν εἶδε φοβισμένο, τὸν ρώτησε:

— Μήπως κι ἐσύ εἶσαι κανένας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ;

— "Οχι, εἶπε ὁ Πέτρος, δὲν εἶμαι· καὶ προχώρησε πρὸς τὴν αὔλην.

'Εκεῖ οἱ στρατιῶτες καὶ οἱ υπηρέτες τοῦ Ἀρχιερέα εἶχαν ἀνάψει φωτιὰ καὶ ζεσταίνονταν. Κοντά τους κάθησε καὶ ὁ Πέτρος, γιὰ νὰ ζεσταθῇ. 'Εκεῖ μιὰ υπηρέτρια τοῦ Ἀρχιερέα, ἀφοῦ τὸν κοίταξε καλά, τοῦ εἶπε:

— Κι ἐσύ ἡσουν μαζὶ μὲ τὸν Ναζωραῖο;

'Ο Πέτρος καὶ πάλι ἀρνήθηκε καὶ εἶπε ταραγμένος:

— Δὲν Τὸν γνωρίζω, οὔτε καταλαβαίνω τί μοῦ λέσ.

Τότε τὸν πλησίασε ἔνας υπηρέτης τοῦ Ἀρχιερέα, συγγενῆς τοῦ Μάλχου, καὶ μπρὸς σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους τοῦ εἶπε:

— Τί μᾶς λέσ, ἔγώ σὲ εἶδα στὸν κῆπο μαζί Του.

'Ο Πέτρος τότε ταράχτηκε περισσότερο καὶ ἀρχισε νὰ καταριέται καὶ νὰ ὅρκίζεται ὅτι δὲν ξέρει τὸν ἀνθρωπὸ αὐτὸν.

Δὲν πρόλαβε ὅμως νὰ τελειώσῃ τὶς κατάρες καὶ τοὺς ὅρκους του καὶ λάλησε δὲ πετεινός. Τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ἐκείνη εἶχε τελειώσει ἡ ἀνάκρισι καὶ οἱ στρατιῶτες ἔφεραν τὸν Χριστὸ ἔξω. Περνώντας δὲν Χριστὸς ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν Πέτρο, τὸν κοίταξε μὲ παράπονο. 'Αμέσως τότε δὲν θυμήθηκε τὰ λόγια τοῦ διδασκάλου του, ὅτι «πρὶν λαλήσῃ δὲ πετεινός, θὰ μὲ ἀρνηθῆς τρεῖς φορές». Βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλόπορτα κι ἔκλαψε πικρὰ μετανοιωμένος γιὰ τὸ ἀμάρτημά του.

'Ο ἄλλος μαθητὴς τοῦ Κυρίου, δὲ προδότης Ἰούδας, ὅταν ἐμάθε ὅτι δὲν Χριστὸς καταδικάστηκε σὲ θάνατο, μετανοιωμένος γιὰ τὴν προδοσία, ἐπέστρεψε τὰ «τριάκοντα» ἀργύρια στοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους καὶ τοὺς εἶπε:

— 'Αμάρτησα, γιατὶ σᾶς παρέδωσα ἔναν ἀθῶο.

Κι ἐκεῖνοι ἀποκρίθηκαν ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορα:

— Τί μᾶς μέλει ἐμᾶς. 'Εσύ θὰ δώσης λόγο (θὰ τιμωρηθῆς) γι' αὐτό.

'Ο Ἰούδας τότε ἀπελπισμένος πῆγε στὸν Ναό, πέταξε τὸ ἀργύρια κι ἔφυγε τρέχοντας. Δὲν πῆγε νὰ κλάψη καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησι ἀπὸ τὸν ἀνεξίακο Κύριο, ἀλλὰ βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ κρεμάστηκε ἀπὸ ἔνα δέντρο μ' ἔνα σχοινί.

Ο Ιούδας ἐπιστρέφει τὰ τριάκοντα ἀργύρια.

Οι Ἀρχιερεῖς τὰ χρήματα ποὺ ἐπέστρεψε ὁ Ἰούδας δὲν τὰ ἔβαλαν στὸ ταμεῖο τοῦ Ναοῦ, γιατὶ ἀποτελοῦσαν τὴν τιμὴ τοῦ ἀθώου αἷματος τοῦ Χριστοῦ. Μὲ αὐτὰ ἀγόρασαν τὸ χωράφι ἐνὸς κεραμοποιοῦ, γιὰ νὰ θάψουν τοὺς ξένους. Τὸ χωράφι αὐτὸ ἀπὸ τότε ὠνομάστηκε «ἀγρὸς αἵματος».

Ἐρωτήσεις.

Νὰ συγκρίνετε τὴ στάσι καὶ τὴ συμπεριφορὰ τῶν δύο μαθητῶν.

α) Τί σᾶς κάνει ἐντύπωσι; β) Τί δὲν θυμήθηκε ὁ Ἰούδας;

10. Ὁ Κύριος πρὸ τοῦ Πιλάτου.

Πρωὶ πρωὶ τὴν Παρασκευὴν (Μ. Παρασκευὴ) τὰ μέλη τοῦ Μεγάλου Συνεδρίου μὲ τοὺς ἴδιους ψευδομάρτυρες ἔκαναν τυπικὰ τὴ δίκη καὶ καταδίκασαν τὸν Χριστὸ σὲ θάνατο¹.

Ἀμέσως κατόπιν Τὸν ὡδήγησαν στὸ Πραιτώριο, δηλ. στὸ Διοικητήριο, ὅπου ἔμενε ὁ Ρωμαῖος διοικητὴς Πόντιος Πιλᾶτος. Χωρὶς τὴν ἔγκρισι αὐτοῦ δὲν ἦταν "δυνατὸ νὰ ἐκτελεστῇ ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασι τοῦ Συνεδρίου.

"Εκεῖ κατηγόρησαν τὸν Χριστὸ ὅτι ὠνόμαζε τὸν ἑαυτόν

Του Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ βασιλιὰ τῶν Ἰουδαίων.

Τότε ὁ Πιλᾶτος ρώτησε τὸν Χριστό :

— Ἀλήθεια, ἐσὺ εἶσαι ὁ βασιλιὰς τῶν Ἰουδαίων;

Καὶ ὁ Χριστὸς τοῦ ἀπάντησε :

— Ἡ δική μου βασιλεία δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτόν. "Αν ἦταν ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦτον ἡ βασιλεία μου, οἱ ἄνθρωποί μου θ' ἀγωνίζονταν νὰ μὴν παραδοθῶ στοὺς Ἰουδαίους. Ἔγὼ ἥρθα νὰ διδάξω μόνο τὴν ἀλήθεια. Γι' αὐτὸν ἡ βασιλεία μου δὲν εἶναι ἔδω στὴ γῆ.

¹ Ἡ ἀνάκρισι τοῦ Χριστοῦ ἔγινε τὴν νύχτα τῆς Μ. Πέμπτης. Σύμφωνα μὲ τὸν Νόμο τῶν Ἐβραίων ἡ δίκη δὲν ἐπιτρεπόταν νὰ γίνη τὴν νύχτα.

‘Ο Πιλᾶτος τότε κατάλαβε ὅτι ἔχει μπρός του ἐναντίω, γι' αὐτὸν εἶπε στὸ ἀνυπόμονο πλῆθος τῶν Ἐβραίων ὅτι δὲν βρίσκει καμμιὰ ἐνοχὴ σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο.

Αὐτὸν ἀναστάτωσε τοὺς Ἰουδαίους καὶ μὲν περισσότερο πεῖσμα Τὸν κατηγοροῦσαν ὅτι μὲν τῇ διδασκαλίᾳ Του ἔχει ξεσηκώσει σ' ἐπανάστασι ὅλο τὸ ἔθνος κι ἐμποδίζει τὸν κόσμο νὰ πληρώνῃ τοὺς φόρους στὸν Καίσαρα.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Πιλᾶτος ἦταν βέβαιος ὅτι ὁ Χριστὸς ἦταν ἀθῶος καὶ ὅτι ἀπὸ κακία Τὸν καταδίκασαν οἱ Ἀρχιερεῖς. Ἀκόμη καὶ ἡ γυναικά του τὸν εἶχε βεβαιώσει σ' αὐτό, ἡ ὅποια εἶχε ἴδει στὸν ζητοῦσε ὁ λαός. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν καταδικασμένος σὲ θάνατο ἔνας ἐπικίνδυνος κακούργος, ὁ Βαραββᾶς. Σκέφτηκε μεταξύ τῶν δύο καταδίκων νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Χριστό.

— Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν.

‘Ο Πιλᾶτος τότε θυμήθηκε ὅτι τὸ Πάσχα ὑπάρχει συνήθεια ὁ Ρωμαῖος Διοικητής ν' ἀφήνη ἐλεύθερο ἐναντίον Ἐβραίο καταδικασμένο σὲ θάνατο, ποὺ θὰ τοῦ ζητοῦσε ὁ λαός. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν καταδικασμένος σὲ θάνατο ἔνας ἐπικίνδυνος κακούργος, ὁ Βαραββᾶς. Σκέφτηκε μεταξύ τῶν δύο καταδίκων νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Χριστό.

Παρουσίασε λοιπὸν στοὺς Ἰουδαίους τὸν Χριστὸν καὶ τὸν Βαραβᾶ καὶ τοὺς ρωτοῦσε ποιόν ἀπὸ τοὺς δύο ν' ἀπολύση, τὸν Βαραββᾶ ἢ τὸν Χριστό. “Ολος ὁ ὄχλος, παρακινούμενος ἀπὸ τοὺς Ἀρχιερεῖς, φώναζε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Βαραββᾶ καὶ νὰ σταυρώσῃ τὸν Χριστό.

Τότε ὁ Πιλᾶτος ἔδωσε διαταγὴν νὰ μαστιγώσουν τὸν Χριστό. Καί, ἀφοῦ Τὸν ἔγδυσαν καὶ Τὸν μαστίγωσαν καὶ Τοῦ αἵματωσαν ὅλο Του τὸ σῶμα, Τὸν παρουσίασε στοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς εἶπε :

— Νά ὁ ἄνθρωπος, δηλαδὴ νά ὁ ἄνθρωπος ποὺ θέλετε νὰ σταυρώσω.

Νόμιζε ὅτι θὰ Τὸν λυπόνταν καὶ θὰ Τὸν γλύτωνε ἀπὸ τὸν θάνατο.

Αὔτοὶ ὅμως μὲν μεγαλύτερη μανία φώναζαν :

— Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν.

΄Αλλά καὶ πάλι ὁ Πιλᾶτος δίσταζε, γιατὶ πίστευε ὅτι
ῆταν ἀθῶδες καὶ τοὺς εἶπε :

— Πάρτε Τὸν ἐσεῖς καὶ σταυρῶστε Τὸν, ἐγὼ δὲν βρίσκω
καμμιὰ ἔνοχὴ σ' Αὐτόν.

”Εξαλλοὶ ἀπὸ κακία αύτοὶ τότε ἄρχισαν νὰ φωνάζουν
καὶ ν' ἀπειλοῦν τὸν Πιλᾶτο, ὅτι, ἂν δὲν θανατώσῃ τὸν
Χριστό, θὰ τὸν καταγγείλουν στὸν αὐτοκράτορα τὸν Καί-
σαρα ὅτι δὲν εἶναι φίλος του.

΄Ο Πιλᾶτος, ὅταν ἀκούσει τὴν ἀπειλή, φοβήθηκε μήπως
τὸν κατηγορήσουν στὸν αὐτοκράτορα. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅ-
μως ἔκαμε μιὰ ἀκόμη προσπάθεια. Παρουσίασε καὶ πάλι τὸν
Χριστὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς εἶπε :

— Νά ὁ βασιλιάς σας.

΄Εκεῖνοι ἔξαγριωμένοι φώναζαν ἀκόμη δυνατώτερα :

— Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν.

— Μὰ τὸν βασιλιά σας νὰ σταυρώσω ; τοὺς εἶπε ὁ Πι-
λᾶτος ; κι ἔκεῖνοι ἀποκρίθηκαν :

— Δὲν ἔχομε ἄλλον βασιλιά ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Καίσαρα.

΄Ο Πιλᾶτος πείστηκε πιὰ ὅτι δὲν πετυχαίνει τίποτε,
παρὰ μόνο θόρυβος γίνεται καὶ ύποχώρησε· ἔνιψε τὰ χέρια
τοῦ μὲν νερὸ καὶ εἶπε :

— Ἐγὼ εἶμαι ἀθῶδες ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ δικαίου αὐτοῦ.
ἐσεῖς εἰστε ύπεύθυνοι.

Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἔξαλλοι φώναζαν :

— Τὸ αἷμα του ἀσ πέση πάνω σ' ἡμᾶς καὶ πάνω στὰ
παιδιά μας. ΄Ετσι ὁ Πιλᾶτος ἀπέλυσε τὸν Βαραββᾶ· καὶ τὸν
Χριστὸ Τὸν παρέδωσε στοὺς Ἰουδαίους νὰ Τὸν σταυρώ-
σουν. ‘Η ὥρα ἦταν 9 τὸ πρωΐ τῆς Μ. Παρασκευῆς.

Παρατηρήσεις.

1) Νὰ παραβάλετε τὴν εἶσοδο τοῦ Χριστοῦ στὰ «Ιεροσόλυμα
μὲ τὸν Χριστὸ πρὸ τοῦ Πιλᾶτου. 2) Νὰ συγκρίνετε τὰ «'Ωσαννά»
μὲ τὰ «Ἄρον ἄρον». 3) Ο ἴδιος λαὸς ἔκει, ὁ ἴδιος κι ἔδω. Χαρακτηρί-
στε τὸν.

II. Ἡ Σταύρωσι τοῦ Κυρίου.

Μετὰ τὴν ἀπόφασι τοῦ Πιλάτου οἱ στρατιῶτες πῆραν τὸν Χριστὸ καὶ Τὸν ἔφεραν στὴν ἐσωτερικὴ αὐλὴ τοῦ Πραιτωρίου, γιὰ νὰ Τὸν ἔξευτελίσουν καὶ νὰ διασκεδάσουν μαζὶ Του.

Ἐκεῖ Τοῦ ἔβγαλαν τὰ ροῦχα Του καὶ Τοῦ φόρεσαν μιὰ κόκκινη χλαμύδα· Τοῦ ἔβαλαν στὸ κεφάλι ἵνα στεφάνι ἀπὸ ἄγκαθια ποὺ ἔπλεξαν μόνοι τους. Τοῦ ἔδωσαν καὶ στὸ δεξὶ Του χέρι ἵνα καλάμι. Κατόπιν ἄρχισαν τάχα νὰ Τὸν προσκυνοῦν καὶ νὰ Τὸν χαιρετοῦν περιπαϊκτικά, λέγοντας «χαῖρε ὁ βασιλιάς τῶν Ἰουδαίων», νὰ Τὸν χτυποῦν στὸ κεφάλι μὲ τὸ καλάμι, ποὺ τοῦ ἔδωσαν νὰ κρατῇ, νὰ Τὸν φτύνουν καὶ γενικὰ νὰ Τὸν περιπαίζουν καὶ νὰ Τὸν βασανίζουν.

Οταν τελείωσαν τὸ βάρβαρο παιχνίδι τους, Τοῦ ἔβγαλαν τὴν χλαμύδα, Τοῦ φόρεσαν πάλι τὰ ροῦχα Του καὶ Τοῦ ἔβαλαν στὸν ὕμο τὸν σταυρό, ποὺ θὰ Τὸν σταύρωναν. Κατόπιν Τὸν ἔβαλαν ἀνάμεσα σὲ δύο ληστὰς (κακούργους) καὶ ξεκίνησαν μαζὶ μὲ πολὺν κόσμο γιὰ τὸν τόπο τῆς σταυρώσεως.

Ο τόπος αὐτὸς ἦταν ἵνας λόφος ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ λεγόταν ἑβραϊκὰ «Γολγοθᾶς», ποὺ σημαίνει Κρανίου τόπος¹. Ἐκεῖ οἱ Ἑβραῖοι σταύρωναν τοὺς καταδικασμένους σὲ θάνατο. Στὸν δρόμο ὅμως ὁ Κύριος, ἔξαντλημένος ἀπὸ τὶς κακουχίεις καὶ τὸ βάρος τοῦ σταυροῦ, ἔπεσε κάτω, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ βαδίσῃ πιὰ φορτωμένος τὸν σταυρό.

Ἐκεῖ συνάντησαν ἔναν χωρικό, ποὺ τὸν ἐλεγαν Σίμωνα Κυρηναῖο. Οἱ στρατιῶτες τὸν ἀγγάρεψαν νὰ σηκώσῃ αὐτὸς τὸν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου.

Οταν ἔφτασαν στὸν Γολγοθᾶ, ἦταν μεσημέρι (12 ἡῶρα). Οἱ στρατιῶτες ἔδωσαν στὸν Χριστὸ νὰ πιῇ ναρκωτικὸ ἀπὸ ξύδι καὶ χολή, ὅπως ἔδιναν σὲ ὅλους τοὺς μελλοθανάτους. Ο Χριστὸς ὅμως δὲν τὸ ἤπιε.

¹ Τὸν ἐλεγαν ἔτσι, γιατὶ ἐκεῖ ἐλεγαν ὅτι βρῆκαν τὸ κρανίο τοῦ Ἀδάμ.

‘Η Σταύρωσι.

Αμέσως κατόπιν Τὸν ἔγδυσαν καὶ κάρφωσαν μὲ καρφιὰ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια Του κι ἔστησαν τὸν Σταυρὸν ὅρθιο. Μαζί Του σταύρωσαν καὶ τοὺς δύο ληστάς, τὸν ἔνα δεξιά Του καὶ τὸν ἄλλον ἀριστερά Του. Ἐνῶ Τὸν σταύρωναν, ὁ Κύριος χωρὶς καμμιὰ κακία τοὺς συγχωροῦσε κι ἔλεγε :

— «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γάρ οἴδασι τί ποιοῦσι».

Τοῦτο σημαίνει : «Πατέρα μου, συγχώρεσέ τους, γιατὶ δὲν ξέρουν τί κάνουν».

Στὸ πάνω μέρος τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ἔβαλαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Πιλάτου μιὰ ἐπιγραφὴ (γραμμένη Ἑλληνικά, ἑβραϊκὰ καὶ ρωμαϊκά), ἡ ὃποια ἔλεγε : «Ιησοῦς - Ναζωραῖος - Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων»¹. Ἡ ἐπιγραφὴ αὐτὴ δὲν ἄρεσε στοὺς Ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ ζήτησαν ἀπὸ τὸν Πιλᾶτο νὰ τὴν ἀλλάξῃ. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν δέχτηκε καὶ εἶπε : «ὅ γέγραφα, γέγραφα», «ὅ, τι ἔγραψα, ἔγραψα».

Μετὰ τὴν σταύρωσι οἱ στρατιῶτες σύμφωνα μὲ τὶς τότε συνήθειες πῆραν τὰ ἴματια (τὰ ροῦχα) τοῦ Χριστοῦ, τὰ χωρίσαν σὲ τέσσαρα μέρη καὶ τὰ μοιράστηκαν μεταξύ τους. Τὸν χιτῶνα Του ὅμως, ὁ ὃποιος ἦταν μονοκόμματος καὶ ὑφαντός, γιὰ νὰ μὴ τὸν σχίσουν, ἔβαλαν κλῆρο, γιὰ νὰ τὸν πάρη ἐκεῖνος στὸν ὃποιον θὰ ἔπεφτε.

Ἐρωτήσεις.

- 1) Ποιά ἐντύπωσι σᾶς κάνει ἡ συμπεριφορὰ τῶν στρατιωτῶν στὸν Χριστό; 2) Πῶς δέχεται ὁ Κύριος ὅλα, ὅσα τοῦ κάνουν οἱ στρατιῶτες καὶ οἱ κακοὶ ὑπηρέτες τῶν Ἰουδαίων; 3) Μὲ ποιά λόγια ὁ Χριστὸς παρακαλεῖ τὸν Πατέρα Του γιὰ τοὺς σταυρωτάς Του; 4) Γιατὶ δὲν ἄρεσε στοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ Πιλάτου;

¹ 'Υπῆρχε συνήθεια νὰ γράφεται στὸ πάνω μέρος τοῦ Σταυροῦ ἐπιγραφὴ γιὰ νὰ φανερώνεται τ' ὄνομα τοῦ σταυρωμένου καὶ ὁ λόγος γιὰ τὸν ὃποιο τὸν σταύρωσαν.

12. Ὁ Θάνατος τοῦ Κυρίου.

‘Ο Χριστὸς ἦταν πιὰ πάνω στὸν Σταυρό. Πολλοὶ ἀπὸ ἑκείνους ποὺ παραβρέθηκαν στὴ σταύρωσι μαζὶ μὲ τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς, καθὼς κι ἑκεῖνοι ποὺ περνοῦσαν τυχαῖα ἀπὸ ἑκεῖ, Τὸν βλασφημοῦσαν, Τὸν ἔβριζαν καὶ Τὸν περιέπαιζαν λέγοντας μὲ κακία :

— ‘Εσύ, ποὺ μπορεῖς νὰ γκρεμίσης τὸν Ναὸ καὶ νὰ τὸν ξαναφτειάσῃς σὲ τρεῖς ήμέρες, σῶσε τὸν ἑαυτόν σου καὶ κατέβα ἀπὸ τὸν σταυρό.

”Αλλοι πάλι ἔλεγαν :

— ‘Αλλοίμονο! ἄλλους ἔσωσε, τὸν ἑαυτόν του δὲν μπορεῖ νὰ σώσῃ. “Αν εἴσαι βασιλιὰς τῶν Ἰουδαίων, κατέβα ἀπὸ τὸν σταυρό σου τώρα, γιὰ νὰ σὲ πιστέψωμε καί, ἂν εἴσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἃς σὲ σώσῃ ὁ Θεός.

’Ακόμη καὶ ὁ ἔνας ἀπὸ τοὺς σταυρωμένους ληστὰς βλαστημοῦσε τὸν Κύριο κι ἔλεγε εἰρωνικά :

— “Αν εἴσαι ἐσὺ ὁ Χριστός, σῶσε τὸν ἑαυτόν σου κι ἔμᾶς.

‘Ο ἄλλος ὅμως ληστής, φωτισμένος ἀπὸ τὸν Θεό, τὸν μάλωσε καὶ τοῦ εἶπε :

— Δὲν φοβᾶσαι τὸν Θεό; ’Εμεῖς δίκαια τιμωρούμαστε γιὰ ὅσα κάμαμε. Αὐτὸς ὅμως δὲν ἔκαμε κανένα κακό.

Καί, ἀφοῦ γύρισε τὸ κεφάλι του πρὸς τὸν Χριστό, τοῦ εἶπε :

— Μνήσθητί μου, (θυμήσου με), Κύριε, ὅταν ἔρθης στὴ βασιλεία Σου.

Τότε ὁ Χριστὸς τοῦ εἶπε :

— Σὲ βεβαιώνω ὅτι σήμερα θὰ εἴσαι μαζὶ μου στὸν παράδεισο.

Κοντὰ στὸν μαρτυρικὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου στεκόταν καταπικραμένη ἡ Παναγία μητέρα Του μὲ μερικὲς ἄλλες γυναῖκες¹ καὶ μὲ τὸν ἀγαπημένο μαθητή Του Ἰωάννη. ‘Ο Κύριος

---

¹ Τὴ Μαρία τὴ Μαγδαληνή, τὴ Μαρία τοῦ Κλωπᾶ καὶ τὴ Μαρία τοῦ Ἰωσῆ.

ριος, ὅταν εἶδε τὴν πονεμένη μητέρα Του καὶ δίπλα της τὸν Ἰωάννη, τῆς εἴπε τρυφερά :

— Νά τὸ παιδί σου.

Καὶ γυρίζοντας τὸ κεφάλι Του τῆς ἔδειξε τὸν Ἰωάννη. Καὶ στὸν Ἰωάννη εἶπε :

— Νά ἡ μητέρα σου.

‘Απὸ τότε ὁ Ἰωάννης πῆρε μαζί του τὴν Θεοτόκο καὶ τὴν περιποιόταν σὰν μητέρα του μέχρι τοῦ θανάτου της.

Ἐνῶ ἦταν μεσημέρι Παρασκευῆς, (Μεγ. Παρασκευῆς), ξαφνικὰ ὁ ὄλόλαμπρος ἥλιος χάθηκε καὶ ἀπλώθηκε σ' ὅλη τὴ γῆ βαθὺ σκοτάδι, ποὺ κράτησε τρεῖς ὥρες (ἀπὸ τὶς 12 ὧς τὶς 3 τὸ ἀπόγευμα). Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Χριστὸς φώναξε :

— Ἡλί, Ἡλί, λιμᾶ σαβαχθανὶ (δηλαδή, Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί μ' ἔγκατέλειψες;).

“Οταν πλησίαζαν οἱ τελευταῖες στιγμὲς τοῦ Κυρίου, Αὔτος εἶπε :

— Διψῶ, λίγο νερό.

Δυστυχῶς οὕτε λίγο νερὸ δὲν βρέθηκε ἐκείνη τὴ στιγμή. Τότε ἔνας στρατιώτης ἔδεσε σ' ἔνα καλάμι ἔνα σφουγγάρι, τὸ βούτηξε μέσα σ' ἔνα δοχεῖο γεμάτο ξύδι καὶ τὸ ἔφερε στὰ χείλη τοῦ Χριστοῦ. ‘Ο Κύριος δοκίμασε, χωρὶς νὰ πιῇ. Ἀμέσως κατόπιν μὲ φωνὴ δυνατὴ εἶπε :

— Τετέλεσται, τελείωσε δηλαδὴ τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου καὶ, ἀφοῦ ἔκλινε (ἔγειρε) τὸ κεφάλι, παρέδωσε τὸ πνεῦμα στὸν Θεὸ καὶ πέθανε.

Τὴ φοβερὴ ἐκείνη στιγμὴ σχίστηκε στὴ μέση ἀπὸ πάνω ὡς κάτω τὸ καταπέτασμα (τὸ χρυσοῦφαντο παραπέτασμα) τοῦ Ναοῦ καὶ τρομερὸς σεισμὸς τάραξε ὀλόκληρη τὴ γῆ. Οἱ βράχοι ξεσχίστηκαν. Τὰ μνημεῖα τῶν νεκρῶν ἄνοιξαν καὶ πολλοὶ πεθαμένοι ἀναστήθηκαν καὶ πῆγαν μέσα στὴν πόλι τῶν Ἱεροσολύμων.

‘Απὸ τὴν τρομερὴ ἐκείνη κοσμοχαλασιὰ φοβήθηκαν πάρα πολὺ ὁ Ρωμαῖος λοχαγὸς καὶ οἱ στρατιῶτες, οἱ ὅποιοι φρουροῦσαν τὸν Κύριο κι ἔλεγαν :

— Ἀλήθεια, Υἱὸς Θεοῦ ἦταν αὐτός.

‘Επίσης φοβήθηκαν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι βρέθηκαν

τὴν ὥρα ἐκείνη στὸν Γολγοθᾶ. Αὔτοὶ γύριζαν τώρα στὴν Ἱερουσαλήμ μετανοιωμένοι φριχτὰ καὶ χτυποῦσαν τὸ στῆθος τους γιὰ τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ ἔκαμαν.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν Σάββατο καὶ Πάσχα μαζί. Ἡταν ἀσέβεια τὴν ἡμέρα αὐτή τὰ σώματα τῶν σταυρωμένων νὰ μείνουν ἐπάνω στὸν σταυρό. Γι' αὐτὸ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς παρακάλεσαν τὸν Πιλᾶτο νὰ διατάξῃ νὰ συντρίψουν τὰ σκέλη τους, γιὰ νὰ πεθάνουν γρήγορα καὶ νὰ τοὺς πρίν νυχτώσῃ. Ο Πιλᾶτος δέχτηκε. Ἔστειλε στραθάψουν πρίν νυχτώσῃ. Τὸν Χριστὸ ὅμως δὲν τὸν πείραξαν, γιατὶ εἶχε κιόλας πεθάνει. Μόνο ἔνας στρατιώτης, γιὰ νὰ βεβαιωθῇ γιὰ τὸν θάνατό Του, κέντησε μὲ τὴ λόγχη τὴν πλευρά Του καὶ ἀμέσως ἔτρεξε αἷμα καὶ νερό.

Τὰ πάθη καὶ ἡ Σταύρωσι τοῦ Χριστοῦ γιορτάζονται στὴν δλονυχτία τῆς Μ. Πέμπτης. Καὶ μετὰ τὸ πέμπτο Εὐαγγέλιο, ὅταν περιφέρεται ὁ Ἐσταυρωμένος μέσα στὸν ναό, ψάλλεται κατανυκτικώτατα καὶ τὸ ἔξῆς τροπάριο :

Ἐρωτήσεις.

- 1) Πῶς ἀμείβουν οἱ Ἐβραῖοι τὸν Χριστὸ γιὰ τὶς τόσες εὐεργε-
σίες ποὺ τοὺς πρόσφερε; Πῶς τοὺς χαρακτηρίζετε; 2) Θυμηθῆτε τοὺς
δύο ληστάς. Νὰ συγκρίνετε τὴ συμπεριφορά τους. Πῶς ἀμείβεται ὁ
δεύτερος ληστής; 3) Ὁ Κύριος καὶ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ δὲν λησμονεῖ τὴ
Μητέρα Του. Τί ἔντυπωσι σᾶς κάνει; 4) Ὄλα, ὅσα ἔγιναν μετὰ τὸν
θάνατο τοῦ Κυρίου, τί φανερώνουν;

‘Η Ἀποκαθήλωσι.

13. Η ταφὴ τοῦ Κυρίου.

Πλησίαζε τὸ βράδυ τῆς Παρασκευῆς (Μ. Παρασκευῆς). Ὁ ἥλιος δὲν εἶχε ἀκόμη βασιλέψει, γιὰ ν' ἀρχίσῃ ἡ ἀργία τοῦ Σαββάτου. Ὁ πλούσιος καὶ κρυφὸς μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ Ἰωσὴφ ἀπὸ τὴν πόλι Αριμαθαία, ὁ δόποιος ἦταν βουλευτὴς τῶν Ἐβραίων καὶ μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Συνεδρίου, τόλμησε καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν Πιλᾶτο τὴν ἄδεια νὰ κατεβάσῃ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν Σταυρὸ καὶ νὰ τὸ θάψῃ.

Τὰ σώματα τῶν σταυρωμένων συνήθως τ' ἄφηναν νὰ τὰ τρῶνε τὰ ὅρνια ἢ τὰ ἔριχναν στὴν χαράδρα τοῦ Ἐννώμ

(δυτικά ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα). "Ομως ὁ Πιλᾶτος, ὅταν ἔμαθε ὅτι ὁ Χριστὸς πέθανε, ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ Τὸν θάψουν.

'Αμέσως τότε ὁ Ἰωσήφ, ἀφοῦ ἀγόρασε ἔνα σεντόνι, εἰδοποίησε κι ἔναν ἄλλον κρυφὸν μαθητὴν τοῦ Χριστοῦ, τὸν Νικόδημο, ποὺ ἦταν καὶ αὐτὸς πλούσιος κι ἐπίσημος Ἰουδαῖος. 'Ο Νικόδημος πῆρε μαζί του ἔνα πολύτιμο ἄρωμα¹ ἀπὸ σμύρνα καὶ ἀλόη καὶ ἀκολούθησε τὸν Ἰωσήφ.

"Οταν ἔφτασαν στὸν Γολγοθᾶ, ἀποκαθήλωσαν ἀπὸ τὸν Σταυρὸν (ξεκάρφωσαν) τὸ αἵματωμένο σῶμα τοῦ Χριστοῦ μ' εὐλάβεια καὶ προσοχή. Τὸ ἄλειψαν μὲ τ' ἀρώματα καὶ τὸ τύλιξαν μὲ τ' ὄλόλευκο καὶ δλοκάθαρο σεντόνι σύμφωνα μὲ τὶς συνήθειες τῶν Ἐβραίων.

Κατόπιν τὸ ἔφεραν στὸν κῆπο τοῦ Ἰωσήφ, ποὺ ἦταν ἔκει κοντά, καὶ τὸ ἔθαψαν σ' ἔναν καινούργιο τάφο. Τὸν τάφο αὐτὸν εἶχε λαξεύσει (σκαλίσει) σ' ἔνα βράχο στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ κήπου ὁ Ἰωσήφ γιὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ δὲν εἶχε ταφῆ σ' αὐτὸν ὡς τότε κανεὶς ἄλλος. "Ἐπειτα κύλησαν μιὰ μεγάλη πέτρα κι ἔκλεισαν τὴν εἰσοδο τοῦ τάφου κι ἔφυγαν.

Τὴν ταφὴ τοῦ Κυρίου παρακολουθοῦσαν ἀπὸ μικρὴ ἀπόστασι λυπημένες ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή², ἡ Μαρία τοῦ Ἰωσῆ καὶ μερικὲς ἄλλες ἀπὸ τὶς πιστὲς μαθήτριες τοῦ Κυρίου. 'Αμέσως μετὰ τὴν ταφὴ ἔτρεξαν γρήγορα, πρὶν κλείσουν τὰ μυροπωλεῖα, καὶ ἀγόρασαν ἀρώματα, γιατὶ εἶχαν σκοπὸ μετὰ τὸ Πάσχα νὰ πᾶνε καὶ αὐτὲς ν' ἀλείψουν τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ νὰ κλάψουν τὸν ἀγαπητὸν τους Διδάσκαλο.

Τὴν ἄλλη μέρα πρωὶ πρωὶ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς πῆγαν στὸν Πιλᾶτο καὶ τοῦ εἶπαν:

— 'Εκεῖνος ὁ πλάνος (ἔτσι εἶπαν τὸν Χριστό), ὅταν ζοῦσε, εἶχε εἶπει ὅτι σὲ τρεῖς ἡμέρες θ' ἀναστηθῇ. 'Υπάρχει λοιπὸν φόβος νὰ ἔρθουν νύχτα οἱ μαθῆται του, νὰ κλέψουν

¹ "Ολο τὸ ἄρωμα ποὺ εἶχε μαζί του ὁ Νικόδημος ἦταν 100 λίτρα περίπον: δηλαδὴ περισσότερο ἀπὸ 30 κιλά.

² Λέγεται Μαγδαληνή, γιατὶ ἦταν ἀπὸ τὰ Μάγδαλα τῆς Γαλιλαίας.

τὸ σῶμα του καὶ νὰ εἰποῦν ἔπειτα στὸν λαὸν ὅτι ἀναστήθηκε. Γι' αὐτὸ δῶσε διαταγὴ νὰ ἀσφαλιστῇ καλὰ ὁ τάφος καὶ νὰ τὸν φρουροῦν στρατιῶτες μέχρι τὴν τρίτη μέρα.

'Ο Πιλᾶτος, ἀηδιασμένος ἀπὸ τὴν κακία τους, τοὺς εἶπε νὰ πάρουν μερικοὺς στρατιῶτες καὶ ν' ἀσφαλίσουν τὸν τάφο μόνοι τους, ὅπως νομίζουν καλύτερα. Ἐκεῖνοι τότε πῆγαν στὸν τάφο, σφράγισαν τὴν πέτρα πού τὸν ἔκλεινε κι ἔβαλαν στρατιῶτες νὰ τὸν φρουροῦν. Ἔπειτα ἔφυγαν εὐχαριστημένοι καὶ ἥσυχοι.

Τὴν Ἀποκαθήλωσι καὶ τὴν Ταφὴ τοῦ Κυρίου τὴ γιορτάζομε τὴν Μ. Παρασκευή. Τότε ψάλλονται καὶ τὰ ἑξῆς τροπάρια :

A. «'Ο εὔσχήμων Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελών τὸ ἄχραντόν Σου σῶμα, σινδόνι καθαρῷ εἰλήσας καὶ ἀρώμασιν, ἐν μνήματι καινῶ κηδεύσας ἀπέθετο».

B. «"Οτε ἐκ τοῦ ξύλου Σὲ νεκρὸν ὁ Ἀριμαθαίας καθεῖλε, τὴν τῶν ἀπάντων ζωὴν, σμύρνη καὶ σινδόνι Σε, Χριστέ, ἐκήδευσε· καὶ τῷ πόθῳ ἡπείγετο, καρδίᾳ καὶ χείλει, σῶμα τὸ ἀκήρατον, Σοῦ περιπτύξασθαι· ὅμως συστελλόμενος φόβῳ, χαίρων ἀνεβόα Σοι· Δόξα τῇ συγκαταβάσει Σου, Φιλάνθρωπε».

Ρητό.

«'Ο Χριστὸς ἀπέθανε ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς Γράφας». (Α' Κορινθ. 15, 3).

14. Ἡ Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου.

Τὸ Σάββατο ὅλοι οἱ Ἐβραῖοι ἔμειναν στὰ σπίτια τους καὶ γιόρτασαν τὸ Πάσχα τους. Τὴν ἄλλη μέρα, δηλ. τὴν Κυριακή, πολὺ πρωΐ, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, ἡ Μαρία ἡ Μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη (ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν μητέρα τοῦ Ἰακώβου) πῆραν τ' ἀρώματα, ποὺ εἶχαν ἀγοράσει ἀπὸ τοῦ Ζεβεδαίου) πῆραν τ' ἀρώματα, ποὺ εἶχαν ἀγοράσει ἀπὸ τὴν Παρασκευὴ καὶ ξεκίνησαν νὰ πᾶνε στὸν τάφο τοῦ Χριστοῦ. Ἡθελαν ν' ἀλείψουν τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου μὲ τὰ μύρα καὶ νὰ Τὸν μοιρολογήσουν σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τῶν Ἰουδαίων¹.

Στὸ μεταξὺ ὅμως τὸ μέγα θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως εἶχε γίνει. Τὰ μεσάνυχτα, ξημερώματα τῆς Κυριακῆς, ἔγινε ἐνας δυνατὸς σεισμὸς κι ἐνας ἄγγελος Κυρίου κατέβηκε πάνω

¹ Ἐτσι συνήθιζαν νὰ κάνουν οἱ Ἰουδαῖοι στοὺς νεκρούς τους.

στὸν τάφο καὶ κύλησε τὸν λίθο (πέτρα) ποὺ τὸν ἔκλεινε.
‘Ο Κύριος ζωντανὸς καὶ όλόσωμος βγῆκε ἀπὸ τὸν τάφο.
Οἱ στρατιῶτες ποὺ τὸν φρουροῦσαν τρόμαξαν τόσο πολύ,
ῶστε ἐπεσαν κάτω σὰν πεθαμένοι.

Οἱ τρεῖς γυναῖκες προχωροῦσαν λυπημένες καὶ συζητοῦσαν μεταξύ τους ποιός θὰ τοὺς κυλήσῃ τὴ βαρειὰ πέτρα τοῦ τάφου.

“Οταν ἕφτασαν στὸ μνῆμα, κατάπληκτες καὶ τρομαγμένες εἶδαν ὅτι ἡ πέτρα τοῦ τάφου εἶχε κυλιστῇ καὶ πάνω καθόταν ἔνας ἄγγελος, ποὺ τὸ πρόσωπό του ἔλαμπε σὰν ἀστραπῆς καὶ τὰ ροῦχα του ἦταν λευκὰ σὰν χιόνι. Δειλά, δειλά, προχώρησαν πρὸς τὸν ἀνοικτὸν τάφο, γιὰ νὰ ἴδουν τί συμβαίνει. Τότε ὁ λευκοφορεμένος ἄγγελος τοὺς εἶπε:

— Μὴ φοβᾶστε· ξέρω ὅτι ζητεῖτε τὸν ἐσταυρωμένο Ἰησοῦ. Μάθετε λοιπὸν ὅτι δὲν εἶναι ἐδῶ, γιατί, ὅπως εἶχε εἰπεῖ, ἀναστήθηκε. Γιὰ νὰ βεβαιωθῆτε, ἐλάτε νὰ ἴδητε τὸν τόπο ποὺ τὸν εἶχαν θάψει. Τρέξτε μόνο γρήγορα νὰ τὸ ἀναγγείλετε στοὺς μαθητάς Του, ποὺ τοὺς περιμένει στὴ Γαλιλαία.

Μὲ χαρὰ μεγάλη, ἀλλὰ καὶ μὲ τρόμο γιὰ τὸν φόβο τῶν Ἰουδαίων οἱ Μυροφόρες ἔτρεξαν ν' ἀναγγείλουν στοὺς μαθητὰς τὴν χαρμόσυνη εἰδησι. Στὸν δρόμο ὅμως, καθὼς κατέβαιναν, συνάντησαν τὸν Κύριο, ὁ ὅποιος τοὺς εἶπε:

— Χαίρετε.

Ἐκεῖνες φοβισμένες Τὸν πλησίασαν, γονάτισαν καὶ Τὸν προσκύνησαν, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ μιλήσουν ἀπὸ τὴ συκίνησί τους.

— Μὴ φοβᾶστε, συνέχισε ὁ Κύριος, πηγαίνετε ν' ἀναγγείλετε στοὺς μαθητάς μου ὅτι ἀναστήθηκα καὶ νὰ πᾶνε στὴ Γαλιλαία· ἐκεὶ θὰ μὲ ἴδουν (θὰ συναντηθοῦμε).

Χαρούμενες τώρα πιὰ καὶ ἀφοβεῖς οἱ Μυροφόρες ἔτρεξαν καὶ εἶπαν στοὺς μαθητὰς ὅτι εἶδαν καὶ ὅσα ἀκουσαν. Αὔτοι ὅμως δὲν πίστεψαν. Μάλιστα ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἔτρεξαν πρὸς τὸν τάφο, γιὰ νὰ βεβαιωθοῦν μὲ τὰ μάτια τους. “Οταν ἕφτασαν στὸν ἀνοιχτὸν τάφο καὶ μπῆκαν μέσα, βρῆκαν μόνο τὰ νεκρικὰ ροῦχα χωρὶς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

Τότε πιὰ πίστεψαν ὅτι πραγματικά ἀναστήθηκε ὁ Κύριος, καθώς εἶχε προείπει, κι ἔφυγαν χαρούμενοι.

Αλλὰ καὶ οἱ στρατιῶτες ποὺ φρουροῦσαν τὸν τάφο, ὅταν συνῆλθαν ὑστερα ἀπὸ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου, ἥρθαν στὴν πόλι καὶ διηγήθηκαν στοὺς Ἀρχιερεῖς ὅσα εἶχαν γίνει. Ἐκεῖνοι, ἀντὶ νὰ πιστέψουν, ἔδωσαν πολλὰ χρήματα στοὺς στρατιῶτες καὶ τοὺς ἐπεισαν νὰ μὴ φανερώσουν τὸ θαῦμα καὶ νὰ διαδώσουν στὸν λαὸν ὅτι τὴν νύχτα, ποὺ κοιμήθηκαν, ἥρθαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ κι ἔκλεψαν τὸ σῶμα Του. Γιὰ νὰ μὴν τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὸν Πιλᾶτο, τοὺς ὑποσχέθηκαν ὅτι θὰ μεσολαβήσουν αὐτοί. Οἱ στρατιῶτες πῆραν τὰ χρήματα κι ἔκαμαν, ὅπως τοὺς εἶπαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Ἀρχοντες τῶν Ἰουδαίων.

Στὸ μεταξὺ ὅμως ὁ ἀναστὰς Κύριος παρουσιάστηκε καὶ στὴ Μαρία τὴ Μαγδαληνὴ καὶ στὸν Πέτρο. Καὶ τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας παρουσιάστηκε σὲ ὅλους μαζί, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Θωμᾶ ποὺ ἔλειπε, στὸ σπίτι ποὺ ἦταν κρυμμένοι γιὰ τὸν φόβο τῶν Ἰουδαίων. Παρουσιάστηκε ἀκόμη στὴ Γαλιλαία καὶ ἀλλοῦ· ἔτσι τὸ θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως διαδόθηκε παντοῦ. Ή Ἱερουσαλήμ ἀναστατώθηκε ἀπὸ τὴν εἰδῆσι καὶ ὅλοι μιλοῦσαν γιὰ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Ναζωραίου Ἰησοῦ.

Ἄπὸ τότε μέχρι σήμερα ἔκατον μύρια Χριστιανῶν μὲν ἀναμμένες λαμπάδες, ποὺ συμβολίζουν τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, γιορτάζουν καὶ θὰ γιορτάζουν κάθε χρόνο τὸ Πάσχα, τὴ γιορτή τῆς Χριστιανοσύνης καὶ ψάλλουν καὶ θὰ ψάλλουν χαρούμενα:

«Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος».

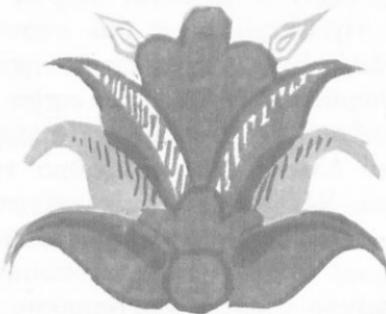
‘Ακόμη τὸ Πάσχα ψάλλονται καὶ τὰ ἔξης τροπάρια:

Α. «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα, ἐκ τοῦ Ἀγγέλου μαθοῦσαι αἱ τοῦ Κυρίου Μαθήτριαι, καὶ τὴν προγονικὴν ἀπόφασιν ἀπορρίψασαι, τοῖς Ἀποστόλοις καυχώμεναι ἔλεγον· Ἐσκύλευται ὁ θάνατος, ἡγέρθη Χριστὸς ὁ Θεός, δωρούμενος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος».

Β. «Πάσχα ιερὸν ἡμῖν σήμερον ἀναδέεικται· Πάσχα καινόν, ἄγιον, Πάσχα μυστικόν· Πάσχα πανσεβάσμιον· Πάσχα Χριστὸς ὁ Λυτρωτής· Πάσχα ἀμωμον· Πάσχα μέγα· Πάσχα τῶν πιστῶν· Πάσχα τὸ Πύλας ἡμῖν τοῦ Παραδείσου ἀνοῖξαν· Πάσχα πάντας ἀγιάζον πιστούς».

Ἐρωτήσεις.

1) 'Ο Κύριος εἶχε εἰπεῖ στὴ Μάρθα, πρὶν ἀναστῆσῃ τὸν Λάζαρο: «Ἐγὼ εἰμαι ἡ ζωὴ καὶ ἡ Ἀνάστασι». Μποροῦσαν ποτὲ ὁ τάφος καὶ τὰ σφραγίσματά του νὰ κρατήσουν τὸν Ἀρχηγὸ τῆς ζωῆς; 2) Ποιά εἶναι ἡ μεγάλη θεῖκὴ χάρι ποὺ δόθηκε στὶς Μυροφόρες; 3) Γιατί οἱ "Ἀρχοντες τῶν Ἰουδαίων παρὰ τὴν προσπάθειά τους δὲν πέτυχαν ν' ἀποκρύψουν τὸ θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως;

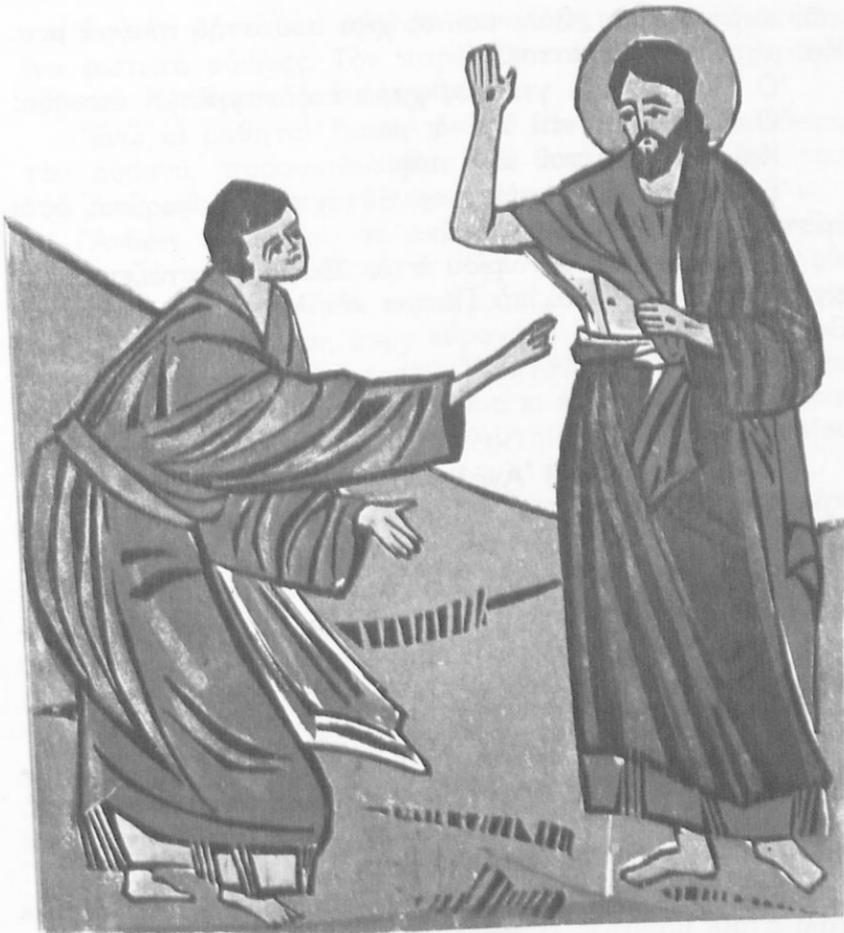

15. Ὁ ἄπιστος Θωμᾶς.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Ἀναστάσεως ποὺ ὁ Χριστὸς παρουσιάστηκε στοὺς μαθητάς, ὅπως εἴπαμε, ὁ Θωμᾶς ἔλειπε. "Οταν ἦρθε, χαρούμενοι οἱ ἄλλοι μαθηταὶ τοῦ εἴπαν:

— Εἴδαμε τὸν Κύριο! εἴδαμε τὸν Κύριο!

Ἐκεῖνος ὅμως δὲν πίστεψε. "Ηθελε νὰ τὸν δῆ ὁ ἴδιος μὲ τὰ μάτια του. Νὰ τὸν ψηλαφήσῃ μόνος του καί, ἀφοῦ βάλῃ τὸ δάχτυλό του στὰ σημάδια ποὺ ἄφησαν τὰ καρφιὰ στὰ χέρια Του, νὰ πιστέψη.

‘Ο ἄπιστος Θωμᾶς.

Μετὰ δύτικά μέρες, ἐνῶ οἱ μαθηταὶ μαζὶ μὲ τὸν Θωμᾶ τώρα ἤταν συγκεντρωμένοι στὸ ἕδιο σπίτι καὶ ἐνῶ οἱ πόρτες ἤταν κλειστές, παρουσιάστηκε ξαφνικὰ καὶ πάλι στὴ μέση ὁ Χριστὸς καὶ τοὺς εἶπε :

— Εἰρήνη ὑμῖν (σὲ σᾶς).

Κατόπιν εἶπε στὸν Θωμᾶ :

— “Ελα, Θωμᾶ, θέσε τὸ δάχτυλό σου στὰ σημάδια

τῶν καρφιῶν μου. Βάλε καὶ τὸ χέρι σου στὴν πλευρά μου.
Καὶ μὴ γίνεσαι ἀπίστος!

‘Ο Θωμᾶς τότε γεμάτος χαρὰ καὶ συγκίνησι φώναξε :

— ‘Ο Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

Καὶ ὁ Κύριος τοῦ εἶπε πάλι :

— Ἐπειδὴ μὲ εἰδεις, πίστεψεις. Εύτυχισμένοι θὰ είναι ὅσοι πιστέψουν δίχως νὰ μὲ ἴδοῦν.

‘Η ἐμφάνισι τοῦ Κυρίου στὸν Θωμᾶ γιορτάζεται τὴν πρώτη Κυριακὴ μετὰ τὸ Πάσχα καὶ λέγεται Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ.

16. ‘Η Ἀνάληψι τοῦ Κυρίου.

Μετὰ τὴν Ἀνάστασί Του ὁ Κύριος ἐπὶ σαράντα μέρες παρουσιαζόταν στοὺς μαθητάς Του καὶ τοὺς ἔδινε θάρρος, διάφορες συμβουλὲς καὶ δόηγίες γιὰ τὸ ἔργο τους. Μιὰ μέρα τοὺς συγκέντρωσε σ’ ἓνα βουνὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ τοὺς εἶπε :

— Νὰ πᾶτε νὰ κηρύξετε τὸ Εὐαγγέλιο σ’ ὅλον τὸν κόσμο. Νὰ διδάξετε τὶς ἐντολές μου σ’ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὅποιους καὶ νὰ βαφτίζετε στ’ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος¹.

Τὴν τεσσαρακοστὴν μέρα (Πέμπτη) παρουσιάστηκε πάλι στοὺς μαθητάς Του γιὰ τελευταία φορὰ καὶ τοὺς ὡδήγησε στὸ ὅρος τῶν Ἐλαῖων. Ἐκεῖ τοὺς ἔδωσε τὶς τελευταῖς Του ἐντολές καὶ τοὺς εἶπε νὰ μὴν ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ὡσότου τοὺς στείλῃ τὸ Ἁγιον Πνεῦμα, τὸ ὅποιο θὰ τοὺς φωτίσῃ καὶ θὰ τοὺς δυναμώσῃ στὸ Ἀποστολικό τους ἔργο. Κατόπιν ἀπλωσε τὰ χέρια Του καὶ τοὺς εὐλόγησε. Ἀμέσως κατόπιν σιγὰ σιγὰ ἀρχισε νὰ σηκώνε-

¹ Ἐπειδὴ ὁ Κύριος ἀπέστειλε τοὺς Μαθητάς Του νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον Του σ’ ὅλο τὸν κόσμο, ὀνομάστηκαν Ἀπόστολοι.

ται ἀπὸ τὸ βουνὸ καὶ νὰ ὑψώνεται πρὸς τὰ πάνω, ὡσότου
ἔνα φωτεινὸ σύννεφο Τὸν παρέλαβε καὶ Τὸν ἀνέβασε στὸν
οὐρανό. **Ο Χριστὸς ἀνελήφθη.**

Ἐνῶ οἱ μαθηταὶ ἔμεναν μὲ τὰ μάτια καρφωμένα πρὸς
τὸν οὐρανό, παρουσιάστηκαν καὶ στάθηκαν κοντά τους
δύο ἀσπροφορεμένοι ἄγγελοι, οἱ ὅποιοι τοὺς εἶπαν:

—”Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί στέκεστε καὶ βλέπετε στὸν οὐ-
ρανὸ σαστισμένοι; Αὔτὸς ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὅποιος ἀνελήφθη
στοὺς οὐρανούς, θὰ ἔρθῃ μιὰ μέρα μὲ τὸν ἕδιο τρόπο, ὅπως
τὸν εἴδατε ν' ἀνεβαίνη στὸν οὐρανό.

Μετὰ τὴν Ἀνάληψι τοῦ Χριστοῦ οἱ Ἀπόστολοι χα-
ρούμενοι γύρισαν στὰ Ἱεροσόλυμα κι ἔμεναν ὅλοι μαζὶ (στὸ
ἴδιο σπίτι) σύμφωνα μὲ τὴν τελευταία ἐντολὴ τοῦ Κυρίου,
περιμένοντας τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Ἡ Ἀνάληψι τοῦ Χριστοῦ γιορτάζεται σαράντα μέρες
μετὰ τὸ Πάσχα καὶ πάντοτε μέρα Πέμπτη.

Ἀπολυτíκιο τῆς γιορτῆς.

«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Χαροποιήσας τοὺς
Μᾶθητὰς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος, βεβαιωθέντων αὐτῶν
διὰ τῆς εὐλογίας, ὅτι Σὺ εἶ (εἰσαι) ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς
τοῦ κόσμου».

I. Ὁ Κυβερνήτης τοῦ Κόσμου.

Σὺ ποὺ κόσμους κυβερνᾶς
καὶ ζωὴν παντοῦ σκορπᾶς,
ἄκου τούτη τὴ στιγμὴ
τῶν παιδιῶν σου τὴ φωνή.

Φώτιζέ μας τὴν ψυχὴν
στὸ καλὸ στὴν ἀρετή,
δίνε μας ἀπὸ ψηλὰ
θάρρος, δύναμι, χαρά,

γιὰ νὰ ζοῦμε ἐδῶ στὴ γῆ
μὲ γαλήνη μὲ τιμὴν
καὶ νὰ ὑμνοῦμ' αἰώνια Σέ,
Πάνσοφε δημιουργέ.

BITTER (ΜΕΤ. Α. Ἀργυροπούλου)

2. Τὸ παράδειγμα τοῦ Σωτῆρος μας.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Σὺ εἶσαι ὁ Γίος τοῦ Θεοῦ καὶ
ἔγινες ἀνθρωπος, γιὰ νὰ σώσῃς τὸν κόσμο.
Γνωρίζομε ὅτι ἔζησες καὶ Σὺ σὰν παιδὶ κι ἔδειξες
τελεία ὑπακοὴ καὶ ἀγάπη στὴν Παναγία μητέρα Σου
καὶ τὸν ἄγιο Ἰωσήφ, τὸν προστάτη Σου.

Σὲ παρακαλοῦμε λοιπὸν νὰ βοηθήσης κι ἐμᾶς, γιὰ
ν' ἀκολουθήσωμε τὸ δικό Σου παράδειγμα.
Φώτιζέ μας νὰ ζήσωμε σὰν κι Ἐστα μέσα
στὴν οἰκογένειά μας.

Βοήθησέ μας νὰ δείχνωμε σεβασμὸ στοὺς μεγαλυτέρους
μας καὶ ἀγάπη σὲ ὅλους,
γιὰ νὰ ἔχωμε πάντοτε τὴν ἀγάπη Σου καὶ
τὴν προστασία σου. Ἀμήν.

Δημ. Παναγιωτόπουλος

3. Στὴ Μητέρα τοῦ Θεοῦ.

Παρθένα, στήριγμα γλυκό, Μητέρα τοῦ Θεοῦ μας,
ποὺ σ' ἔχομε παντοτεινὰ μὲ σεβασμὸ στὸν νοῦ μας,
βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ, πού σαι γιὰ μᾶς γαλήνη
κι ἀστέρι πού λαμποκοπᾶ, χωρὶς ποτὲ νὰ σβήνῃ,
στεῖλε, Μητέρα τοῦ Θεοῦ, στὸν κόσμο τὴν εἰρήνη
κι ὀδήγα κάθε ἀσπλαχνο στὴν ἐλεημοσύνη.
Τέλος ἀξίωσε κι ἐμᾶς, πού τόσο σ' ἀγαποῦμε,
πολίτες, τίμιοι, καλοὶ στὸν κόσμο νὰ γινοῦμε.

Δημ. Παναγιωτόπουλος

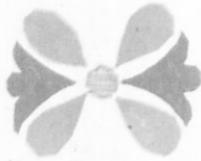
4. Προσευχή στήν Παναγία.

Γλυκὸ τοῦ κόσμου στήριγμα, καλή μου Παναγία, ποὺ ἀκοῦς
τὴ δέησι τῶν παιδῶν, ἀθάνατη Μαρία,
ἄκου καὶ μᾶς ποὺ ὑψώνομε σὲ Σὲ τὴν προσευχή μας,
ποὺ ἀπ' τὴν πιστὴ ψυχή μας
βγαίνει γιὰ σὲ θερμά.

Ἐχε, Κυρά, στὴ σκέπτη Σου τὴν πικραμένη χήρα,
στὸν πεινασμένο ἄνοιξε Σὺ σπλαχνικὰ τὴ θύρα,
δῶσε στοῦ σκλάβου, Δέσποινα, ἐλεύθερη πατρίδα,
τοῦ ναύτη τὴν ἐλπίδα,
ποὺ πλέει στὴν ζευτειά.

Εύλόγησε τὰ ὀνείρατα τοῦ βρέφους ποὺ κοιμᾶται,
δόδήγησε τὰ βήματα τῆς κόρης ποὺ φοβᾶται,
στεῖλε δροσιά κι ἀνάπτασι στοῦ ἀρρώστου τὸ κλινάρι,
ἔχε στὴ θεία Σου χάρι
τὰ μαῦρα τὰ φτωχά.

Αν. Μαρτζώκης

5. Πρωινὴ δοξολογία (προσευχή).

Ἡ αὔγούλα ξεπροβάλλει
κι δλα γύρω μᾶς ξυπνοῦν
καὶ τῆς γῆς τὰ τόσα κάλλη
δὲν θ' ἀργήσουν νὰ φανοῦν.

Τὰ πουλάκια φτερουγίζουν
καὶ μὲ χάρι κελατδοῦν,
τὴν ἡμέρα χαιρετίζουν
καὶ τὸν Πλάστη των ὑμνοῦν.

Καὶ τὰ ἄνθη χύνουν γύρω
σὰν λιβάνι διαλεχτὸ
στὸν Θέό μας κάποιο μύρο
εὐώδίας θαυμαστό.

Μᾶς καλεῖ ὅλη ἡ φύσις,
οὐρανὸς μαζὶ καὶ γῆ,
ν' ἀναπέμψωμε δέησεις
καὶ θυσία πρωινή.

Κι δ Θεός μας περιμένει
ἀπὸ κάθε μιὰ ψυχὴ
χαρωπὴ ἢ λυπημένη
νὰ ἀκούσῃ προσευχή.

"Ὑμνοῦς καὶ δοξολογίες
ἄς τοῦ στείλουμε, παιδιά,
καὶ πολλές εύχαριστίες
μὲ χαρούμενη καρδιά.

Δημ. Παναγιωτόπουλος

6. Βραδινή προσευχή.

1. Πρὶν πέσω νὰ πλαγιάσω,
Θεέ μου, Σὲ παρακαλῶ
νὰ δώσης νὰ περάσω
τὴν νύχτα μὲ καλό.
2. Τὸν ἄγγελό σου πάλι
στεῖλε μου ἀπὸ ψηλὰ
νὰ ῥθῇ στὸ προσκεφάλι
πιστὰ νὰ μὲ φυλᾶ.
3. "Οταν ἔγὼ κοιμᾶμαι,
στὸ πλάι μου ν' ἀγρυπνῶ
κι ἔτσι νὰ μὴ φοβᾶμαι
τὰ σκότη τὰ πυκνά.
4. Καὶ σ' ὅλη Σου τὴν
πλάσι κι ὅπου καλὸ
παιδὶ στεῖλε νὰ τὸ
σκεπάσῃ ἡ στοργική Σου εὔχῃ.

M. Στασινόπουλος

7. Προσευχὴ πρὸ τοῦ φαγητοῦ.

Δέσποτα Κύριε καὶ Θεέ μας,
Σὺ ποὺ εὐλόγησες
τὰ πέντε ψωμιά καὶ τὰ δύο ψάρια
στὴν ἔρημο
καὶ χόρτασες μ' αύτὰ χιλιάδες ἀνθρώπους,
Σύ, Κύριε,
ἔλα κι εὐλόγησε τὴ στιγμὴ αύτὴ
καὶ τὸ δικό μας τὸ τραπέζι.
Δῶσε ὄρεξι καὶ χαρὰ
καὶ ἀξίωσέ μας
νὰ μὴ λησμονοῦμε ποτὲ
πῶς ὅτι ἔχομε
τὸ χρωστᾶμε σ' Ἔσένα
καὶ στὴν ἀγάπη Σου.

Παπαστ. Παπαγαθαγγέλου

8. Προσευχὴ μετὰ τὸ φαγητό.

Μὲ ὅλη μας τὴν καρδιὰ Σ' εύχαριστοῦμε, Χριστὲ καὶ Θεέ μας,
διότι καὶ σήμερα μᾶς ἔχόρτασες μὲ τὰ ἐπίγεια ἀγαθά Σου.
Σὲ παρακαλοῦμε, Κύριε, νὰ εἰσαι πάντοτε μαζί μας, ὅπως
ἥσουνα μὲ τοὺς μαθητάς Σου νὰ μᾶς χαρίζης εἰρήνη καὶ
χαρὰ καὶ νὰ μᾶς ἀξιώσης νὰ ἀπολαύσωμε καὶ τὴν οὐράνια
βασιλεία Σου. Ἀμήν.

Παπαστ. Παπαγαθαγγέλου

9. Οί ποιμένες γονατίζουν.

1. Οἱ ποιμένες γονατίζουν ταπεινὰ καὶ προσκυνοῦν καὶ οἱ ἄγγελοι φτερουγίζουν καὶ μὲ χάρι τραγουδοῦν : Ὁσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις τ' οὐρανοῦ καὶ γῆς ὁ Κτίστης ἔγεννήθηκε στὴ γῆ μέσ' στῆς νύχτας τῇ σιγῇ. Ἄς χαρῆ κάθε πιστὸς ἔγεννήθη ὁ Χριστός.
2. Ταπεινὰ Σὲ προσκυνοῦμε, νεογέννητε Χριστέ, καὶ βαθιὰ Σ' εύγνωμονοῦμε, ὡς πανάγαθε Θεέ. Ἀς γιορτάσῃ ὅλ' ἡ πλάσι καὶ ὁ ὑμνος μας ἀς φτάσῃ ὥς ψηλὰ στοὺς οὐρανοὺς κι ἀς χαρῆ καρδιὰ καὶ νοῦς. Σήμερα χαρὰ καὶ φῶς ἔγεννήθη ὁ Χριστός.

Δημ. Παναγιωτόπουλος

10. Ὁ Ἐπιτάφιος.

1. Νύχτα μυρωμένη μ' Ἀπριλιοῦ δροσούλα τὸ φτωχὸ ἐκκλησάκι λάμπει στὴν κορφούλα.
2. Μέσα ὁ Ἐπιτάφιος τοῦ Χριστοῦ καὶ πλάι ὁ παπᾶς σκυμμένος ψαλμωδίες σκορπάει.
3. Λουλουδιῶν ὄλοῦθε μυρωδιὰ χυμένη κι ἡ μικρὴ καμπάνα θλιβερὰ σημαίνει.
4. Ἡσυχος ὁ κάμπος κι ὅλη γύρω ἡ φύσι καρτεράει τὸ ξόδι, λέεις νὰ προσκυνήσῃ.
5. Μὰ τὸ θεῖο τὸ ξόδι νά, προβαίνει τώρα, ἀπ' τὰ κεράκια λάμπει ἡ κατηφόρα.
6. Καὶ γλυκὲς παιδοῦλες φέλνουνε τριγύρα : «Ἐρραναν τὸν τάφο μυροφόρες μύρα».

Στέλ. Σπεράντζας

II. Τὸ Μεγάλο Πάσχα.

1. Χριστὸς ἀνέστη! ἀνοίγουν
κι ὑμνολογοῦν τὰ χείλη,
ἐχθροὶ καὶ φίλοι σμίγουν
καὶ γίνοντ' ὅλοι φίλοι.
Χριστὸς στὸν θρόνο ἀνέβη
κι ἀγάπη βασιλεύει.
3. ‘Ημέρα δοξασμένη,
χαρμόσυνη μεγάλη..
ἡ φύσι ἀνθισμένη
«Χριστὸς ἀνέστη!» ψάλλει.
Κώδων χαρᾶς σημαίνει,
Χαρῆτε λυπημένοι.
2. ‘Ο θάνατος ἔχαθη,
ὁ “Ἄδης ἐνικήθη,
ἐσκόρπισε τὰ πάθη
κι ἐνδόξως ἀνεστήθη
ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου,
ὁ Πλάστης καὶ Θεός μου.
4. Τὸ μέγα Πάσχα σπέρνει
παντοῦ χαρὲς χιλιάδες,
κόκκιν’ αὐγὰ μᾶς φέρνει
κι δλόχρυσες λαμπάδες
καὶ πασχαλιᾶς λουλούδια
καὶ ὑμνους καὶ τραγούδια.
’Ιωάν. Πολέμης

12. Προσευχὴ στὸν Χριστό.

Πιστεύω, Κύριε, σὲ Σὲ, στὴ θεία δύναμί Σου,
πώς ὅλα εἶναι δυνατὰ στὴν ἄγια θέλησί Σου.
Τὰ πάντα δημιούργησες, τὰ κάτω καὶ τὰ ἄνω,
καὶ τὸ νερό ὁ κανεὶς κρασὶ εἰς τῆς Κανᾶς τὸν γάμο.
Νεκροὺς εἰς τὴν Καπερναούμ καὶ τὴ Ναὸν ἐγείρεις,
τυφλοὺς καὶ παραλυτικούς, λεπτροὺς τοὺς καθαρίζεις.
Μ’ ἔνα Σου λόγο σταματᾷ ἡ ἄγρια τρικυμία
καὶ χιλιάδες ἔθρεψεν ἡ θεία Σου εύλογία.
Στὴ Βηθανία ἀνάστησες Λάζαρον φίλατατόν Σου,
«Μετεμορφώθης ἔμπροσθεν τῶν θείων Μαθητῶν Σου».
Γονατιστὸς παρακαλῶ τὸ ἄγιο ὄνομά Σου
εύλογησε καὶ μένανε σὰν ὅλα τὰ παιδιά Σου.
Μὴ μοιάσω στοὺς ἀχάριστους λεπτρούς, μὰ χάρισέ μου
τὴν πίστι τοῦ ‘Εκατόνταρχου. Χριστέ, εἰσάκουσέ μου,
κάνε ν’ ἀνθίζῃ μέσα μου ἡ θεία Σου καλωσύνη
καὶ νά ’χω πάντα στὴν καρδιὰ ἀγάπη, φῶς, εἰρήνη.

Στ. Παπαδάκης

Η. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Γενικά.

Η Παλαιστίνη είναι ή Χαναάν, ή Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας τῶν Ἐβραίων, καὶ ή Ἀγία Γῆ ή οἱ Ἀγιοι Τόποι τῶν Χριστιανῶν. Στὴ χώρα αὐτὴ συνέβησαν ὅλα τὰ γεγονότα, τὰ ὅποια διδασκόμαστε στὴν Καινὴ Διαθήκη. Γιὰ νὰ τὴν γνωρίσωμε καλύτερα, θὰ ἔξετάσωμε μὲ συντομία τὴ γεωγραφία τῆς.

Θέσι - "Ορια.

Η Παλαιστίνη είναι ἥνα κομμάτι τῆς Δυτικῆς Ἀσίας καὶ βρίσκεται στὴ N.A. ἀκτὴ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Συνορεύει πρὸς βορρᾶν μὲ τὴ Συρία, πρὸς νότον μὲ τὴν Αἴγυπτο, πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Ἀραβία καὶ πρὸς δυσμὰς βρέχεται ἀπὸ τὴ Μεσόγειο θάλασσα.

Μορφολογία τοῦ ἐδάφους.

Τὸ ἐδάφος τῆς Παλαιστίνης είναι περισσότερο ὁρεινό. Τὰ κυριώτερα ὄρη τῆς είναι: Τὸ **Κάρμηλον**, τὸ **Θαβώρ**, ὅπου μεταμορφώθηκε ὁ Κύριος, τὸ **Γαριζὶν** καὶ τὸ ὄρος τῶν **Ἐλαιῶν** (λέγεται ἔτσι ἀπὸ τὶς πολλὲς ἐλιές ποὺ εἶχε) κοντὰ στὰ Ἱεροσόλυμα. Σώζονται ἀκόμη ὄχτω ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἐλαιόδενδρα, κάτω σ' ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ὁ Ἰούδας φίλησε τὸν Χριστό. Στὰ παράλια είναι πεδινὸ καὶ στὸ ἐσωτερικὸ σχηματίζει μιὰ μεγάλη κοιλάδα, τὴν ὅποια διαρρέει ὁ Ἰορδάνης ποταμός. Νότια ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα σχηματίζεται ἡ φάραγγα Ἐννώμ, ποὺ ἔριχναν τὰ σώματα τῶν φονευομένων κακούργων.

Ποταμοὶ - Λίμνες.

Κυριώτερος ποταμὸς τῆς Παλαιστίνης είναι ὁ **Ιορδάνης**. Πηγάζει ἀπὸ τὸν Ἀντιλίβανο τῆς Συρίας καὶ χύνεται στὴ Νεκρὰ Θάλασσα. Οἱ ἄλλοι ποταμοί τῆς είναι χείμαρ-

ροι, ἀπὸ τοὺς ὅποίους ὁ σπουδαιότερος εἶναι ὁ χείμαρρος τῶν Κέδρων. Πηγάζει ἀπὸ τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν καὶ χύνεται στὴ Νεκρὰ θάλασσα. Οἱ μεγαλύτερες λίμνες τῆς εἶναι : 1) **Ἡ Νεκρὰ θάλασσα**, εἶναι 394 μέτρα χαμηλότερη ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας. Τὸ νερό της εἶναι ἔξι φορὲς ἀλμυρώτερο ἀπὸ τὸ νερὸ τῆς θάλασσας. Γι' αὐτὸ εἶναι καὶ πικρὸ καὶ δὲν ζῆ τίποτε σ' αὐτή. Ἐξ αἵτιας αὐτοῦ λέγεται καὶ Νεκρὰ θάλασσα. Ἐκεῖ κοντὰ ἦταν ἄλλοτε τὰ Σόδομα καὶ Γόμορα.

2) **Ἡ λίμνη τῆς Γεννησαρέτ**, ἡ ὅποία λέγεται καὶ Τιβεριάδος ἥ καὶ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας. Εἶναι 208 μέτρα χαμηλότερα ἀπὸ τὴ θάλασσα. Τὸ νερό της εἶναι καθαρὸ καὶ πίνεται· ἔχει ἄφθονα ψάρια. Ἐκεῖ ψάρευαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου.

Κλῖμα - Προιόντα.

Τὸ κλῖμα τῆς εἶναι εὔκρατο στὰ παράλια, πολὺ θερμὸ στὶς ὅχθες τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης καὶ τραχὺ στὶς ὁρεινὲς περιοχὲς τοῦ ἐσωτερικοῦ.

'Απὸ τὰ πανάρχαια χρόνια τὸ ἔδαφός της ἦταν εὔφορο καὶ λεγόταν ἡ χώρα ποὺ ρέει (τρέχει) μέλι καὶ γάλα. Καὶ σήμερα οἱ Ἐβραῖοι μὲ τὴν ἐργατικότητά τους καὶ τὰ σύγχρονα καλλιεργητικὰ μέσα ἔχουν μεταβάλει τὴ χώρα σὲ πλούσια γῆ καὶ τὴν ἔρημο σὲ γόνιμη πεδιάδα. Παράγονται πολλὰ δημητριακά, εύδοκιμεῖ ἡ ἐλιὰ καὶ τὸ ἀμπέλι. Καλλιεργοῦνται σὲ μεγάλες ἑκτάσεις ἑσπεριδοειδῆ, μπανανιές, φοινικόδενδρα, ἀρωματικὰ φυτὰ καὶ ἄφθονα λαχανικά. Ἐπίσης ἔχει πολὺ ἀναπτυγμένη κτηνοτροφία. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ζῶα ποὺ ζοῦν στὴν πατρίδα μας, στὴν Παλαιστίνη ζῆ καὶ ἡ καμήλα.

Κάτοικοι - ἀσχολίες αὐτῶν.

Οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Παλαιστίνης ἦταν οἱ Χαναναῖοι. Ἀργότερα κυρίευσαν τὴ χώρα οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἐβραάμ, τοῦ γενάρχου τῶν Ἐβραίων. Σήμερα κατοικοῦν τὴ

χώρα δύο κυρίως λαοί. Οι Ἐβραῖοι, οἱ ὅποιοι ζοῦσαν διασκορπισμένοι στὰ διάφορα κράτη καὶ συγκεντρώθηκαν ἐκεῖ μετὰ τὸν δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο ὕστερα ἀπὸ 1800 περίου χρόνια, καὶ οἱ Ἀραβεῖς. Κατοικοῦν ὅμως καὶ ἀρκετοὶ Εύρωπαῖοι Χριστιανοί. Οἱ κυριώτερες θρησκεῖες εἰναι ἡ Μωαμεθανική, ἡ Ἐβραϊκή καὶ ἡ Χριστιανική.

Πολιτικὴ διαιρεσι.

Στὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ ἡ χώρα ἦταν ὑποδουλωμένη στοὺς Ρωμαίους. Ἐκεῖνοι τὴν εἶχαν διαιρέσει σὲ τέσσερες ἐπαρχίες: τὴν Γαλιλαία, τὴν Σαμάρεια, τὴν Ἰουδαία καὶ τὴν Περαία.

α) **Γαλιλαία** λεγόταν τὸ βόρειο μέρος τῆς χώρας, τὸ ὅποιο ἦταν δυτικὰ ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ λίμνη Γεννησαρέτ μὲ γύρω στὰ παράλιά της τὶς ὄνομαστὲς πόλεις: τὴν **Καπερναούμ**, πρωτεύουσα, τὴν **Γεννησαρέτ**, τὴν **Τιβεριάδα** κ.ἄ. Στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Γαλιλαίας ἦταν: ἡ **Ναζαρέτ**, ὅπου ἔγινε ὁ Εὐαγγελισμὸς καὶ ἔμεινε στὴν παιδικὴ Του ἡλικία ὁ Χριστός. **Ἡ Κανά, ἡ Ναΐν, τὰ Μάγδαλα.**

β) **Σαμάρεια** λεγόταν τὸ μεταξὺ τῆς Γαλιλαίας καὶ τῆς Ἰουδαίας μέρος τῆς Παλαιστίνης. Ἡταν πολὺ ὅμορφη καὶ πυκνοκατοικημένη. Γνωστές μας πόλεις εἶχε τὴ **Σαμάρεια**, πρωτεύουσα, τὴ **Συχέμ** καὶ τὴ **Συχάρ**. Ἐδῶ ἦταν τὸ φρέαρ τοῦ Ἱακώβ, ὅπου ὁ Χριστὸς συνωμίλησε μὲ τὴ Σαμαρείτιδα.

γ) **Ιουδαία** λεγόταν τὸ νότιο μέρος τῆς χώρας, ποὺ εἶναι δυτικὰ ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη. Ἡταν ἡ πλουσιώτερη περιοχὴ μὲ μεγάλες καὶ σπουδαῖες πόλεις, ἀπὸ τὶς ὅποιες γνωστές μας εἶναι:

Ἡ Ιερουσαλὴμ ἡ Ιεροσόλυμα· ἡ ἀγία καὶ ἱστορικὴ πόλι μὲ τὰ περίφημα τείχη καὶ τὸν Ναὸ τοῦ Σολομῶντος. Γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς ἡ Ιερουσαλὴμ εἶναι τόπος προσκυνήματος, γιατὶ ἐδῶ σταυρώθηκε, ἐνταφιάστηκε καὶ ἀναστήθηκε ὁ Κύριος. Ἔξω ἀπὸ τὸ τείχος ἦταν ὁ Γολγοθᾶς, ὅπου σταυρώθηκε ὁ Κύριος καὶ κοντὰ στὸν λόφο ἦταν ὁ κῆπος

τοῦ Ἰωσήφ, ὅπου ἐνταφιάστηκε. Στὸν ᾗδιο τόπο τὸν 4ον μ.Χ. αἰῶνα ἡ Ἁγία Ἐλένη, ὅταν βρῆκε τὸν Τίμιο Σταυρό, ἔχτισε τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, ὃ δόποῖος σώζεται μέχρι σήμερα. Χιλιάδες Χριστιανοὶ κάθε χρόνο ἐρχονται καὶ προσκυνοῦν τὸν Πανάγιο Τάφο τοῦ Σωτῆρος.

Στὴν Ἱερουσαλήμ ὑπάρχει ὁ **κῆπος τῆς Γεθθημανῆς**, ὅπου συνέλαβον τὸν Κύριον καὶ ὅπου βρίσκεται ὁ τάφος τῆς Παναγίας.

Ἡ Βηθλεέμ, ὅπου γεννήθηκε ὁ Κύριος. Τὸ ἄγιον Σπήλαιον σώζεται καὶ σήμερα. Ἡ κάθοδος σ' αὐτὸν γίνεται μὲν δύο σκάλες, οἵ δόποις ἔχουν δεκατρία σκαλοπάτια. **Ἡ Βηθανία, ἡ Ἱεριχώ, ἡ Ἀριμαθαία, ἡ Χεβρὼν** κ.ἄ.

δ) **Περαία** λεγόταν τὸ μέρος τὸ πέραν ἀπὸ τὶς ἀνατολικὲς ὅχθες τοῦ Ιορδάνη. Οἱ σπουδαιότερες πόλεις τῆς Περαίας ἦταν: ἡ **Βηθσαϊδὰ** στὴν ἀνατολικὴν ὅχθη τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, πατρίδα τῶν ἀδελφῶν Πέτρου καὶ Ἀνδρέα καὶ τοῦ Ναθαναήλ. Ἡ **Βηθαβαρὰ** στὴν ἀνατολικὴν ὅχθη τοῦ Ιορδάνη, ὅπου βάφτιζε ὁ Ἰωάννης, καὶ ἡ **Μαχαιροὺς** στὴν ἀνατολικὴν ὅχθη τῆς **Νεκρᾶς Θαλάσσης** μὲν ὀχυρὸ φρούριο, ὅπου φυλακίστηκε καὶ ἀποκεφαλίστηκε ὁ Πρόδρομος.

Σήμερα ἡ Παλαιστίνη εἶναι χωρισμένη στὸ κράτος τοῦ Ισραὴλ καὶ στὸ βασίλειο τῆς Ιορδανίας.

Τὸ κράτος τοῦ Ισραὴλ ἰδρύθηκε τὸ 1948 μὲν ἐπέμβασι τοῦ Ο.Η.Ε. (δργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν), μὲ δημοκρατικὸ πολίτευμα. Πρωτεύουσα τοῦ Κράτους καὶ σήμερα εἶναι ἡ Ἱερουσαλήμ, συγχρονισμένη πόλι μὲ ὥραια κτήρια, νοσοκομεῖα, Πανεπιστήμιο κ.ἄ. Τὸ παλαιὸ τμῆμα τῆς πόλεως, ὅπου εἶναι ὁ Πανάγιος Τάφος, ἀνῆκε μέχρι πρὸ δὲ γου στοὺς Ἀραβεῖς. Εἶναι ἔδρα τοῦ Ὁρθοδόξου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.

"Αλλες πόλεις τοῦ Ισραὴλ εἶναι: τὸ **Τέλ - Ἀβίβ** πόλι ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ καὶ χρησιμεύει ὡς δεύτερη πρωτεύουσα τοῦ Κράτους. Ἀπέχει 60 χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Εἶναι παραλιακὴ πόλι καὶ βρίσκεται ἐκεῖ ὅπου ἦταν ἄλλοτε ἡ πόλι **Ἰόπη**.

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ

Χάρτης 1. Η Παλαιστίνη κατά τούς χρόνους τοῦ Χριστοῦ (Πολιτική διαίρεσι).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

1. 'Η Γέννησι καὶ τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου	7
2. 'Ο Εύαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου	9
3. 'Η Κοίμησι τῆς Θεοτόκου	12

B. ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

1. 'Η Γέννησι τοῦ Προδρόμου	14
2. 'Η ζωὴ καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου στὸν Ἰορδάνη	17
3. 'Η ἀποκεφάλισι τοῦ Προδρόμου	18

Γ. ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

1. 'Η Γέννησι τοῦ Κυρίου	21
2. 'Η προσκύνησι τῶν Μάγων	25
3. 'Ο Ἡρώδης καὶ ἡ φυγὴ στὴν Αἴγυπτο.....	28
4. 'Ο Ἰησοῦς δωδεκατής στὸν Ναὸ	30
5. 'Η Βάπτισι τοῦ Κυρίου	33
6. 'Η ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου	34

Δ. ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

1. 'Ο γάμος στὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας	38
2. 'Η θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν	40
3. 'Η θεραπεία τοῦ παραλύτου στὴ Βηθεσδὰ	41
4. 'Η θεραπεία τοῦ Παραλύτου τῆς Καπερναούμ	44
5. 'Η θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦ	46
6. 'Η θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ	48
7. 'Ο χορτασμὸς τῶν πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν	52
8. 'Ο Ἰησοῦς βαδίζει ἐπάνω στὴ θάλασσα	54
9. 'Η θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἐκατοντάρχου	55
10. 'Η θεραπεία τῆς κόρης τῆς Χαναναίας	56
11. 'Η ἀνάστασι τοῦ γιοῦ τῆς χήρας στὴ Ναΐν	58
12. 'Η ἀνάστασι τῆς κόρης τοῦ Ἰαείρου	59
13. 'Η ἀνάστασι τοῦ Λαζάρου	62

Ε. Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

1. 'Η Παραβολὴ τοῦ σπορέα	66
2. 'Η Παραβολὴ τοῦ χαμένου προβάτου	68
3. 'Η Παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου	70
4. 'Η Παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου	73
5. 'Η Παραβολὴ τοῦ Τελώνη καὶ Φαρισαίου	74
6. 'Η Παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη	76
7. 'Η Παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν τοῦ ἀμπελιοῦ	78
8. 'Η Παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου	80

9. 'Η Παραβολή τῶν δέκα παρθένων	82
10. 'Η Παραβολή τοῦ βασιλικοῦ γάμου	83
11. 'Η κλῆσι τοῦ Ζακχαίου	85
12. 'Ο Ἰησοῦς εύλογεῖ τὰ παιδιά	86
13. 'Ο Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρείτιδα	87

ΣΤ. Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΖΩΗ, ΤΑ ΠΑΘΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

1. 'Η Μεταμόρφωσι τοῦ Κυρίου	91
2. 'Η θριαμβευτική εἶσοδος τοῦ Ἰησοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα..	94
3. 'Ο Ἰησοῦς συγχωρεῖ τὴν ἀμαρτωλὴ γυναικα	97
4. 'Ο Ἰησοῦς ἐλέγχει τὴν κακία τῶν Φαρισαίων	99
5. Τὸ Ἀνώτατο Συμβούλιο καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα	100
6. 'Ο Μυστικὸς Δεῖπνος καὶ ἡ παράδοσι τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας εύχαριστίας	102
7. 'Η ἀγωνία τοῦ Κυρίου στὴ Γεθσημανῆ καὶ ἡ σύλληψι Του	104
8. 'Η δίκη τοῦ Κυρίου	108
9. 'Η ἄρνησι τοῦ Πέτρου, ἡ μετάνοιά του καὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰούδα	110
10. 'Ο Κύριος πρὸ τοῦ Πιλάτου	113
11. 'Η Σταύρωσὶ τοῦ Κυρίου	116
12. 'Ο Θάνατος τοῦ Κυρίου	119
13. 'Η Ταφὴ τοῦ Κυρίου	122
14. 'Η Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου	125
15. 'Ο ἀπίστος Θωμᾶς	128
16. 'Η Ἀνάληψι τοῦ Κυρίου	130

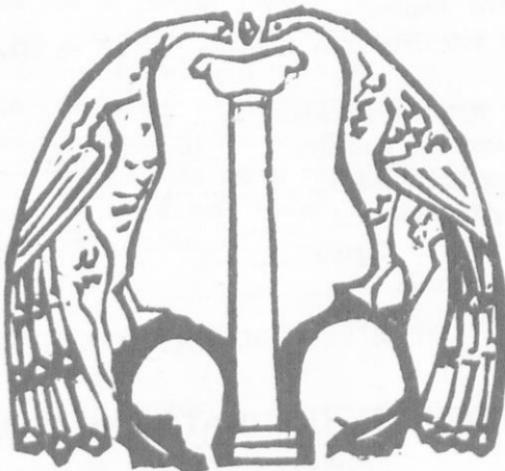
Ζ. ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΜΑΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

1. 'Ο Κυβερνήτης τοῦ κόσμου	132
2. Τὸ παράδειγμα τοῦ Σωτῆρος μας	133
3. Στὴ Μητέρα τοῦ Θεοῦ	133
	145

4. Προσευχή στήν Παναγία	134
5. Πρωΐνη δοξολογία (Προσευχή)	134
6. Βραδινή προσευχή	135
7. Προσευχή πρὸ τοῦ φαγητοῦ	135
8. Προσευχή μετὰ τὸ φαγητὸ	135
9. Οἱ ποιμένες γονατίζουν	136
10. Ὁ Ἐπιτάφιος	136
11. Τὸ μέγα Πάσχα	137
12. Προσευχή στὸν Χριστὸ	137

Η. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ 138-141

0020555804

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ . 1974 (VII) ΑΝΤΙΤΥΠΑ 110.000 - ΣΥΜΒΑΣΙΣ 2442/8-4-74

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ : ΆΛ. & ΑΝΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ - ΒΙΒΛ. Π. ΟΚΤΩΡΑΤΟΣ - Κ ΚΟΥΚΙΑΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

